

Hvide Sande Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Henning Værne
Telefon (07) 31 10 89

Hanstholm Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Ib Holm Sørensen
Telefon (07) 96 11 66

Thorsminde Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Harald Winkel
Telefon (07) 49 51 23

SEJL TIL BORNHOLM
med BORNHOLMSTRAFIKKEN
»Bornholm«, »Kongedybet«,
»Hammershus« og »Rotna«

Daglig afgang fra København kl. 23.55
Daglig afgang fra Rønne kl. 23.00

I sommersæsonen tillige dagture flere af
ugens dage. Hver dag gennemgående for-
bindelser via Sverige.

BORNHOLMSTRAFIKKEN

LEMVIG TANDTEKNIK

Holmstrup & Madsen
eksam. tandtekniker
ALT I MODERNE TEKNIK
Torvet 1 . Tlf. (07) 82 02 45

KØB

DANSK

ESBJERG**TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon (05) *12 40 00

Snorrevodstrømmer?

Så

GRENAA
STUNT
MACHINE

Lad os tage slæbet !!

Grenaa Smedle og Maskinfabrik A/S
Tlf. (06) 32 08 77

THYLANDS BANK

HURUP

BEDSTED . HØRDUM . KOLDBY
VESTERVIG

POUL RAHBEK

Smede- og maskinværksted

Thyborøn . Tlf. (07) 83 10 61

Indehaver: J. Salskov

Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant

Thyborøn . Tlf. (07) *83 12 44

Thyborøn Fiskeauktion

Statsautoriseret

v. Jens Steen

Telefon (07) *83 14 11

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

NR. 1

APRIL 1979

46. ARG.

LEMVIG BIBLIOTEK
1979

*Overiset kutter med maskinskade
hjælpes i land
af redningsbåden i Hvide Sande.*

(Foto: Jørgen Kirk).

REJS MED D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBSSÆLSKAB A/S

Gadgaard Nielsen · Lemvig

Bogtryk · Offset · Tlf. (07) *82 15 00
Papir en gros · Kontorforsyning · Tlf. (07) *82 17 11

LEDIG

MODERNE • AKTIV • VENLIG

SPAREKASSEN THY

Dampskibsselskabet
TORM
København

J. GRUMSEN
MASKINFABRIK
Tlf. (05) *12 54 22
ESBJERG

Marketenderiet
»NY HAVN«
ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og smørrebrød
Telefon (05) *12 82 88

ANDELS-SILDEOLIEFABRIKEN

NY HAVN · ESBJERG

SILDEOLIE – EKSPORT
SILDEMEL – PRODUKT »999«

TLF. (05) *12 09 99 TELEGR.-ADR.: ANSILD

JØRGEN HANSENS
SKIBSMEDIE

v. K. Nielsen
Morsøgade 11 · Esbjerg
Telefon (05) 12 12 33

LEDIG

DANMARKS
HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt ugeblad for udenrigshandel og shipping
Abonnement: 20 kr. årlig.

Bestilles på ethvert posthus samt på ekspeditionen
Artillerivej 40 B · København S · Tlf. (01-27) AStA 782

LEDIG

HANSTHOLM SØMANDSHJEM

Cafeteria · Restauration
Nye, moderne værelser
Tlf. (07 98 41 11) lokal 145

AKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

SEJLogMOTOR

Det store magasin for sejlsport
Køb det i kiosken eller bestil
abonnement på tlf. (01) 12 80 40

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk A/S Tlf. (05) 12 00 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

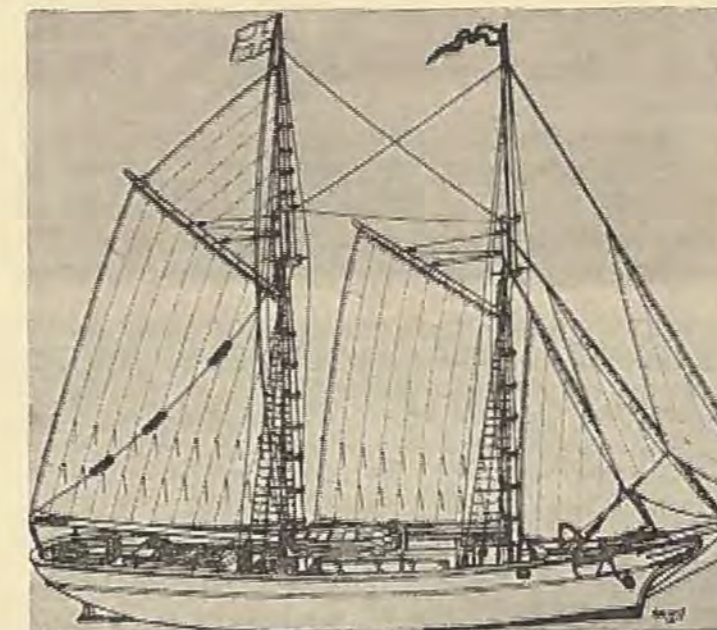
Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 1

April 1979

46. årg.

Skonnerten var et af de vigtigste danske transportmidler

Der er go' i gamle skibe og skuder i disse nostalgiske tider. Derom vidner aktivt veteranskibs-værners indsats og noget mere passivt, det store udbud af bøger om gamle skibe.

Det er vel for meget sagt – som af populær-historikeren Palle Lauring, der af samme årsag har fået tilnavnet Palle Søfareren – at så at sige den hele Danmarkshistorie kan finde alle fænomener og udviklingers forklaring i den omstændighed, at Danmark er et lille ø-rikt land.

Derimod er det næppe for dristigt at hævde, at flertallet af danskere i kraft af den nære og nemme adgang til havn og hav nærer en mere eller mindre udtalt kærlighed til al menneskelig adfærd på bølgen den blå.

Et er imidlertid kærligheden, noget andet kundskaben. Mange tror at vide meget, men vankundigheden viser sig ved nærmere studium at være stor.

Hvem vover vel eksempelvis at sige, at han ikke ved, hvad en skonnert er. Den er vel vor måske mest velkendte sejskibstype og derfor nok den, der har stået model til talrige mere eller mindre korrekte drengetids-tegninger med maritimt motiv. Og så kommer indirekte fra vor handelsflådes velfærdsskretær i Singapore Erik Dannesboe en rapport, som gør vor tro til skamme ved at vise, at det hele er langt mere indviklet end som så, og at skonnertens fortid fortaber sig i historisk dunkelhed.

Erik Dannesboe, der fra sin tidlige ungdom for til søs og som bl. a. befor de store have, og som i årene fra 1971 til 1978 var ansat som museumsassistent på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, har på for-

laget Forum udgivet bogen „Gamle danske skonnerter“ (95 sider, ill. 99,75 kr.).

Om skonnerten, der lige op til den anden verdenskrig var et af de vigtigste transportmidler i Danmark, fastslår kgl. skibsbygningsmester D. H. Funch i „Danske Marineordbog“ fra 1850, at den som skibstype er karakteriseret ved to todelte master kaldet fokke- (skonnertmast) og stormast. Sejlføringen var, fortæller han, normalt tre eller fire forsejl, og på såvel fokke- som stormasten var skonnerten rigget med et gaffelspejl. Nogle skonnerter havde på begge master en kort topstang der hver for sig var riggede med et gaffelsejl. Andre skonnerter havde på fokkemasten en længere topstang, hvor der var rigget et eller flere råsejl, men også her var stormasten rigget med et gaffeltopsejl.

Denne definition har stort set siden været gældende, dog at man ikke kun regner med to, men også tre-, fire-, fem-, seks og syvmastede skonnerter. Og så er det hele endnu mere indviklet, føjer Dannesboe til, thi der fandtes skonnerter med såvel jagt- som fuldriggede master, ligesom der fandtes skonnerter, hvis sejlføring afviger fra den vedtagne definition.

Herfor gør forfatteren omhyggeligt og detaljeret rede, idet han med talrige præcist signalerede skibe, ofte gengivet på billeder, gennemgår de mange typer af skonnerter og beretter om en række skibsskæbner.

Hvad angår historien om skonnerten som skibstype fjæler den sig som for andre skibstypers vedkommende i mørke. Hollandske forskere hævder, at der omkring 1620 fandtes skonnerter i Holland, og at typen med hollandske kolonister via Storbritannien kom til

USA. Der kendes typen i hvert fald fra begyndelsen af det attende århundrede.

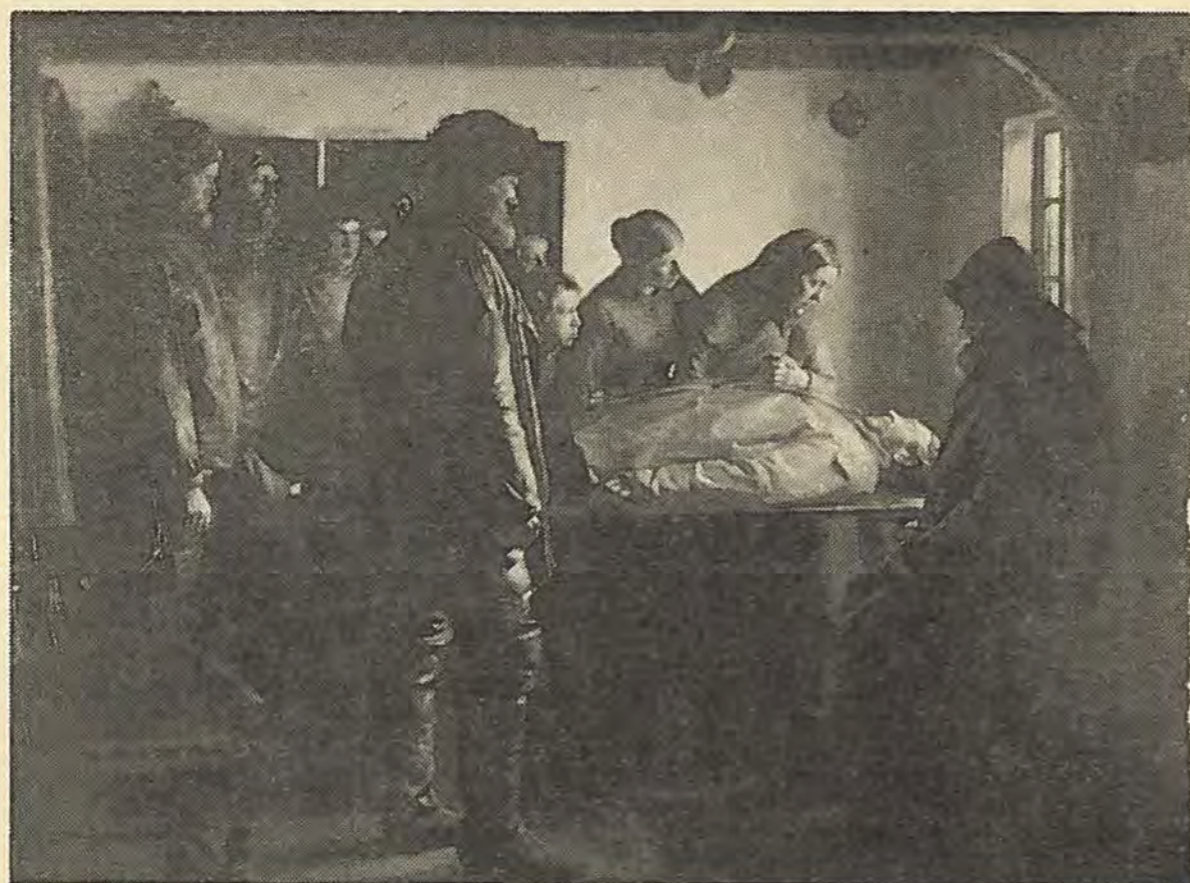
En af historierne om skonnertens oprindelse stammer fra dette sekel. I 1713 søsattes et tomastet fartøj med to skonnertriggede master i Gloucester, Mass., USA. Søsætningen skal ifølge overleveringen hos en af de tilstedeværende tilskuere have fremkaldt denne bemærkning:

– Se, hvor den schooner hen over vandet. Det er en ægte schooner.

Dannesboe er tilbøjelig til at tro, at historien er en skrøne, men man har intet andet at sætte i stedet. Derimod kan han berette, at skonnerten blev introduceret i Danmark i 1776 med bygningen af kongeskibet Ørnen, og fra begyndelsen af 1800-tallet fandtes skibstypen i såvel orlogs- som handelsflåden.

Flemming Everfelt

15 fiskere mistede livet, da deres fartøjer blev overiset

Natten mellem 14. og 15. februar skabte sorg i mange fiskerhjem. Vinter og kulde satte for alvor ind, og mange både blev overiset i så høj grad, at de gik ned. På denne nat mistede 15 fiskere fra Thorsminde og Skagen livet. Seks kvinder blev enker og 15 børn faderløse.

Redningsbåde og redningsfolk ydede en stor indsats i eftersøgningen, men forgæves. Der var intet at stille op. Vel kan penge ikke mildne, men økonomisk trykthed for de efterladte vil være til hjælp fremover. Derfor har bestyrelsen for Skagen Museum nu startet en indsamling. Den administreres fra Rådhuset i Skagen

og herfra er udsendt indsamlingslister og en reproduktion, der kan købes bl. a. i pengeinstitutter. Reproduktionen koster mindst 10 kr. Den viser Michael Ankers maleri af „Den druknede fisker“, originalen findes på Skagen Museum. Reproduktionen er fremstillet foreløbig i et oplag på 20.000 stk., og der er allerede indsamlet op mod 200.000 kr. Indsamlingen fortsætter indtil 1. november, og efter denne dato vil hele beløbet blive givet til fiskerforeningerne i Thorsminde og Skagen. Disse foreninger skal foretage den endelige fordeling af pengene.

Mands Minde

85 år

Fhv. opsynsmand V. Sørensen, redningsstation „Tversted“, fylder 85 år den 16. april.

80 år

Fhv. bådmand A. Bachmann, redningsstation Grenaa Havn, fyldte 80 år den 25. januar.
Fhv. Betjeningsmand F. V. Jørgensen, redningsstation „Lyngby“, fylder 80 år den 8. april.
Fhv. bådmand E. Jensen, redningsstation „Blokhuis“, fylder 80 år den 27. april.

75 år

Fhv. opsynsmand S. L. Hansen, redningsstation Slettestrand, fyldte 75 år den 15. januar.

70 år

Fhv. Betjeningsmand C. J. Knudsen, redningsstation „Svaneke“, fyldte 70 år den 11. marts
Forhenv. betjeningsmand E. C. Pedersen, redningsstation „Tisvildeleje“, fylder 70 år den 9. april.

65 år

Fhv. Bådmand O. T. Madsen, redningsstation Hals, fyldte 65 år den 31. januar.
Fhv. betjeningsmand K. D. Nielsen, redningsstation „Tuskær“, fylder 65 år den 25. april.

60 år

Fhv. betjeningsmand E. H. Schmidt, redningsstation Blåvand, fyldte 60 år den 14. februar.
Fhv. Betjeningsmand T. Overgård, redningsstation „Rindby“, fyldte 60 år den 15. marts.
Fhv. bådmand N. B. C. Munk, redningsstation „Stenbjerg“, fylder 60 år den 18. april.

50 år

Fhv. bådmand T. Harborg, redningsstation Vejrs, fyldte 50 år den 9. januar.

Jubilæum

Bådformand E. Hyttel, redningsstation Søby havde 25 års jubilæum den 1. februar 1979.

Ansættelser

Magnild Christensen Kruse er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Hanstholm“ fra 1. december 1978.
Åge Venø Jensen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation Skagen Havn fra 1. december.
Bådformand B. A. Carlsen er ansat som opsynsmand ved redningsstation Anholt Havn fra 1. november 1978.

SKIBE I FLASKER

Man behøver ikke at være en gammel garvet søulk for at kunne klare det tilsyneladende meget vanskelige hobbyarbejde at bygge en fuldrigget skonnert ind i en flaske.

I Tage Jensens instruktive bog „Flaskeskibe“, udsendt af forlaget Clausen bøger, gives en meget grundig vejledning på, hvordan man klarer problemerne. Ikke alene i flasker, men også for eksempel i elektriske pærer.

Bådformand S. H. Thomsen er ansat som opsynsmand ved redningsstation Anholt Havn fra 1. december 1978.

1. januar 1979 er følgende ansat: Hans Gude Thomsen, som bådmand på prøve ved redningsstation Skagen Havn.

Børge Egon Jakobsen, som bådmand på prøve ved redningsstation Odder Havn.

Herluf Høj, som bådmand på prøve ved redningsstation Thyborøn.

Niels Brink Jensen, som bådmand på prøve ved redningsstation Sønderho.

Gunny Emil Bengtsson, som bådmand på prøve ved redningsstation Neksø.

Leif Houmann Skjødt, som bådmand på prøve ved redningsstation Anholt.

Følgende bådmænd på prøve er fast ansat:

Bådmand K. M. Sørensen, redningsstation „Hvide Sande“.

Bådmand P. H. Kølle, redningsstation „Klintholm Havn“.

Bådmand B. S. Kristensen, redningsstation „Rømø“.

Følgende er ansat som bådmænd på prøve ved redningsstation „Torsminde“: Fisker W. R. T. Jensen fra 1/2 1979.

Fiskepakker F. B. Nielsen fra 1/2 1979 og G. M. Jensen fra 1/3 1979.

Afskedigelser

Bådmand på prøve ved redningsstation „Torsminde“ efter ansøgning fra udgangen af februar, O. K. Jensen.

Bådmand Th. A. Nielsen, redningsstation Torsminde er afskediget efter ansøgning med udgangen af december 1978.

Bådmand Dorald F. Christiansen, redningsstation Esbjerg er afskediget efter ansøgning fra udgangen af december 1978.

Dødsfald

Fhv. Bådmand Robert Christensen Leed, redningsstation Kandestederne er død den 6. november 1978. R. C. Leed, var født den 29. august 1902. Ansat den 1. juni 1940 og afskediget den 31. august 1965.

Fhv. betjeningsmand Niels Bjerg, redningsstation Liløre er død den 16. november. N. Bjerg var født den 15. august 1903. Ansat den 1. oktober 1940. og afskediget den 31. august 1966.

Fhv. bådmand Jens Chr. Christensen, tidl. redningsstation „Søndervig“ er afgået ved døden den 25. august 1978. J. C. Christensen var født den 21. juni 1884, ansat den 1. oktober 1922 og afskediget den 30. november 1946.

Fhv. opsynsmand ved redningsstation „Gl. Skagen“, Hans Chr. Andersen er afgået ved døden den 16. december 1978. H. C. Andersen var født den 5. januar 1898, ansat den 1. juli 1919 og afskediget den 31. januar 1968.

Fhv. bådformand Hans Chr. Nielsen, redningsstation „Gedser“, er afgået ved døden den 29. december 1978. H. C. Nielsen var født den 20. maj 1891, ansat den 1. november 1929 og afskediget den 30. september 1953.

(Aalebæk), Jens Hemmingsen Hyllemose er afgået ved døden den 19. december 1978. J. H. Hyllemose var født den 29. august 1896, ansat den 1. juni 1927 og afskediget den 30. juni 1964.

Fhv. bådmand Carl Egebjerg Pedersen, tidligere redningsstation „Hals“ er afgået ved døden den 6. februar 1979.

C. E. Pedersen var født den 22. april 1898, ansat den 1. august 1921 og afskediget den 30. november 1958.

Tage Jensen er ekspert og forstår foruden skibe-flaske-kunsten også at give sin kunnen videre på en instruktiv måde. Bogen, der er på 48 sider, er spækket med tegninger og fotografier, der i sig selv giver klar og fyldig redegørelse for „mysterierne“ omkring, hvordan man dog får proppet et kæmpeskib ned gennem en tynd flaskehals.

Bygning af skibe i flasker eller elektriske pærer er en fængslende hobbybeskæftigelse, som Tage Jensen nu gør sit for at udbrede.

Livsgerning båret af kærlighed til søens folk

Sømandspræsten, fbu. generalsekretær Fr. Vilh. Eilschou-Holm er død. Han var en kendt mand blandt søens folk, også kendt, agtet og respekteret af danske redningsmænd. Formanden for indenlandsk Sømandsmission, sognepræst Jens Hvas, Holstebro, udtaler disse mindeord:

Torsdag den 25. januar var telefonerne på danske sømandshjem blokerede. Som en løbeild gik det fra havn til havn: Eilschou-Holm er død. Ingen kunne forstå, at denne stærke, statelige mand, som kunne byde sig selv de utroligste strabadser, så pludselig skulle bort.

Gennem fyrretyve år var generalsekretær Eilschou-Holm den ubestridte leder i Indenlandsk Sømandsmission. Sømandsmissionen og Eilschou-Holms navn var identiske begreber i dansk kirkeliv fra 1937 til 1977, og 1100 mennesker tog afsked med en elsket leder ved sømandsmissionens årsmøde i Harboøre. Eilschou-Holm var altid med i forreste række.

Ikke fordi han tragede efter det, selv om han godt kunne lide det, men fordi Eilschou-Holm altid havde

en ide i rette tid, en gennemtænkt plan, en utrolig evne til at finde vej og penge og en uselvsk vilje til at gå foran i det arbejde, som skulle gøres. Selv vidste Eilschou-Holm det altid, når han gik sømandsmissionens ærinde, at „én havde været der før ham: mesteren selv“.

„ At vandre i de forudberedte gerninger“ på „en vej eller anden: Vorherre ved råd“. I disse ord vil vi altid genkende Eilschou-Holms særprægede stemme.

Eilschou-Holms livsgerning var båret af en kærlighed til søens folk, som næppe helt kan fattes af dem, der ikke har kendt til de lidelser, den anden verdenskrig førte ind over sømands- og fiskerfamiliers hjem. Det føles rigtigt, at de sidste ord, vi hørte af Eilschou-Holms mund ud over landet kom fra mindeankeret i Nyhavn juleaften 1978.

Her for enden af Nyhavns Kanal begyndte sømandsmissionen sit virke i Danmark, her sluttede sømandspræsten Vilhelm Eilschou-Holm sin lange tjeneste.

Vi ærer hans minde og takker Gud for, hvad han gav os i denne mand, der færdedes med samme selvfølghed i kongens slot som i fiskerens hus.

Chr. Venø er for tiden ved at skrive sine erindringer, som skal ud i bogform. I denne forbindelse er det af stor betydning at få samlet gamle fotografier fra hans fiskeri og fra de lange rejser til Grønland, Sydamerika og Afrika.

Venø havde mange kuttere, og mange danske fiskere har sejlet som besætningsmedlemmer i hans fartøjer. Selv om fiskere normalt har andet at tænke på end at fotografere, er det sandsynligt, at adskillige af disse besætningsmedlemmer har gamle amatør billeder liggende fra den tid, som viser fartøjerne, fiskeriet og livet om bord.

Sådanne billeder har stor interesse – dels som evt. illustrationsmateriale til Venøs erindringsbog, men også for Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg, der samler alle billeder fra ældre og nyere fiskeri. Billederne ønskes kun til låns. Efter affotografering vil de blive returneret. Alle, som kan hjælpe, opfordres til at kontakte Chr. Venø eller Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg.

Hørt på havnen

En sømand var efter en lang sejlads kommet i havn, og det fejrede han ret voldsomt. Efter at have efterladt diverse blå øjne og og brækkede stole i sit kølvand lykkedes det ham at finde sin seng på hotellet, og her gled han straks ind i en tilstand, der nærmest må betegnes som bevidstløs.

I nattens løb blev byen udsat for et jordskælv og hotellet gik ikke ram forbi. Da sømanden vågnede om morgenen, var værelset i en temmelig miserabel tilstand. Vægge og loft var halvvejs styrtet ned, og det var et under, at han endnu var i live.

Han fik fat i værten, bøjede sig frem imod ham og hviskede: – Sig ikke noget. Jeg betaler det hele!

Radioalarmssystem for fritidssejlere

For nogle år siden begyndte Danmarks Motorbåds-Union og Danks Sejlklub etablering af privatradioanlæg på land til aflytning af opkald på kanal 11 A, der er den maritime kaldekanal i 27 MHz-båndet der anvendes til nødopkald.

Sidste sommer udstyrede Falcks Redningskorps sine stationer lande over med privatradioanlæg, som bl. a. også aflytter opkald på kanal 11 A.

Begge systemer er baseret på brug af en privatradio, almindeligvis kaldet en Walkie-Talkie, samt en tonekontakt.

I erkendelse af, at en samordning af de to systemer, som bl. a. hvad angår brug af tonekontakt virker noget forskelligt, vil skabe større effektivitet og være lettere forståeligt for fritidssejlerne, har sagen været forhandlet mellem Falcks Redningskorps og de to fritidssejlerorganisationer.

Resultatet af disse forhandlinger er blevet, at der mellem de tre parter er truffet aftale om at samordne de to systemer til et fælles kystfarvandsdækkende maritimt alarmsystem. I systemet, der søges færdigtableret i løbet af foråret, vil indgå såvel unionernes som Falcks stationer. Til styring og overvågning af systemet nedsætter parterne et samarbejdsudvalg. Midler til drift og vedligeholdelse af systemet påregnes at fås ved udlejning af tonekontakter. Systemet fungerer indenfor rammerne af de bestemmelser om privatradio, som er udgivet af Post- og Telegrafvæsenet.

Efterlyser gamle billeder fra søen

Efter den 2. verdenskrig tog fiskeskipper Christian Venø, Esbjerg, initiativ til en række forsøgsfiskerier i Nordsøen, på Grønland og i fjerne verdensdele. Hans indsats fik på nogle punkter meget stor betydning for fiskeriets udvikling til dets nuværende stade.

Beretninger om strandinger og aktioner ved vestkysten

Ved udgangen af 1975 blev redningsstationerne Blåvand, Vejers, Hennegård og Nymindegab nedlagt og overtaget af kørende raketmateriel. Gennem 125 år varetoget disse stationer redningstjenesten for denne del af den jyske vestkyst og især for det farlige Horns Rev. Her er gennem årene foregået mange strandinger og udført en ofte overset indsats af redningsmandskaberne for at komme de skibbrudne til hjælp.

Om redningsstationerne, deres materiel og deres folk er der nu udkommet en bog. En bog af meget, meget stor værdi. Den er forfattet af den kyndige museumsinspektør S. Manø Hansen, Varde Museum, og tidl. førstelærer Jørgen Bruun, Sig, der har udført en række tegninger, der sammen med mange fotografier giver bogen yderligere værdi. Det er Historisk Samfund for Ribe Amt i samarbejde med museerne i Blåbjerg, Blåvandshuk og Varde kommuner, der udgiver bogen. Udgivelsen støttes af Blåbjerg, Blåvandshuk, Esbjerg og Varde kommuner samt af Handelsbanken og Varde Bank.

Bogen indledes med en kort beretning om redningsvæsenets historie. Efter en almindelig omtale af, hvad der gik forud, nævnes loven af 26. marts 1852 om „Redningsvæsenet på de danske kyster“. Ved denne lov oprettedes 21 stationer på den jyske vestkyst og fem på Bornholm.

For kyststrækningen i Ribe Amt betød loven oprettelse af en båd- og raketstation i Blåvand og en raketstation i Hennegård. Redningsvæsenets virksomhed betød snart oprettelsen af flere stationer, og for Ribe Amts vedkommende blev antallet af stationer følgende:

1852 Blåvand, båd og raketstation, fra 1963 kun raketstation, nedlagt 1975.

1852 Hennegård, raketstation, nedlagt 1975.

1857 Nymindegab, bådstation, fra 1874 tillige raketstation, fra 1963 kun raketstation, nedlagt 1975.

1862 Rindby, bådstation fra 1887 tillige raketstation, fra 1963 kun raketstation, nedlagt 1975.

1877 Svenske Knolde på Skallingen, bådstation, som bystation under station Blåvand, men med særskilt mandskab, nedlagt 1944.

1882 Vejers, raketstation, fra 1887 tillige bådstation, fra 1973 kun raketstation, nedlagt 1975.

1887 Sønderho, bådstation.

1902 Blåvandshuk, bådstation, som bystation under station Blåvand og betjent af samme mandskab, nedlagt 1932.

1907 Esbjerg, bådstation.

1912 Mandø, bådstation, nedlagt 1961.

Om indholdet af bogen fortæller forfatteren følgende:

„Indholdet er søgt begrænset til strandinger og redningsfortagender med tilknytning til de fire redningsstationer. Kilderne hertil er redningsstationernes protokoller og indberetninger i redningsvæsenets arkiv.

I beretningerne her er kun medtaget strandinger og

redningsaktioner, men protokollerne indeholder også samtlige øvelser, der holdtes hvert kvartal. Da beretningerne er tjenerrapporter, hvor der hver gang nævnes, at redningsmandskabet og transporthestene tilkaldes, hvem der er fraværende o. lign., har det været nødvendigt at foretage en beskæring af beretningerne, men i enkelte tilfælde er hele beretningen gengivet samt betalingen for aktionen.

Vigtige passager i aktionerne er gengivet ordret, men der er dog foretaget enkelte ændringer af ordstillingen, og der er anvendt moderne retskrivning. De forkortede gengivelser er søgt affattet i et sprog, der nærmer sig beretterens mest muligt.

Beretningerne er skrevet af opsynsmændene, og man bør betænke det ordknappe sprog, der beskriver de ofte besværlige og livsfarlige aktioner i en kort præcis form.

Der er i bogen ikke gjort rede for de andre sider ved strandingerne, f. eks. bjærgningsarbejdet, auktionerne over last, skibsinventar og vrag, og heller ikke arbejde med overvågningen ved kysten ved strandvagtordningen. Det var skik efter farlige redningsaktioner, at der blev tildelt medaljer eller ydet kontante beløb til stationens mandskab, disse anerkendelse.

Vedrørende antallet af reddede personer angives dette kun i redningsvæsenets liste, når disse har været ombord i redningsbåd eller redningsstol. Reddet på anden vis indgår ikke som reddet af redningsvæsenet.

Det skal endelig nævnes, at materialeudskiftning, f. eks. udskiftning af redningsbåde, ikke er medtaget, men at dette skete med jævne mellemrum.

Så vidt forfatteren. Og så læser man omkring 400 beretninger om den indsats, hvorved 360 personer blev reddet. Og beretningerne ledsages af fotografier af strandinger, hvor det har været muligt at fremskaffe dem, og af de omtalte tegninger. Bogen afsluttes med ordliste, skibs- og navneregister samt tegninger af redningsbåde og raketapparater.

Den indsats, der er ydet af S. Manø Hansen, må anerkendes. Her er skabt et værk af virkelig værdi, et værk, der vil blive stående. Der ligger kyndighed, dygtighed, energi og utrættelighed i denne bog. Godt, at den er blevet en realitet. Den vil altid hævde sig som en betydelig og værdifuld bog.

Ny engelsk redningsbåd

Det kgl. engelske redningsvæsen har fået en ny redningsbåd. Den er af Arun-klassen, og den er delvis betalt af konsortier, der driver oliefelter i Nordsøen. Båden kan ikke synke, således som vi også kender det herhjemme, f. eks. fra Hvide Sande. Den nye redningsbåd skal stationeres i Lerwick på Shetlandsøerne.

Et forlis ved Skagen med stueure, høje hatte og fem kister guld ...

For 100 år siden skete ved Skagens Rev et sammenstød af to svenske dampskibe tilhørende samme rederi i Gøteborg, med den følgerkning, at den ene totalt forliste. Alle ombordværende reddedes ved egen hjælp, redningsvæsenet var ikke i funktion, men når begivenheden alligevel er gået over i historien og erindres den dag i dag i Skagen, skyldes det skibets ikke almindelige ladning.

I 1878, den 16. december passerede s.s. „Kung Ring“ af Gøteborg, ført af kaptajn Larsson, Skagen på rejse fra London og bestemt for hjemstedet med en ladning stykgods.

Ombord var en besætning på 23 mand samt 24 passagerer.

Vejret var godt og sigtbart. Men til trods heraf, og med et stort hav til alle sider skete der, da skibet befandt sig NW af Skagens Revs fyrskib, et sammenstød med det modgående dampskib „Baltzer von Platen“.

Ved sammenstødet fik „Baltzer von Platen“ stævnen knust og måtte vende om, medens „Kung Ring“ blev svært beskadiget i siden og satte kursen mod land ved nordsiden af Grenen.

Lækagen var imidlertid for stor, og skibet sank på 20 meter vand nord for fyret.

Hvis kaptajnen havde lagt kursen hen på revet, kunne han være nået ind på så grundt vand, at skibet muligvis kunne være bjerget.

Besætningen og passagererne gik i skibets både – vejret var som nævnt godt, ellers var det en meget risikabel affære – og roede i land.

En stor del af stykgodset drev i land og blev bjerget, bl. a. var et parti amerikanske stueure i flade kasser med kolorerede billeder på lågens glasfor side, så kaldte „Grandfather-clocks“; de blev spredt i byen og omegnen under navnet „Guldmanens“ klokker eller „Guldmajs“ klokker). Der eksisterer flere eksemplarer af urene endnu.

Endvidere bjergetes en del høje hatte, som blev flittigt brugt af befolkningen, sågar til dagligt brug.

Blandt det bjergete var der endvidere en del konartikler.

Men foruden almindeligt stykgods i lasten medførte skibet for et større beløb i guldbarrer. Dette fik bjergningsselskabet Em. Z. Switzer til opgave at hente.

Kaptajn Larsson ville intet oplyse om guldbarrerens placering i skibet, før Switzers dykker stod iklædt på lejderen klar til at gå ned. Forsynet med det nødvendige værktøj skulle dykkeren gennem bestiklukket bane sig vej til kapajns kammer og der bryde døren op, hvorefter han i et skab skulle finde guldet.

Dykkeren kom heldigt op med det ædle metal, der havde en værdi af 756.000 kr. I bjergeløn fik Switzer 25.000 kr.. Mange penge dengang.

Bjergningen foregik den 23. december 1878.

Vraget af „Kung Ring“ hed i mange år, ja for så vidt den dag i dag „Guldmaj“ (Guldmanden), og der skulle iagttages forsigtighed med fiskeretskabernes udsætning, at de ikke fik „hold“ i vraget.

Søren Lauritzen.

Fregatten »Jylland«

Der arbejdes fortsat for fregatten „Jylland“. Allerede i 1960 satte man for alvor ind for at få fregatten sat i stand, og forsvarsministeriet, der stadig ejer skibet, overdrog det til Fællesudvalget for fregatten „Jylland“'s bevarelse. Det sidste nye i sagen er, at Ebeltoft kommune, Århus amt og en række interesseorganisationer har stiftet en selvejende institution med henblik på at overtage og restaurere den 120-årige fregat.

Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg

For lidt personale, gammeldags opstillinger, dårlige pladsforhold og elendige magasiner præger Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, der kunne være et af verdens bedste søfartsmuseer. Sådan skriver Jørgen Grunnet Jepsen i Berlinske Tidende i en artikel, han kalder „Museum i nød“. Museet besøges hvert år af over 100.000 mennesker, og dets leder, dr. phil Henning Henningsen, bekræfter i artiklen, at forholdene er dårlige. Biblioteket med sine 20.000 bind er

Af »Fru Julie Augusta Ovesens legat til fordel for trængende fiskere ved vestkysten, eller dlasses enker« vil der på legatsifterens fødselsdag den 22. juni blive uddelt nogle legatportioner til:

1. Fiskere ved Vestkysten, som på grund af alder eller helbred er trængende til understøttelse.
2. Enker efter fiskere ved Vestkysten, fortrinsvis sådanne, hvis mænd eller forsørgere er omkommet under hjælp til skibbrudne eller under lignende omstændigheder.

Personer, der mener at kunne opfylde de anførte betingelser, kan få ansøgningskema udløst ved skriftlig henvendelse til legatbestyrelsens formand:

Landsretssagfører Rudolf Sand,
Nørre Søgade 7, 1370 København K,
til hvem skemaerne tilbagesendes inden den 1. maj 1979.

Legatbestyrelsen

stuvet sammen i et lille rum, hvor der ikke kan arbejdes, når der er koldt. Det samme gælder gamle søkort, skibstegninger og andre arkivalier. Hvor dejlig Kronborg er, må man måske erkende, at det ikke er egnet til museum, bl. a. er der ikke elektrisk lys. Handelsministeriet, hvorunder museet sorterer, vil nu se på forholdene. Ministeriet yder en bevilling på 1 mill. kr. om året til museet, men dette slår ikke til, når der bl. a. skal være uddannede medarbejdere i tilstrækkeligt antal på museet.

Sømandskirker i fremmede havne

Dansk Sømandskirke i Fremmede Havne står over for en række ændringer. En nyoprettet stilling som dansk præst i Hong Kong besættes med pastor Ronald Pedersen, der indtil nu har virket i New York. Her afløses han af pastor Mogens Lind, der tidligere har været sømandspræst i London i 6 år og de sidste 4 år i Rotterdam. I Lissabon fratræder sømandspræst Hans Chr. Søbye, der har virket her siden 1977 og før den tid i 5 år i Yokohama. Præstestillingerne i Rotterdam og Lissabon er opslået ledige.

Lagde en sølv mønt under stormasten

En gammel søfartstradition er blevet genopfrisket på Ålborg Værft: Under stormasten på Skandinaviens største passagerskib, der skal besejle ruten Esbjerg-Harwich fra midten af maj, blev der placeret en stor, engelsk jubilæums mønt af sølv.

Det var kaptajnen på det nye skib, Julian Jensen, Esbjerg, der nedlagde mønten, som skal bringe fartøjet lykke, held og rigdom.

Lederen af Søfartsmuseet i Helsingør, direktør Henning Henningsen, oplyser, at traditionen er meget gammel. Det første eksempel blev fundet, da vraget af et gammelt romersk handelsskib blev gravet fri i Themsen ved London. Her fandt man under masten en romersk mønt, der var mere end 2000 år. Det næste eksempel på traditionen kom for dagens lys i fjor, da man ved Vejlbj Strand fandt en gammel „kogge“, præsiske mønter fra 1300-tallet var placeret under masten.

I nyere tid har et utal af skibe fået en sølv mønt under masten. Det vil nemlig bringe skibet lykke, held og rigdom.

DFDS's ny flagskib, der fik sin sølv mønt, navngives i maj i London. Navnet er indtil videre en hemmelighed. Prisen for det 14.000 bruttoregister tons store passagerskib er en kvart milliard kroner.

kb

Timeløns-satser for redningsmænd

Til orientering for foreningen skal Farvandsdirektoratet (FRD) meddele følgende:

Foranlediget af, at flere redningsmænd ved inspektioner har givet udtryk for utilfredshed med den timebetaling, der ydes for dag- og natøvelser, udført arbejde m. v., har FRD foranstaltet en nærmere undersøgelse af forholdet, idet der syntes at være et vist

<p>LEMVIG</p> <p>SØLV . GULD . URE Smedegaard Vestergade 7 . 7620 Lemvig . Tlf. (07) 82 12 11</p>
<p>LEMVIG SKIBSVÆRFT I/S NYBYGNINGER OG REPARATIONER P. POULSEN . TLF. (07) 82 02 09</p>
<p>LEMVIG SVINESLAGTERI A/S Telefon (07) 82 12 22</p>
<p>LEMVIG FISKEAUKTION Statsautoriseret v. P. Trillingsgaard Telefoner: (07) Hallen 82 03 35 . Kontor 82 06 13 . Privat 82 05 04</p>
<p>LEMVIG VODBINDERI VIGGO JEPPESEN . TLF. (07) 82 06 03 Al slags vod og trawl leveres omgående</p>
<p>VESTJYSK SPORTSMAGASIN Vestergade 19 . Lemvig . Tlf. (07) 82 11 63 ALT TIL JAGT, FISKERI OG CAMPING</p>
<p>LEMVIG TRÆLASTHANDEL BRDR. SKOU Telefon (07) 82 13 68 TRÆLAST OG BYGNINGSARTIKLER CEMENTVARER . BETON . MØRTEL</p>
<p>H. P. PETERSENS BAADEVÆRFT Dyrehaven . Nyborg . Tlf. (09) 31 06 58</p>
<p>NORDVESTBANK — gør noget for pengene</p> <p>Lemvig . Thyborøn . Harboøre</p>

misforhold mellem timeløn og den ved mæglingsfor-
slaget i foråret 1977 fastsatte garantiløn (minimums-
betaling).

Redningsmændenes timeløn beregnes ikke af FRD,
men af Forsvarets fabriksstyrelse, som beregner time-
lønnen på grundlag af lønsatser inden for såvel staten
som det private erhvervsliv. FRD henvendte sig til
Fabriksstyrelsen og gav udtryk for tvivl om rigtighe-
den af de fra 1. marts 1977 fastsatte timelønninger.

Denne henvendelse er resulteret i, at Fabriksstyre-
lsen den 2. november har meddelt nye satser, gældende
fra 1. marts 1977 og med yderligere regulering fra 1.
oktober 1977.

De i „Meddelelser fra Farvandsdirektoratet“ A.7-
1977 anførte satser androg fra 1. april 1977:

For dagsarbejde: kr. 13,70 pr. 1/2 time
- natarbejde: - 15,70 pr. 1/2 time

De nye satser, som udsendes i førstkommande nr.
af „Meddelelser“, udgør:

1. marts 1977

For dagsarbejde: kr. 14,50 pr. 1/2 time
- natarbejde: - 16,05 pr. 1/2 time

idet garantibetalingen fra 1. marts 1977 androg kr.
29,00 pr. time ekskl. nattillæg kr. 4,00.

29. august 1977

Fra denne dato forhøjes garantibetalingen til kr. 29,60,
ekskl. nattillæg kr. 4,00. Dette medfører, at halvtim-
satserne fra samme dato ændres til:

For dagsarbejde: kr. 14,80 pr. 1/2 time
- natarbejde: - 16,80 pr. 1/2 time

1. oktober 1977

Garantibetalingen udgør uændret kr. 29,60 pr. time,
medens nattillægget forhøjes til kr. 6,73. Satserne ud-
gør herefter:

For dagsarbejde: kr. 14,80 pr. 1/2 time
- natarbejde: - 18,07 pr. 1/2 time

Efterbetaling vil finde sted ved Forsvarsministeriets 8.
kontor's foranstaltning.

»TIDSSKRIFT FOR REDNINGSVÆSEN«

Ansvarshavende for dette nummer:

Hans Ingemann
Rindum Kirkeby . 6950 Ringkøbing . Tlf. (07) 32 07 22

Forretningsfører og ekspedition:

Bogtrykker Gedgaard Nielsen
Vasen 3-5 . 7620 Lemvig . Tlf. (07) *82 15 00

»Foreningen af danske Redningsmænd«

Hovedbestyrelse:

Formand: O. Wenzel Rasmussen
Havnevej 223 . 8500 Grenå . Tlf. (06) 32 13 37
Næstformand: P. Munk Pedersen
Vesterhavsgade 123 . Nr. Vorupør . 7700 Thisted
Tlf. (07) 83 80 04
Kasserør: Robert Iversen
Vesterhavsgade 121 . 7680 Thyborøn . Tlf. (07) 83 13 23
Søren Sørensen
Strandbygade 76 . 6700 Esbjerg . Tlf. (05) 12 91 89
Niels Peter Nielsen
Mosedalsvej 25 . Listed . 3740 Svaneke . Tlf. (03) 99 63 08
Helmer Nielsen
Thorup Strand . 9690 Fjerritslev . Tlf. (08) 22 54 07
Martin Sørensen
Højvangen 15 . 9850 Hirtshals . Tlf. (08) 94 18 82

HIRTSHALS

HANS SVENDSENS
SKIBSBYGGERI
Alt i nybygninger
samt reparationer
Hirtshals . Tlf. (08) *94 17 77

A/S HIRTSHALS FRYSE- & KØLEHUS
HIRTSHALS ISVÆRK
Telefon (08) 94 10 70

AKTIESELSKABET
VENDELBOBANKEN
HIRTSHALS AFDELING
Tlf. (08) *94 11 11

HIRTSHALS SØMANDSHJEM
Telefon (08) *94 19 44
God borgerlig middag . Pæne værelser
Bestyrer Holger Nielsen

CHR. JEPSEN
Tlf. (08) 94 10 39 - 94 13 40
Altid 1. kl.s kød og pålæg

LEVORSEN & JØRGENSEN
LYS . KRAFT . SKIBSINSTALLATION
Telefon (08) *94 10 11
Betjening dag og nat

HIRTSHALS FISKEAUKTION
STATSAUTORISERET . v. CHR. BERG
Telefon (08) *94 12 33 . Privat (08) 94 13 18
Telegramadresse: »Fiskeauktionen«

BORNHOLMERBANKEN
Svaneke-afd.
Postgade 6 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 60 44

Sparekassen »BORNHOLM«
Svaneke-afd.
Nansensgade 5 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 64 20

KJÆRENÆS FILETFABRIK A/S
7770 Allinge . Tlf. (03) 98 02 12

Fiskesalgforeningen Østbornholm
A. m. b. a.
Havnen . 3700 Neksø . Tlf. (03) 99 21 99
Røgeri . Filetfabrik . Isværk . Salter

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION
Statsautoriseret
v. Aage Geisnæs . Telegramadr.: Fiskeauktion
Tlf.: Kontor (08) *44 12 00 . Privat (08) 44 10 29

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning
Telefon (08) 44 12 77 (2 lin.)

KARSTENSENS SKIBSVÆRK
Skibs- og bådbyggeri
Telefon (08) *44 13 11

OSCAR SKOUGAAR
Aut. Installatør
SKAGEN . TELEFON (08) 44 13 44

Aktieselskabet
SKAGEN ISVÆRK
Skagen . Telefon (08) 44 15 38

THISTED

MINDESMÆRKER
BRDR. JENSEN . STEN- OG BILLEDHUGGERI
Thisted . Telefon (07) 82 00 84

MIDT I
BYENS HJERTE

Marsø
Støbegods

SPAREKASSEN **sds**

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI A/S
Esbjerg . Telefon (05) *12 53 99
NYBYGNINGER . REPARATIONER . SMEDIE

ESBJERG

C. M. NØRSKOV LAURSEN
MASKINFABRIK I/S . Tlf. (05) *12 80 00
Dæksmaskineri spec. for flisefartøjer

N. P. Jensen & Søn . Skibs- og bådbyggeri
NY HAVN
Telefon (05) *12 05 55 . Privat 12 82 63
Anbefales med såvel nybygning
som reparation

LEDIG

S A A & SØNNER
Sejlmagere
ESBJERG . TELEFON (05) *12 32 88

DUST & NIELSEN
MASKINVÆRKSTED
TLF. (05) 12 03 87

G FISKEAUKTION
Statsautoriseret
Ejer: AAGE ANDERSEN
12 05 11 . Privat (05) 12 01 30

A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise
Grundlagt 1833
Kvæsthusgade 1 . København K
Tlf. (01) 15 51 95 . Udenfor kontortid (01) 15 51 75
Telegramadresse: Svitzersalvage

Esbjerg Skibsværft
v. Andersen, Jensen og Hagde
Telefon (05) 12 68 77 - 12 33 95

ALT I NYBYGNINGER OG REPARATIONER

AGGER SKIBSVÆRFT
Nybygninger og reparationer
Smede- og Maskinværksted
Agger, 7770 Vestervig
tlf. (07) *94 15 55

Hvide Sande Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Henning Værnø
Telefon (07) 31 10 89

Hanstholm Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Ib Holm Sørensen
Telefon (07) 96 11 66

Thorsminde Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Harald Winkel
Telefon (07) 49 51 23

SEJL TIL BORNHOLM

med BORNHOLMSTRAFIKKEN
»Bornholm«, »Kongedybet«,
»Hammershus« og »Rotna«

Daglig afgang fra København kl. 23.55
Daglig afgang fra Rønne kl. 23.00

i sommersæsonen tillige dagture flere af
ugens dage. Hver dag gennemgående for-
bindelser via Sverige.

BORNHOLMSTRAFIKKEN

LEMVIG TANDTEKNIK

Holmstrup & Madsen
eksam. tandtekniker
ALT I MODERNE TEKNIK
Torvet 1 . Tlf. (07) 82 02 45

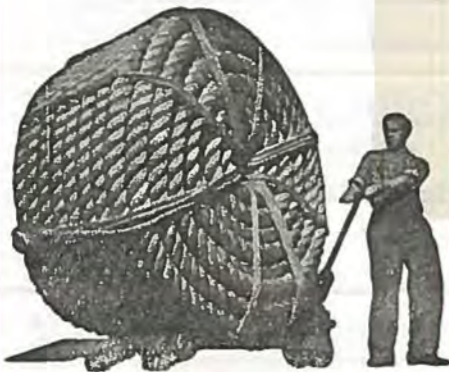
KØB

DANSK

ESBJERG**TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon (05) *12 40 00

Snorrevodstromler?

Så
GRENAA
STUNT
MACHINE

Lad os tage slæbet !!

Grenaa Smedle og Maskinfabrik A/S
Tlf. (06) 32 08 77

THYLANDS BANK

HURUP

BEDSTED . HØRDUM . KOLDBY
Vestervig

POUL RAHBEK

Smede- og maskinværksted
Thyborøn . Tlf. (07) 83 10 61

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

★
Thyborøn . Tlf. (07) *83 12 44

Thyborøn Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Jens Steen
Telefon (07) *83 14 11

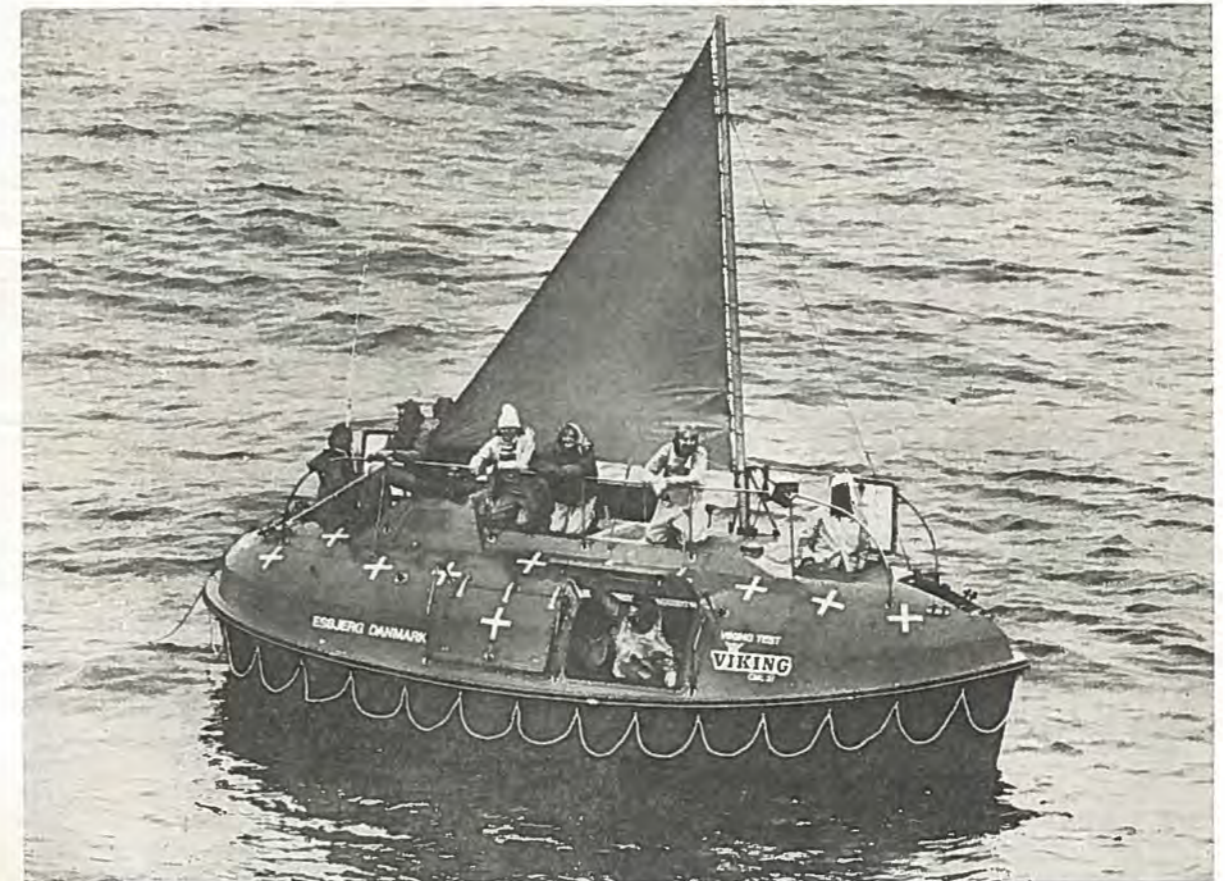
Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 2

Juni-Juli 1979

46. ARG.

Pionergerning for sikkerheden

(Foto: Jørgen Juhl)

Sofarts-elever på 43 timers test i nyudviklede redningsmidler. Her ombord på Viking CLM 27.

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SÆLSKAB A/S

Gadgaard Nielsen · Lemvig

Bogtryk · Offset · Tlf. (07) *82 15 00

Papir en gros · Kontorforsyning · Tlf. (07) *82 17 11

LEDIG

Marketenderiet

»NY HAVN«

ESBJERG

Indeh. Svend Jørgensen

Kaffe og smørrebrød

Telefon (05) *12 82 88

MODERNE • AKTIV • VENLIG

SPAREKASSEN THY

Dampskibsselskabet

TORM

København

J. GRUMSEN

MASKINFABRIK

Tlf. (05) *12 54 22

ESBJERG

ANDELS-SILDEOLIEFABRIKEN

NY HAVN · ESBJERG

SILDEOLIE – EKSPORT

SILDEMEL – PRODUKT »999«

TLF. (05) *12 09 99

TELEGR.-ADR.: ANSILD

JØRGEN HANSENS

SKIBSSMEDIE

v. K. Nielsen

Morsøgade 11 · Esbjerg

Telefon (05) 12 12 33

LEDIG

DANMARKS

HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt ugeblad for udenrigshandel og shipping

Abonnement: 20 kr. årlig.

Bestilles på ethvert posthus samt på ekspeditionen

Artillerivej 40 B · København S · Tlf. (01-27) AStA 782

LEDIG

HANSTHOLM SØMANDSHJEM

Cafeteria · Restauration

Nye, moderne værelser

Tlf. (07 98 41 11) lokal 145

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

SEJLOGMOTOR

Det store magasin for sejlsport

Køb det i kiosken eller bestil

abonnement på tlf. (01) 12 80 40

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk A/S

Tlf. (05) 12 00 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 2

Juni-Juli 1979

46. årg.

Pionergerning for sikkerheden på havet

Af Journalist Poul Sabroe

En pionerindsats for sikkerheden til søs blev udført i dette forår. Det skete, da Nordisk Gummibådsfabrik i Esbjerg besluttede sig til at foretage en sammenlignende afprøvning af kendte og nye redningsmidler 25 sømil ude i Nordsøen, vest for Blåvandshuk.

Forud for de to bevægede dage i starten af maj gik flere års forskning i redningsmidler. Resultatet var to helt nye prototyper på redningsfartøjer, der blev sat ud i Nordsøen i vindstyrke seks sammen med en opblæsbare flåde af den kendte „Viking“-type og en ny brandbåd, der blev godkendt af flere nationers skibstilsyn i april.

Ombord på hvert af fartøjerne befandt sig omkring en halv snes elever fra Statens Søfartsskole i Esbjerg. Ikke mindst indsatsen fra deres side var med til at gøre forsøget spændende og værdifuldt for forskningen i nye typer redningsfartøjer.

Forsøget der løb over 48 timer, blev nøje kontrolleret af Statens Skibstilsyn, hvis overinspektør, K.W. Rode, befandt sig ombord i en af marinens orlogskuttere „Farø“. Også „Romsø“, der har periodisk station i Esbjerg, var med for at passe på redningsfartøjerne.

Øvelsen blev ledet af kommandørkaptajn J. Undén, Søværnets Materiel Kommando. Han har i en årrække været talsmand for nyere og bedre redningssystemer til søs. Både han og K. W. Rode sagde efter afprøvningen, at der hermed var bidraget væsentlige elementer til en nytænkning indenfor sikkerheden, ikke mindst ombord på de større handels- og fragtskibe.

De nye redningsfartøjer er såkaldte „faste flåder“, udført i glasfiber. I modsætning til gummiflåderne kræver de ikke omfattende vedligeholdelse, og deres sikkerheds-certifikat vil kunne udstedes for væsentlig længere tid ad gangen end det år, der i øjeblikket gælder for gummiflåder.

Til gengæld kræver de plads. Det største af fartøjerne er op mod en halv snes meter langt og rummer 40 personer. Båden, der ses på forsidebilledet efter veloverstået test, er helt igennem af glasfiber og kan vende både top og bund i vejret, den kan ikke synke.

Den anden prototype har katamaranbund for bedre at følge søens bevægelser. Der bordes via et normalt lugesystem og kan lukkes totalt af for kulden, mens ilttilførslen bevares.

Efter afprøvningen noterede man, at temperaturen i 40-personers båden, der bordes via et åbent slusesystem, var væsentligt lavere. Besætningen her frøs bravt i det barske vejr.

Inden øvelsen indledtes ved aftenstid 7. maj var der tvivl om, hvorvidt det overhovedet kunne finde sted på grund af vindstyrke og retning. Undén besluttede imidlertid at sætte i gang og sagde bagefter, at netop vejrforholdene var med til at give øvelsen det helt realistiske præg.

Resultaterne, der blandt andet omfatter observationer udført af militærpsykologer og rapporter fra deltagende elever, bearbejdes nu i en følgegruppe, med repræsentanter fra en række rederier, sømandsforbundet og skibstilsynet.

Foreningen af danske redningsmænd

Foreningen af danske Redningsmænd indbyder til ordinær generalforsamling i Nørre Vorupør på Hotel „Klitten“ lørdag den 21. juli kl. 10 med følgende

DAGSORDEN

- 1 Valg af ordstyrer
- 2 Formandens beretning
- 3 Regnskabet fremlægges
- 4 Behandling af indkomne forslag
- 5 Valg af bestyrelsesmedlemmer – følgende afgår efter tur: Robert Iversen, Thyborøn – Martin Sø-

rensen, Hirtshals – Helmer Nielsen, Thorupstrand – Wenzel Rasmussen, Grenå

6 Suppleant til bestyrelsen, Herluf Andersen, Slettestrand afgår efter tur

7 Eventuelt

8 Næste års mødested

Forslag der ønskes behandlet på generalforsamlingen, må være formanden i hænde senest 8 dage før denne.

N. B. Vi vil gerne hermed indbyde alle stationer til at lade sig repræsentere ved vort møde, ligeledes de redningsmænd der er afgået fra tjenesten er hjertelig velkommen! – Og ligeledes damerne ser vi meget gerne.

Vel mødt i Nørre Vorupør lørdag den 21. juli på hotel „Klitten“.

Falderebs-interview med P. Munk Pedersen

Opsynsmand ved redningsstation Nr. Vorupør P. Munk Pedersen fratræder pr. 1. juli tjeneste ved redningsvæsenet. I den anledning har vi aflagt „Per Munk“, som han kaldes blandt venner, et besøg.

– Hvad får dig til at søge afsked nu. Du har jo været med længe? – Ja, siden 1. oktober 1947. Jeg syntes yngre aktive kræfter skal til nu. Jeg er 67 år og helbredet er ikke hvad det har været. – Det med at være i redningsvæsenet er ofte noget af en familietradition . . . – Ja, min fader Chr. Munk Pedersen har også været opsynsmand her i Vorupør. Han var slægtens tredje generation ved redningsvæsenet.

– Du er også aktiv i Foreningen af danske Redningsmænd! – Ja, jeg er næstformand – hvorlænge har du været det? – I ca. 6 år – jeg har også en overgang være foreningens kasserer.

– Glæder og sorger i din tid ved redningsvæsenet?

– Tja, der har vel været mange. Klarest i min erindring står kongebesøget juli 1951 som en stor oplevelse. Kongen og dronningen kom uanmeldt på besøg og var med os ude på øvelse.

En halv måneds tid senere havde vi en ret dramatisk redningsaktion. Havet rejste sig pludseligt og voldsomt ved middagstid den 10. august 1951 og kystbådene fik travlt med at komme til landingspladserne langs kysten. Sidst på aftenen måtte vi ud med redningsbåden. Der manglede fire både: en fra Stenbjerg, to herfra og en fra Klitmøller. „Betania“ herfra sank, men vi fik reddet de tre mand over på redningsbåden og sammen med den anden Vorupør-båd „Simon“ red vi stormen af derude og det varede 14 timer.

– Et alvorssord her på falderebet?

– Det må være en bedre løn til redningsfolkene – Lønnen burde så afgjort være skattefri. Den er tjent med livet som indsats. Og med disse så vigtige ord der vel må rettes til Farvandsdirektoratet og forsvarrets fabriksstyrelse, tager vi afsked med „Per Munk“.

fbj

Foreningens afgående næstformand opsynsmand P. Munk Pedersen

Bestyrelsen samlet til møde i Holstebro

Ordinær generalforsamling i Nr. Vorupør 21. juli
Demonstration af Utzons overlevelsesdragt
Ny redaktør af „Tidsskrift for Redningsvæsen“

Bestyrelsesmedlem Helmer Nielsen, Thorup Strand prøver her den nye overlevelsesdragt fra Utzon. Repræsentant Arne Sørensen sikrer at mundstykket til den indbyggede lunge er fremme. Oppustet erstatter lungen redningsbæltet.

Bestyrelsen for Foreningen af danske Redningsmænd holdt lørdag den 28. april møde på „Krabbe“'s hotel i Holstebro. Drøftet blev den kommende ordinære generalforsamling i Nørre Vorupør 21. juli samt bladet „Tidsskrift for Redningsvæsen“.

Formanden havde kontakten en typograf i Esbjerg, der havde indvilget i at prøve at få bladet til at udkomme regelmæssigt uden andet vederlag end sine udgifter dækket. Nævnte Finn Bjørnager Jensen deltog i mødet og redegjorde her for sin interesse for bladet og foreningen. I fuld forståelse for betydningen af, at bladet regelmæssigt kom til medlemmerne aftaltes det at arbejde det op til et månedsblad. En del vanskeligheder i starten må påregnes, da Finn Jensen dels skulle have tid til at knytte kontakter for stof til bladet samt tid til at sætte sig ind i foreningens interesseområde.

Repræsentant Arne Sørensen fra firmaet A/S N.P. Utzon, Fredericia demonstrerede Utzons overlevelsesdragt og der var almindelig enighed blandt bestyrelsesmedlemmerne om dragtens egnethed især hvis den fik påsejdede støvler.

Mands Minde

85 år

Fhv. opsynsmand T. Andersen, redningsstation „Ferring“, fyldte 85 år den 16. juni.

75 år

Fhv. opsynsmand H. J. Holm, redningsstation „Hasle“, fyldte 75 år den 19. maj.

Fhv. opsynsmand N. K. C. Odder, redningsstation „Klitmøller“, fylder 75 år den 9. juli 1979.

70 år

Fhv. opsynsmand V. Hjorth, redningsstation „Kandestederne“, fyldte 70 år den 10. maj.

Fhv. betjeningsmand J. C. Pedersen, redningsstation „Lyngby“, fyldte 70 år den 15. maj.

Fhv. bådmand og motorpasser K. B. Johansen, redningsstation „Gedser“ fyldte 70 år den 27. maj.

Fhv. opsynsmand N. K. Ruby, redningsstation „Vester Agger“, fyldte 70 år den 19. juni.

Fhv. bådmand K. B. Larsen, redningsstation „Østerby“, fylder 70 år den 12. juli 1979.

65 år

Fhv. bådmand F. Andersen, redningsstation „Lønstrup“, fyldte 65 år den 28. maj.

Fhv. betjeningsmand J. Jensen, redningsstation „Fjand“, fylder 65 år den 6. juli 1979.

60 år

Fhv. betjeningsmand S. A. Christensen, redningsstation „Blåvand“, fyldte 60 år den 29. maj.

50 år

Fhv. bådmand E. V. Månsson, redningsstation „Slettestrand“, fylder 50 år den 31. juli 1979.

Ansættelser

H. J. J. Tingberg er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Esbjerg“ fra 1. maj 1979.
Bådmand på prøve E. H. Bennetsen, redningsstation „Gedser“ er fast ansat sammesteds.

Dødsfald

Fhv. bådmand Niels Johansen Nielsen, tidligere redningsstation „Blokhus“ er afgået ved døden den 9. marts 1979. N. J. Nielsen var født den 29. april 1904, ansat den 1. oktober 1927 og afskediget den 30. april 1964.

Fhv. bådmand Moody Jerup, tidligere redningsstation „Vesterø“ er afgået ved døden den 27. marts 1979. M. Jerup var født den 21. november 1913, ansat den 1. oktober 1947 og afskediget den 31. marts 1975.

Fhv. betjeningsmand Anders Jensen Nielsen, tidligere redningsstation „Lyngby“ er afgået ved døden den 10. april 1979. A. J. Nielsen var født den 22. august 1913, ansat den 1. maj 1962 og afskediget den 30. september 1975.

Fhv. bådformand Poul E. A. Øhlenschläger, redningsstation Esbjerg, er død efter længere tids sygdom, 78 år. Poul Øhlenschläger forlod redningsvæsenet efter 30 års tjeneste, da han blev 67 år.

Afsked

Bådmand J. A. B. Iversen, redningsstation „Sønderho“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af april måned.
Bådmand C. J. Rasmussen, redningsstation „Sæby“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af april måned.

Opsynsmand C. A. Olsen, redningsstation „Rønne“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af maj måned.

Opsynsmand Chr. Thomsen, redningsstation „Hvide Sande“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af maj måned.

Bådmand P. S. Larsen, redningsstation „Klintholm Havn“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af maj måned.

Opsynsmand C. B. Jeppesen, redningsstation „Hanstholm“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af juni måned.

Opsynsmand P. M. Pedersen, redningsstation „Nørre Vorupør“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af juni.

Ansættelser

Bådformand C. M. Enevoldsen, redningsstation „Hvide Sande“ er ansat som opsynsmand samme sted fra 1. juni 1979.

Bådformand E. C. Harbo, redningsstation „Hanstholm“ er ansat som opsynsmand samme sted fra 1. juli 1979.

Bådmand V. G. Jensen, redningsstation „Rønne“ er ansat som opsynsmand samme sted fra 1. juni 1979.

Fisker Jan Thomsen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Sønderho“ fra 1. maj 1979.

Fisker O. L. Theodorsen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Klintholm Havn“ fra 1. juni 1979.

(Foto: Jens Anker Tvedebrink)

Nedlagte redningsbådsstationer genopstår som museer

En del af de tidligere redningsmænd ved stationen i Blåvand. Fra venstre: Hans Hansen, Ejnar Schmidt, Ove Thostesen og Svend Christensen. Ejnar Schmidt er kustos for det nye redningsbådmuseum. Fhv. opsynsmand Ove Thostesen var med ved redningsstationen fra 1936.

Redningsmuseer i redningsstationer

Af Journalist Jørgen Steens

De gamle redningsstationer i Blåvand og Nymindegab bevares som minde om de farefulde redningsaktioner på den jyske vestkyst.

Med de gamle redningsmænd som naturligt centrum indviede Blåbjerg og Blåvandshuk kommune den sidste dag i maj hver sit redningsbådmuseum. Det er de gamle redningsstationer i Blåvand og Nymindegab, der på denne måde – takket være en stor indsats og velvillighed fra forskellig side – bevares som et minde for kommende slægter om de ofte farefulde redningsaktioner, der gennem mere end 100 år blev udøvet på den vestjyske kyst af redningsmænd der satte livet på spil for at redde skibbrudne i land.

Redningsbådmuseet i Blåvand blev indviet af Blåvandshuks borgmester, Harry Thomsen, mens Blåbjergs tidligere borgmester, Poul Qvesel, der i sin borgmestertid gjorde en stor indsats for at få realiseret tanker om et redningsbådmuseum i kommunen, indviede den gamle redningsstation i Nymindegab til museum. Begge mindedes i deres taler redningsfolkenes uegennyttige indsats.

De knappe rapporter om redninger bærer deres tydelige tale til os om, hvad der er hændt, sagde Poul

Qvesel. Få steder vidner som de gamle redningsstationer om dramatik, sorg og glæde på vestkysten.

Enhver Blåvandshuk og Blåbjerg kommune erhvervede de gamle redningsstationer af farvandsdirektoratet til museumsformål for et års tid siden. Købet af stationen i Nymindegab blev delvis finansieret gennem et fond, stiftet af den tidligere opsynsmand og redningsmand på stationen, den 79-årige Kristen Johnsen Høy.

FULDT UDRUSTEDE STATIONER

Med undtagelse af redningsbåden i Nymindegab er alt udstyret blevet skænket af farvandsdirektoratet, således at de to museer i dag står som fuldt udstyrede redningsstationer. Farvandsdirektoratet har til museet i Blåvand skænket redningsbåden fra nabostationen i Vejers, idet Blåvands gamle redningsbåd – på det tidspunkt da museumstanker kom på tale – var solgt til anden side.

Med åbningen af redningsbådmuseet i Nymindegab har byen fået sin gamle redningsbåd – Danmarks ældste – tilbage. Redningsbåden der er fra 1887, blev i 1966, da stationen i Nymindegab blev

(Foto: Jens Anker Tvedebrink)

Tidligere redningsmænd foran den gamle redningsbåd, der efter en kolbaling er vendt tilbage til Nymindegab. Danmarks Fiskeriforening har købt og skænket museet båden. Fhv. opsynsmand Kristen Johnsen Høy (nr. 2 fra højre) var initiativtager til museet og har selv været tilknyttet stationen fra 1927 til 1970. Fra 1942 var han opsynsmand.

nedlagt som bådstation, foræret til Danmarks Fiskeriforening, som imidlertid nu har deponeret båden i dens gamle omgivelser.

Museumsinspektør Søren Manø Hansen, Ølgod, har for henholdsvis Blåvandshuk og Blåbjerg museum forestået indretningen af de to redningsbådmuseer. I begge tilfælde har han fået stor hjælp af Hubert Tversted, Varde, der igennem 48 år stod for vedligeholdelsen af redningsvæsenets stationer.

TRE PLACERINGER I NYMINDEGAB

Samme år som Det Danske Redningsvæsen blev oprettet i 1852 var det på tale at oprette en redningsstation i Nymindegab, men fiskerne her var ikke interesserede. Først og fremmest fordi der på dette tidspunkt var for få fastboende fiskere til at betjene en sådan station. Fire år senere beder fiskerne dog selv om en station, og året efter kunne den første af de i alt tre Nymindegab-stationer, der kom til at afløse hinanden, tages i brug. I 1874 udvidedes stationen til også at være raketstation og blev ved denne lejlighed flyttet længere mod syd, ned mod Houstrup. Denne fungerede frem til 1892, hvor den station, der nu er museum, blev taget i brug. De forskellige placeringer hænger først og fremmest sammen med ændringerne af Ringkøbing fjords udløb.

Den sidste redningsstation var i brug frem til 1966 som bådsstation og til 1975 som raketstation. Siden 1857 er 135 menneskeliv blevet reddet fra stationen

i Nymindegab, heraf 70 med redningsbåd og 65 med raketapparater.

KOM FØR REDNINGSVÆSENET

Som nabo til det farlige Horns rev, var Blåvand en af de første, der fik redningsstation. Stationen her blev oprettet allerede 1851, altså et år før loven om redningsvæsenet blev vedtaget. 182 menneskeliv blev gennem årene reddet fra stationen og dens to „fili-aler“.

Da halvøen Skallingen i stormvejr var et yderst besværligt område, så man af vandet ofte var forhindret adgang med den tunge redningsvogn, besluttede man nemlig i 1877 at bygge en birstation ved Svenske Knolde, udstyret med Blåvands gamle redningsbåd, men med særskilt mandskab. Stationen her fungerede frem til 1944.

I 1902 udvidedes station Blåvand med endnu en birstation, som placeredes ved Blåvandshuk, men med samme mandskab. Forsynet med en ekstra stor redningsbåd – dimensioneret efter de lange og ofte hårde ture ud til Horns rev.

Birstationen i Blåvandshuk nedlagdes allerede i 1932, mens stationen i Blåvand fungerede frem til 1975, i årene fra 1963 dog kun som raketstation.

De to nye redningsbådmuseer ved den jyske vestkyst vil i juni holde åbent hver weekend, og hver dag i juli og august. I øvrig er nogle af de gamle redningsmænd ansat som kustode ved museerne.

Nyt dansk inspektionsskib

Statens nye inspektionsskib „Havørnen“, der er konstrueret og bygget af Frederikshavn Værft efter tegninger af Peter Thornycroft, England, har vakt stor interesse i flere lande. Årsag – skibet er bygget på et letmetalskrog, en teknik som værftet har vundet erfaring i ved at bygge 10 torpedobåde til det danske søværn.

„Havørnen“, der får fast base i Hanstholm, efter præsentationsturen til England 20. juni skal sikre de danske fiskeres ret til frit at fiske indenfor 200 sømilgrænsen. Det nye inspektionsskib har allerede måttet gøre sig gældende overfor hollandske bomtravlere ved jyske rev.

„Havørnen“ er forsynet med to B & W Alphamotorer 16 VL med tilsammen 2660 hestekræfter. Skibet er på 324 brt. 50 meter langt og godt 10 meter bredt og stikker 3,60 meter. Det særlige skrog giver „Havørnen“ en fart på over 20 knob.

Som de tyske redningsskibe kan „Havørnen“ også udsætte en hurtiggående bordingbåd fra agterenden. Desuden er skibets agterende gjort bred for at kunne modtage mindre helikoptere.

Kunstgalleri i redningshus

Gamle nedlagte redningshuse landet over genanvendes på forskellige måder. Nogle steder til erhvervsformål, andre steder til sommerhus og heldigvis også som redningsbådmuseer.

Nok så utraditionelt er anvendelsen af det gamle redningshus i Søndervig. Her har kunstmaleren Svend Lodberg fra No etableret et kunstgalleri. Farbroderen Olaf Lodberg købte sidste år det gamle redningshus og efter en opfriskning af bygningen har nevøen fået lov at etablere kunstgalleriet i sommerperioden.

Beslutningsreferat af 1. møde onsdag den 15. november 1978

i Farvandsdirektoratet

I mødet deltog overingeniør H. M. Mohr, (formand) – magasinpasser K. W. Mortensen, (næstformand) – fyrkontrollør C. Albertsen – korttrykker G. Christian – stationsleder W. O. Rasmussen – bådformand M. Sørensen – overfyrrpasser P. Tønnesen – farvandsdirektør O. Gredal.

Som repræsentant for Farvandsvæsenets ledelse bød farvandsdirektør O. Gredal velkommen til det 1. møde i Farvandsvæsenets tekniske sikkerhedsudvalg, der er oprettet efter den nye miljølov nr. 681 af 23. december 1975.

Farvandsdirektør O. Gredal bød specielt velkommen til redningsfolkene, som ikke tidligere har været re-

præsenteret, men efter at Farvandsvæsenets sikkerhedsorganisation er blevet godkendt på et hovedsamarbejdsudvalgs møde ønskede medlemmerne af dette udvalg, at redningsfolkene blev inddraget i sikkerhedsarbejdet.

Til Farvandsvæsenets tekniske sikkerhedsorganisation er følgende valgt som medlemmer af sikkerhedsgrupperne:

For samtlige redningsstationer

Stationsleder W. O. Rasmussen, (Grenå Havn Redningsstation).

Bådformand M. Sørensen, (Hirtshals Redningsstation).

Kursus

Bådformand Martin Sørensen, Hirtshals, – og Stationsleder Wenzel O. Rasmussen, Grenå, – har September 1978 – sammen med flere andre fra Farvandsvæsenet deltaget i et 4 dages kursus i Ebeltoft i en § 9 sikkerhedsuddannelse.

W.R.

Meddelelser

Overfyrrpasser P. Tønnesen, Drogden Fyr, og stationsleder Wenzel O. Rasmussen, Grenå, har i marts måned 1979 været på inspektion ved:

Nykøbing Mors Vagerdepot.

Bovbjerg Fyr.

Lyngvig Fyr.

Hvide Sande Redningsstation.

W.R.

Afskedsgave til redningsbestyrer

G. Askov Petersen

I anledning af redningsbestyrer G. Askov Petersens fratreden som redningsbestyrer fra 30. oktober 1978, deltog undertegnede i en sammenkomst på „Georg Stage“-bygningen i København.

Ved sammenkomsten, hvori der deltog gæster fra Farvandsvæsenet med flere, blev der holdt flere taler – og bestyreren fik overrakt mange gaver – og hvor jeg her må nævne de danske Redningsmænds gave, der bestod af en meget smuk vase – dekoreret af malerinden A. Møller, Esbjerg – med et påmalet motiv af en redningsbåd, indrammet af en redningskrans, begge udført i meget smukke farver. desuden var på vasen påmalet „Foreningen af danske Redningsmænd 1978“. og vasen var belagt med forgyldte kanter, – en meget smuk udførelse, som af de tilstedeværende gæster blev meget stærkt beundret.

Derforuden, og hørende til samme gave – fik bestyreren af undertegnede overrakt en check på kr. 2000,- begge dele fra mandskaber ved R.S.T. og afgående redningsmænd.

Bestyreren gav i sin tale udtryk for sin store glæde over de modtagne gaver og udtalte bl. a. sin glæde over gennem sit arbejde som redningsbestyrer, at have lært så mange redningsmænd at kende – og han bad mig overbringe sin bedste hilsen og tak til alle de R.S.T. og redningsmænd som ved denne gave havde

været med til at glæde ham på denne dag – hvilket jeg herved bringer videre.

Wenzel O. Rasmussen, Grenå

Fortegnelse over redningsstationer m. v. samt det indgåede beløb, som er indsamlet til redningsbestyrer G. Askov Petersen – ved dennes fratreden som redningsbestyrer den 30. oktober 1978.

Klintholm Havn. Rønne. Christiansø. Rømø. Lønstrup. Østerby. Hvide Sande. Gedser. Anholt. Thorsminde + 3 mand – Villy Nielsen – Th. Nielsen – Harry Madsen. Neksø. Svaneke. Gudhjem. Allinge. fra kendte mænd ved disse. Grenaa. Thorup Strand. Odden Havn. Vester Agger. Hanstholm. Thyborøn. Hirtshals. Flyvholm. Slettestrand. Nørre Vorupør. Sønderho. Sæby. Skagen.

I alt indkom 2.820 kr.

Indtægt: Kr. 2.820.00

Udgift: Kr. 2.919.30

÷ difference på kr. 99.30 der afholdes af

foreningen.

Udgift

Kr. 919.30 + gavecheck på kr. 2000,-

Indkøb af vase og dekoration af denne.

I alt 2919.30.-

Regnskabet har været forelagt foreningens bestyrelse.

Wenzel O. Rasmussen, Grenå

Ny opsynsmand i Hvide Sande

Opsynsmand Chr. Thomsen, Hvide Sande, trak sig 1. juni tilbage tilbage efter 20 års tjeneste som opsynsmandsynsmand. Hans afløser blev redningsbådsfører Chr. Mose Enevoldsen, der siden årsskiftet har arbejdet på slusen. Slusevagt og redningsvæsen har i Hvide Sande traditionelt stået i nær kontakt i kritiske situationer, så det betragtes som et plus og en ideel kombination. Vagtskiftet skete ved en lille højtidelighed, hvor redningsinspektør Jørgen Ibsen, Farvandsdirektoratet rettede en tak til Chr. Thomsen.

Den nye opsynsmand Chr. Mose Enevoldsen betegnede Chr. Thomsen som en, der aldrig har tragtet efter ære efter veludført redningsarbejde. Takken skulle først og fremmest rettes opad.

Det ligger endnu ikke fast, hvem der bliver den nye redningsbådsfører. Beslutningen træffes af redningsbådens mandskab ved en hemmelig afstemning. En gammel tradition ved flere redningsstationer, at bådmændene lægger roret i hænderne på den mand, de har mest tillid til.

Hvor mange tænker på det?

Om Dannebrog vi ved ...

– det faldt fra himlen ned . . . Det ved vi aldeles ikke! Endnu mindre vidste Peter Faber det, da han skrev de berømte linjer i sin sang om „Den tapre landsoldat“.

Der er stredet meget om udlægningen af vort flags tilblivelse, men det er nu blevet sådant, at vi helst vil se overleveringen om det himmelfaldne banner i forbindelse med slaget ved Felin (eller Lyndanisse) i Letland – den dag korsbanneret og sejren blev givet de danske den 15. juni år 1219.

Skal vi fortsat følge denne overlevering om vort flags tilblivelse, var der god grund til at lade det gå til tops den 15. juni i år, da flaget dannebrog rundede de 760 år som dansk samlingsmærke – verdens ældste.

Hvordan med virkeligheden?

Historikerne mener, at Dannebrog i sin oprindelse ikke var Valdemar Sejrs kongebanner under togtet til Estland, men at det var et paveligt flag, sendt frem til den tropestyrke, der kæmpede for den kristne udbredelse – et ridderslag.

I Østersølandene gik man hårdt imod den kristne udbredelse, som omkring år 1200 bevægede sig fra Vest-europa mod øst, og det var en følge heraf, at paven anmodede kong Valdemar Sejr om at udruste en korsfarerhær og kaste den mod Estland.

1500 skibe fulgte kongen i år 1219, og man landede et sted, der blev kaldt Lindanæs, hvor en befæstet borg stod i vejen. De to hedningestammer revellerne og harjerne veg straks for overmagten og tilbød Valdemar Sejr Underkastelse. Estlands første apostel, Theo-

LEMVIG

SOLV . GULD . URE

Smedegaard

Vestergade 7 . 7620 Lemvig . Tlf. (07) 82 12 11

LEMVIG SKIBSVÆRFT I/S
NYBYGNINGER OG REPARATIONER
P. POULSEN . TLF. (07) 82 02 09

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S
Telefon (07) 82 12 22

LEMVIG FISKEAUKTION
Statsautoriseret
v. P. Trillingsgaard
Telefoner: (07)
Hallen 82 03 35 . Kontor 82 06 13 . Privat 82 05 04

LEMVIG VODBINDERI
VIGGO JEPPESEN . TLF. (07) 82 06 03
Al slags vod og trawl leveres omgående

VESTJYSK SPORTSMAGASIN
Vestergade 19 . Lemvig . Tlf. (07) 82 11 63
ALT TIL JAGT, FISKERI OG CAMPING

LEMVIG TRÆLASTHANDEL
BRDR. SKOU
Telefon (07) 82 13 66
TRÆLAST OG BYGNINGSARTIKLER
CEMENTVARER . BETON . MØRTEL

H. P. PETERSENS BAADEVÆRFT
Dyrehaven . Nyborg . Tlf. (09) 31 06 58

NORDVESTBANK
– gør noget for pengene

Lemvig . Thyborøn . Harboøre

derik fik travlt med at døbe de overgivne, men hedningerne mente det slet ikke. Natten mellem 14. og 15. juni for 760 år siden gik hedningerne til angreb. Kongen og hans mænd overnattede om bord i skibene, mens Theoderik og en del af mandskabet forblev i land. Theoderiks telt var let at se. På stangen vejede St. Hansbrødrenes pavelige fane, det rød-hvide korsbanner. I formodningen om at kongen måtte bebo dette telt dræbte hedningerne Theodorik, men selve angrebet mislykkedes. Inden morgen var estlænderne slået på flugt. - Korsbanneren blev bjærget i morgensolen. Det var omkring det, hovedstødet blev taget, og som gav danskerne sejren.

Korsbanneren blev dog først i år 1500 danskernes samlingsmærke, idet kong Hans lod banneren føre i kampen mod ditmarskerne. Bannerføreren og hans væbnere faldt, men hans sidste handling var at rive fanedugen af og svøbe sin krop i den. Det træk findes i den fanebærerbefaling, der stadig er i kraft i den danske hær.

I Danmarks storhedstid som sømagt blev Dannebrog tidligt båret verden over. Den danske flåde satte det på forreste plads, men i vor hær måtte det i lange tider dele pladsen med andre bannere. Hver landsknægtefører havde sit mærke.

F. Bjørnager Jensen

»TIDSSKRIFT FOR REDNINGSVÆSEN«

Ansvarshavende for dette nummer:

F. Bjørnager Jensen
Neptunvej 68, Esbjerg . Tlf. (05) 15 10 75

Forretningsfører og ekspedition:

Bogtrykker Gadgaard Nielsen
Vasen 3-5 . 7620 Lemvig . Tlf. (07) *82 15 00

»Foreningen af danske Redningsmænd«

Hovedbestyrelse:

Formand: **O. Wenzel Rasmussen**
Havnevej 223 . 8500 Grønå . Tlf. (06) 32 13 37
Næstformand: **P. Munk Pedersen**
Vesterhavsgade 123 . Nr. Vorupør . 7700 Thisted
Tlf. (07) 93 80 04
Kasserør: **Robert Iversen**
Vesterhavsgade 121 . 7680 Thybørn . Tlf. (07) 83 13 23
Søren Sørensen
Strandbygade 76 . 6700 Esbjerg . Tlf. (05) 12 91 89
Niels Peter Nielsen
Mosedaalsvej 25 . Listed . 3740 Svaneke . Tlf. (03) 99 63 06
Helmer Nielsen
Thorup Strand . 9690 Fjerritslev . Tlf. (08) 22 54 07
Martin Sørensen
Hejvangen 15 . 9850 Hirtshals . Tlf. (08) 94 18 82

HIRTSHALS

**HANS SVENDSENS
SKIBSBYGGERI**

Alt i nybygninger
samt reparationer

Hirtshals . Tlf. (08) *94 17 77

**A/S HIRTSHALS FRYSE- & KØLEHUS
HIRTSHALS ISVÆRK**

Telefon (08) 94 10 70

AKTIESELSKABET
VENDELBOBANKEN
HIRTSHALS AFDELING

Tlf. (08) *94 11 11

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telefon (08) *94 19 44

God borgerlig middag . Pæne værelser

Bestyrer Holger Nielsen

CHR. JEPSEN

Tlf. (08) 94 10 39 - 94 13 40

Alltid 1. kl.s kød og pålæg

LEVORSEN & JØRGENSEN

LYS . KRAFT . SKIBSINSTALLATION

Telefon (08) *94 10 11

Betjening dag og nat

HIRTSHALS FISKEAUKTION

STATSAUTORISERET . v. CHR. BERG

Telefon (08) *94 12 33 . Privat (08) 94 13 16

Telegramadresse: »Fiskeauktionen«

BORNHOLMERBANKEN

Svaneke-afd.

Postgade 6 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 60 44

Sparekassen »BORNHOLM«

Svaneke-afd.

Nansensgade 5 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 64 20

KJÆRENÆS FILETFABRIK A/S

7770 Allinge . Tlf. (03) 98 02 12

Fiskesalgforeningen Østbornholm

A. m. b. a.

Havnen . 3700 Neksø . Tlf. (03) 99 21 99

Røgeri . Filetfabrik . Isværk . Sælteri

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

Statsautoriseret

v. Aage Geisnæs . Telegramadr.: Fiskeauktion

Tlf.: Kontor (08) *44 12 00 . Privat (08) 44 10 29

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon (08) 44 12 77 (2 lin.)

KARSTENSENS SKIBSVÆRFT

Skibs- og bådbyggeri

Telefon (08) *44 13 11

OSCAR SKOUGAARD

Aut. Installatør

SKAGEN . TELEFON (08) 44 13 45

Aktieselskabet

SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telefon (08) 44 15 38

THISTED

MINDESMÆRKER

BRDR. JENSEN . STEN- OG BILLEDH

Thisted . Telefon (07) 92 00 94

TORVEGADE 1 TELF 92 04 99 THISTED

SPAREKASSEN sds

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI A/S

Esbjerg . Telefon (05) *12 53 99

NYBYGNINGER . REPARATIONER . SMEDIE

ESBJERG

C. M. NØRSKOV LAURSEN

MASKINFABRIK I/S . Tlf. (05) *12 80 00

Dæksmaskineri spec. for flisefartøjer

N. P. Jensen & Søn . Skibs- og bådbyggeri

NY HAVN

Telefon (05) *12 05 55 . Privat 12 82 63

Anbefales med såvel nybygning
som reparation

LEDIG

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere

NY HAVN . ESBJERG . TELEFON (05) *12 32 88

ROUST & NIELSEN

MASKINVÆRKSTED

NY HAVN . TLF. (05) 12 03 87

ESBJERG FISKEAUKTION

Statsautoriseret

Ejerver: AAGE ANDERSEN

Tlf. (05) 12 05 11 . Privat (05) 12 01 30

Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

Lungsgade 1 . København K

Tlf. (05) 95 . Udenfor kontortid (01) 15 51 75

Telegramadresse: Svitzersalvage

Esbjerg Skibsværft

Andersen, Jensen og Hagde

Telefon (05) 12 68 77 - 12 33 95

ALT I NYBYGNINGER OG REPARATIONER

AGGER SKIBSVÆRFT

Nybygninger og reparationer

Smede- og Maskinværksted

Agger, 7770 Vestervig

tlf. (07) *94 15 55

Hvide Sande Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Henning Værne
Telefon (07) 31 10 89

Hanstholm Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Ib Holm Sørensen
Telefon (07) 96 11 66

Thorsminde Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Harald Winkel
Telefon (07) 49 51 23

SEJL TIL BORNHOLM

med BORNHOLMSTRAFIKKEN
»Bornholm«, »Kongedybet«,
»Hammershus« og »Rotna«

Daglig afgang fra København kl. 23.55
Daglig afgang fra Rønne kl. 23.00

I sommersæsonen tillige dagture flere af
ugens dage. Hver dag gennemgående for-
bindelser via Sverige.

BORNHOLMSTRAFIKKEN

LEMVIG TANDTEKNIK

Madsen
eksam. tandtekniker
ALT I MODERNE TEKNIK
Torvet 1 . Tlf. (07) 82 02 45

KØB

DANSK

ESBJERG**TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon (05) *12 40 00

Snorrevodstromler?

Så
GRENAA
STUNT
MACHINE

Lad os tage slæbet I I

Grenaa Smedie og Maskinfabrik A/S
Tlf. (06) 32 08 77

Den danske Bank
af 1871 A/S

Hurup - Bedsted - Hørdum
Vestervig

POUL RAHBEK

Smede- og maskinværksted
Thyborøn . Tlf. (07) 83 10 61

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

☆
Thyborøn . Tlf. (07) *83 12 44

Thyborøn Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Jens Steen
Telefon (07) *83 14 11

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 3

August-September 1979

46. ÅRG.

LEMVIG BIBLIOTEK
1979

Gastankeren »Regitze Tholstrup«, strandet
på hofde 57 ved Thyborøn d. 11. juli 1979

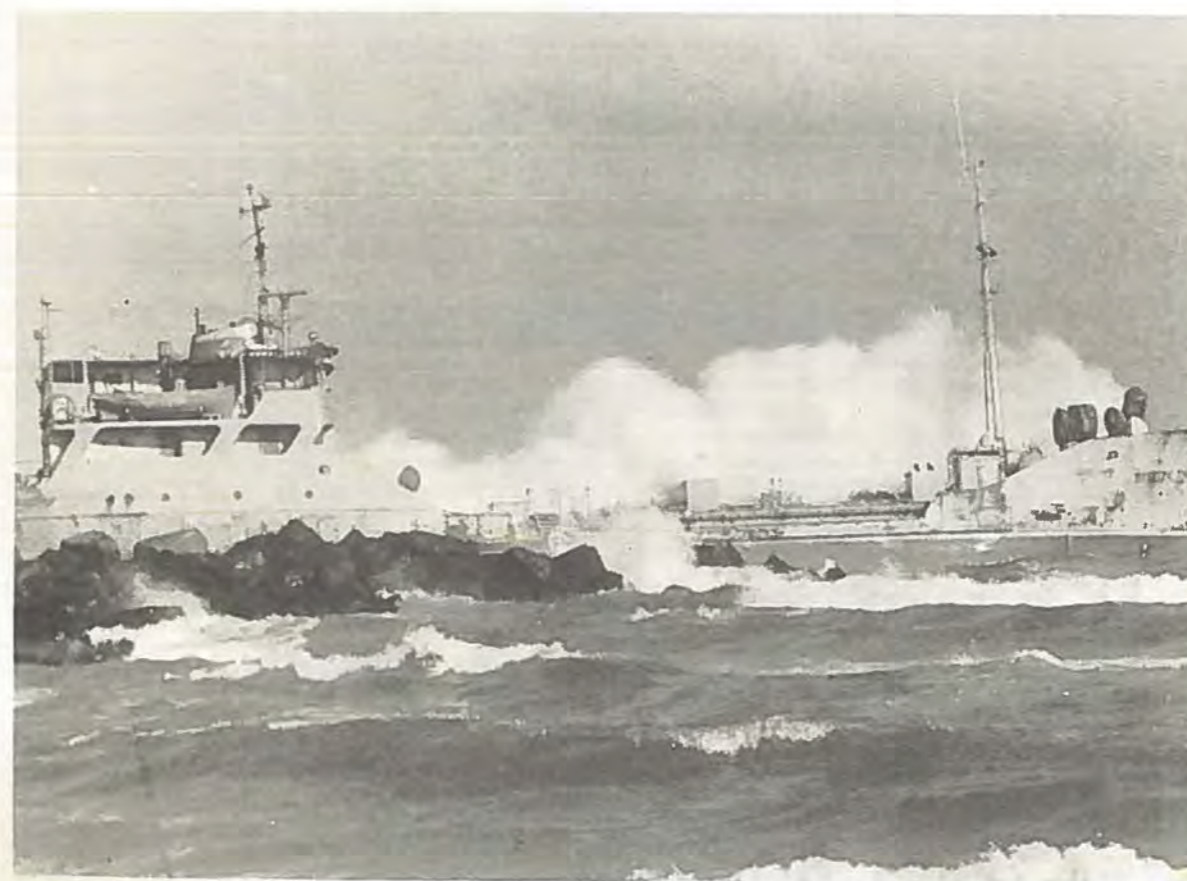
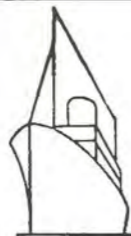

Foto: GADGAARD . Lemvig

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Gadgaard Nielsen · Lemvig

Bogtryk · Offset · Tlf. (07) *82 15 00

Papir en gros · Kontorforsyning · Tlf. (07) *82 17 11

LEDIG

Marketenderiet

»NY HAVN«

ESBJERG

Indeh. Svend Jørgensen

Kaffe og smørrebrød

Telefon (05) *12 82 88

LEDIG

MODERNE • AKTIV • VENLIG

SPAREKASSEN THY

ANDELS-SILDEOLIEFABRIKEN

NY HAVN · ESBJERG

SILDEOLIE – EKSPORT

SILDEMEL – PRODUKT »999«

TLF. (05) *12 09 99

TELEGR.-ADR.: ANSILD

DANMARKS

HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt ugeblad for udenrigshandel og shipping
Abonnement: 20 kr. årlig.Bestilles på ethvert posthus samt på ekspeditionen
Artillerivej 40 B · København S · Tlf. (01-27) AStA 782

Dampskibsselskabet

TORM

København

J. GRUMSEN

MASKINFABRIK

Tlf. (05) *12 54 22

ESBJERG

JØRGEN HANSENS

SKIBSSMEDIE

v. K. Nielsen

Morsøgade 11 · Esbjerg

Telefon (05) 12 12 33

LEDIG

HANSTHOLM SØMANDSHJEM

Cafeteria · Restauration

Nye, moderne værelser

Tlf. (07 96 41 11) lokal 145

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

SEJLOGMOTOR

Det store magasin for sejlport

Køb det i kiosken eller bestil

abonnement på tlf. (01) 12 80 40

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk A/S

Tlf. (05) 12 00 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 3

August-september

46. årgang

Årsmødet i Nørre Vorupør

Foreningen af danske Redningsmænd holdt den 21. juli ordinær generalforsamling på hotel »Klitten« i Nørre Vorupør. Formanden O. Wenzel Rasmussen, Grenå, startede mødet med at byde de tilstedeværende gæster og repræsentanter velkommen til årsmødet. En særlig velkomst blev rettet til foreningens medlemmer, der er afgået fra tjeneste ved redningsvæsenet, men som fortsat er med i foreningen og var tilstede ved mødet - til foreningens nye redaktør og til formanden for Vestjysk Fiskeriforening Laurids Tørnæs.

Det var i øvrigt første gang Laurids Tørnæs deltog i et møde med kystredningsmændene og selv om der ikke under mødet opstod meningsudveksling mellem fiskeriformanden og redningsmændene, må det betragtes som betydningsfuldt, at han ved sin tilstedeværelse viste interesse for foreningens virke. Helt naturligt deltog den lokale fiskeriforenings formand, Lauritz Mosing Nielsen, Vorupør og fra Farvandsdirektoratet - redningsinspektør Jørgen Ibsen og værkfører Ib Otte, der har med materielindkøb at gøre. Nævnes skal også fhv. redningsbestyrer Aaskov Petersen, som nu er medlem af foreningen - ikke mindst for hans enorme indsats i bestyrelsen for foreningens legat.

Fru Lerches legat, som Aaskov Petersen er forretningsfører for, blev et centralt emne ved årsmødet og bladet her vil senere belyse dette emne grundigt.

EN HILSEN TIL DRONNINGEN

Traditionen tro udbød formanden sig forsamlingens tilslutning til at sende Hendes Majestæt Dronning Margrethe et telegram med følgende ordlyd: Forening af danske Redningsmænd samlet til årsmøde på hotel »Klitten« Nørre Vorupør sender vor hjerteligste hilsen til Deres Majestæt med gode ønsker om en lykkelig gerning og fremtid.

Det blev foreningens æresmedlem, bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig, der fik opgaven at afsende telegrammet, og formanden sluttede med at mindes æresmedlem og mangeårigt bestyrelsesmedlem, kasserer og formand, fhv. opsynsmand Gustav Hallgren, Esbjerg, samt mangeårig redaktør ved foreningens blad, forfatter Jørgen Pedersen, Ydby, der begge var gået bort siden foreningens sidste årsmøde i Hirtshals 1977.

Forsamlingen rejste sig og forblev i stilhed i to minutter.

Det egentlige møde tog sin begyndelse med valget af Niels Arild Christensen, Thorup Strand, som ordstyrer, og han oplæste dagsordenen, hvortil blev knyttet bemærkning om, at næstformand P. Munk Pedersen, Vorupør havde indgivet ønske om at fratræde stillingen som næstformand. »Per Munk« tog selv ordet hertil og benyttede lejligheden til at byde velkommen til Nørre Vorupør. Helbredet var ikke altid lige godt, sagde han, og det var årsagen til, at han følte det nødvendigt at fratræde stillingen. Ordstyreren noterede dette under pkt. 5: Valg og efter dette fik Wenzel Rasmussen atter ordet for aflæggelse af formandsberetning.

BERETNING

Jeg vil først nævne, og som vi sikkert alle ved, at det har været svært at få vort blad til at køre - idet det har været meget vanskeligt for os at finde en afløser for redaktør Ingemann, der ikke mere kunne afse tid til at redigere vort blad, - han har gjort hvad han kunne for at hjælpe os - men hans tid kunne ikke mere række dertil, og han ønskede derfor at fratræde, hvilket vi meget beklagede - idet vi forstod problemet.

Vi har nu efter megen søgen opnået kontakt med typograf Finn Jensen fra Esbjerg, som nu vil prøve at få bladet til at køre igen, og som I nu sikkert har set, har han redigeret det første nr. som er udkommet, og hvor han er ansvarshavende, så vi håber således, at bladet går ind i faste rammer igen. Vort blad er et meget vigtigt og uundværligt bindeled mellem medlemmerne og andre, og det må afgjort fortsætte.

Vedrørende bestyrelsesmøder - da er der afholdt et møde 28. april i Holstebro i år, hvor der blev opsat dagsorden til denne generalforsamling. - Fra Farvandsvæsenets side havde man forespurgt, om der kunne være interesse for at stationerne blev udstyret med en såkaldt overlevelsdesdragt til hver mand, - for så ville man gerne lade en sådan fremviser ved et kommende bestyrelsesmøde. - Det ville vi gerne, og der kom da en repræsentant fra A/S N. P. Utzon til stede og fremviste en overlevelsdesdragt, og den blev demonstreret ved, at Robert Iversen trak i den. - Dragten var uden støvler, og man ønskede fra bestyrelsens side, at der skulle påsvejes gummistøvler på dragten. - Repræsentanten oplyste endvidere, at der til dragten kunne . . . mod ekstra betaling - fås en lunge, som man meget let kunne puste op, dette

blev også prøvet, og man kan, når lungen monteres dragten, undvære den nuværende redningsvest.

Man fik et ganske udmærket indtryk af dragten og bestyrelsen gik ind for anskaffelsen af denne.

Til stede ved mødet var også Gadgaard Nielsen og den ny ansvarshavende for bladet, typograf Finn Jensen, og mellem dem drøftedes flere anliggender vdr. bladets fremtid.

Ang. vort legat - »Martha Lerches Legat« kan her nævnes, at legatbestyrelsen - som består af Robert Iversen, Thyborøn - P. Munk Pedersen, Nørre Vorupør, og jeg selv, - har antaget fhv. redningsbestyrer Aaskov Petersen som Legatets forretningsfører, og vi er Aaskov Petersen meget taknemlig for, at han ville påtage sig denne opgave, - og han har i denne forbindelse gjort et meget stort arbejde, idet sagen om arven påbegyndte i 1975 og er først for nylig afsluttet, og legatet skal nu endelig til at fungere.

SIKKERHEDSUDVALG

Ang. Farvandsvæsenets sikkerhedsorganisation - da har Farvandsdirektør Otto Gredal ønsket, at Foreningen her skulle udpege en opsynsmand og en redningsmand, - som ikke var tjenstegørende ved samme station, til oprettelse af en fælles sikkerhedsgruppe for redningsstationerne.

Bådformand Martin Sørensen og jeg påtog os dette og startede med et § 9 sikkerhedsuddannelse. Det var i Ebeltoft, og varede i 4 dage. Vi fik et kursusbevis og har siden deltaget i flere møder i sikkerhedsgruppen

- sidst i København i tirsdags. Her blev vi så udpeget til ved rejser at foretage inspektion ved Fyr- og Redningsstationer m.m.

Angående årsberetningen for kystredningsstationerne for 1978, da har der været et udkald på 184 - fartøjer assisteret og undsat 184 - patientevakuering 5 - lægehjælp udbragt 1 - personer reddet 38 - omkomne ilandbragt 2 - udrykning med redningskøretøjer 9 - eftersøgning m.v. 59 - og aktionstimer i alt 563.

Vedrørende foreningens ansøgning af 12/1 1977 - til Forsvarsministeriet om forhøjelse af grundbeløbet i det fast månedlige rådighedsbeløb (vederlag) - har vi den 14/9 1977 fra Forsvarsministeriet modtaget afslag med forskellige motiveringer derfor.

Dette er i korte træk, hvad der er sket indenfor de sidste to år - og jeg vil hermed slutte min beretning med at rette en tak til vore foresatte i Farvandsdirektoratet for et godt og loyalt samarbejde - såvel indenfor den almindelige tjeneste, som i foreningsarbejdet.

Også en tak til Søværnets Operative Kommando, samt til kystradiostationerne, som vi har megen kontakt med under vort arbejde.

Til forretningsfører bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig, retter jeg ligeledes en tak for bladets pæne udførelse, - og for den store interesse som Gadgaard Nielsen altid udviser for vor forening og bladet.

Også en tak til vor nye redaktør for han første nummer - det lover godt. Ved et møde - kort før

Fiskerlejet Nr. Vorupør som det ser ud i dag med 11 kystbåde og en snes pramme. I dag som for hundrede år siden fiskes med agn på kroge.

FOTO: FINN BJØRNAGER

dette årsmøde - er det besluttet at gå ind for et forslag fra Finn Jensen om at udsende bladet hver anden måned, således at vi kan være sikre på at bladet er fremme præcis den 1. i hver anden måned. Det er både billigere og bedre for alle parter. Vi kan evt. få mere stof med i bladet og mere tid til at fremstille og distribuere det.

Til sidst retter jeg en tak til mine bestyrelseskammerater for et godt samarbejde og slutter hermed med ønsket om, at medlemmerne fortsat vil slutte op om vor forening, og derved være med til at give den en samlet styrke, der vil være, og kan være, til gavn for vor forening og dens fremtid.

HILSNER OG VALG

Efter formandens beretning oplæstes en række hilsener fra indbudte medlemmer og gæster, som af forskellige årsager ikke kunne deltage i årsmødet, bl. a. fra redaktør Ingemann, Ringkøbing, og fhv. redningsbestyrer Niels Hansen, der skrev: »I mindet om en svunden tid i redningsvæsenets tjeneste, beder jeg hermed foreningen, dens formand, bestyrelsesmedlemmer, fhv. redningsmænd samt redaktionen af Tidsskrift for Redningsvæsen, modtage mine bedste ønsker om fortsat held og lykke med dets virke for redning af skibbrudne ved de danske kyster«.

Kassereren Robert Iversen oplæste regnskabet, der blev ensstemmigt godkendt. Et forslag fra kassereren om at ophæve indbetaling til hjælpekassen blev ligeledes vedtaget. Kassebeholdningen i hjælpekassen androg 36.000 kroner.

Var ordstyreren kvik og god til at sikre ro og orden, kom han dog lidt skævt ind på valgene, idet de på valg værende bestyrelsesmedlemmer var samlet under et punkt uden nærmere opdeling. På spørgsmålet om forslag blev der svaret genvalg. Svaret måtte da opfattes generelt for alle fire, der var på valg. Vel vidende om, at resultatet formentlig var blevet det samme, hvis de enkelte bestyrelsesposter hver for sig var blevet forespurgt, tog ordstyreren forsamlings svar til efterretning, og bestyrelsen var genvalgt. Der er næppe tvivl om, at der hersker stor tillid til bestyrelsen, og at det vil blive et problem at finde en ny formand til erstatning af O. Wenzel Rasmussen, der efter valgene fik forsamlings accept på, at han agter at fratræde i 1981 som formand. Wenzel har ved tidligere årsmøder ytret ønske om at blive afløst ved roret, men efter kraftige opfordringer fortsat varetaget formandsposten.

Som nævnt ønskede næstformanden P. Munk Pedersen at blive afløst. Han havde dog selv fundet en afløser, der havde indvilget i at tage de sidste to år i bestyrelsen. Forsamlingen accepterede omgående Knud Erik Jensen, Nørre Vorupør, som deres nye næstformand, hvorefter ordstyreren rettede en tak til »Per Munk«.

Var der ikke mange ord fra forsamlingen under hovedparten af dagsordenens punkter, så kom de til regelighed under eventuelt. Det vil medføre for stor forsinkelse af bladet at medtage ordret hvad alle sagde, men lad os trække de væsentligste debatemner frem. Fhv. redningsbestyrer Aaskov Petersen udtrykte sin glæde over sin rolle i foreningen som forret-

ningsfører for foreningens legat, idet han henviste til formandens beretning. Herefter redegjorde han for de besværligheder, der har været med at nå så vidt, som at få legatet indstiftet. Om fortolkningen af testamentets ordlyd, hvor kun redningsfolk, der har sat livet på spil på vestkysten - eller disses efterladte, kunne komme i betragtning. Dels sætter alle redningsfolk på vestkysten livet på spil hver gang de går ud, og dels er det uheldigt at kun folk på vestkysten kunne komme i betragtning. Foreningens medlemmer kommer fra hele landet. Legatets bestyrelse havde da også forsøgt at få testamentet ændret på dette punkt, idet det - også bekræftiget af den advokat, der havde formuleret testamentets tekst - beror på uvidenhed om foreningens landsdækkende virke og foreningens øverste myndighed. Beklagede, at den pågældende advokat ikke havde søgt oplysninger om foreningen, inden han formulerede testamentet, idet det har vist sig umuligt, at få det omstødt i en mere hensigtsmæssig retning. Legatet vil komme til udbetaling i det kommende år, og ikke mindre end 22.000 kroner vil blive uddelt. Hvordan og til hvem - det skal bestyrelsen for legatet fastsætte i de kommende måneder. Bestyrelsen er: Aaskov Petersen, A. Wenzel Rasmussen, Robert Iversen og P. Munk Pedersen.

Som allerede nævnt vil bladet her komme nærmere ind på problematikken omkring legatet i et senere nummer.

Fhv. redningsbestyrer Aaskov Petersen og redningsinspektør Jørgen Ibsen deltog også i mødet

Overlevelsesdragten, som samtlige 175 aktive redningsfolk, skal udstyres med, blev også debatteret. Man var enige om værdien af denne dragt, især hvis den fik påsvejset støvler.

Værkmester Ib Otte, Farvandsdirektoratet fortalte, at der var indkøbt syv dragter til besætningen på den nye redningsbåd til Hanstholm, men at man endnu ikke havde lagt sig fast på en bestemt model. Dette var især henvendt til opsynsmand Mose Enevoldsen, Hvide Sande, som var godt tilfreds med de dragter, de har til afprøvning. Værkmeesteren redegjorde i øvrigt for Utzon-dragten og understregede, at evt. prisforskelle ikke skulle være afgørende. Det er udelukkende sikkerheden, der tæller, sagde han.

Opsynsmand Niels Peter Nielsen, Svaneke, ville gerne have bedre mulighed for at se og blive set som redningsmand.

Redningsinspektør Jørgen Ibsen svarede ved at fremdrage en orange farvet sikkerhedshjelm. Vi har købt seks stk. hjem fra England, og de vil nu blive afprøvet ude ved stationerne, sagde Ibsen og supplerede henvendt til Niels P. Nielsen: Muligvis sætter vi vort mærke på hjelmen, og sammen med overlevelsesdragten skulle vi vel kunne blive set.

Niels P. Nielsen ønskede også en stillingtagen til evt. betaling for hjælpeaktioner. Hertil svarede Ibsen dette ikke kunne komme på tale, når redningsvæsenet udsætter folk i nød, ej heller når folk alarmerer redningsvæsenet i god tro, og det viser sig at være »falsk alarm«.

Også problemet omkring en hurtigere alarmering af besætningerne til redningsbådene var stærkt inde i billedet.

LAD DEM GÅ PLANKEN UD

Formanden undrede sig over, at ingen havde taget ordet med hensyn til afslaget om lønforhøjelser. Dette fik Niels Grønkjær, Vorupør, til at foreslå formanden at gå til ministeren. Han mente at beskatningen af løn og pension var under al kritik, for som han sagde: »Det er jo kun håndrør vi får for at stå til rådighed døgnet rundt, især når det bliver fuldt beskattet«.

Formanden omtalte et tidligere mislykket forsøg hos ministeren, hvortil Grønkjær replicerede: »Det lader til, at der skal hårde midler til. Men hvis der ikke er andet at gøre, så må I lade dem gå planken ud«.

Også Per Munk Pedersen slog til lyd for lønforbedring hvis redningsvæsenet fortsat ville have kvalificerede mænd ved stationerne.

G. Aaskov Petersen foreslog bestyrelsen at tage de nævnte problemer op til vurdering og understregede, at materiellet var redningsmændenes værktøj.

Det blev overladt til bestyrelsen at finde stedet for næste årsmøde, og Wenzel sluttede af med at takke P. Munk Pedersen for hans tid som næstformand i bestyrelsen og bød velkommen til den nye: Knud E. Jensen.

Efter mødet var der spisning sammen med damerne, der under mødet havde været på bustur til Klitmøller og Hanstholm. En dejlig middag, hvortil Vorupør Fiskeriforening gav en genstand, sluttede med et svartelegram fra dronningen.

Rapport fra redningsstationerne

THYBORØN: Det smukke forsidebillede af gastankeren »Regitze Tholstrup« strandet på høfde 57 ved Thyborøn den 11. juli er taget af bogtrykker Gadgaards søn kort efter strandingen. Få timer senere var sættryk af billedet på gaden i Thyborøn. Et kvikt eksempel på hvor hurtigt en tryksag kan klares.

Om selve strandingen er der skrevet og vist i TV tilstrækkeligt til, at vi her kan nøjes med at notere, at besætningen blev bragt i land ved hjælp af helekopter. De 400 kubikmeter propangas blev pumpet over ien anden af rederiet Tholstrups skibe, og Switzers »Mimer« trak det strandede skib af grunden, og førte det ind i Limfjorden, hvor det blev midlertidigt repareret. Noteres skal dog, at Thyborøn redningsbåd var fremme ved havaristen 02.45 og kort efter det hidkaldte mobile materiel fra redningsstation Thorsminde. Begge var »stand by« indtil helikopteren, som var fremme klokken 03.45, havde bragt besætningen sikkert i land.

Stationen har også haft et udkald til kutter L 45 »Chr. Kynde«, der i Nordsøen var i drift flere gange i en hård NV-storm som følge af rorskade. Redningsbåden gik ud og fulgte kutteren ind til havn.

Det sidste glimt af E 431 »Vestfart«

STATION ESBJERG

blev mandag den 25. juni klokken 7 alarmeret af Blåvand Radio. Rejekutter E 431 »Vestfart« var under bugsering kæntrret i Grådyb Barre. To mand savnes. Esbjerg redningsbåd blev kort efter afsejlingen fra Esbjerg havn, kaldt tilbage for at medtage to svømmedykkere fra Falck-Zonens redningskorps. »Vestfart« flød endnu med bunden i vejret - senere kun med en del af stævnen. Man frygtede, at de to ombordværende fiskere var i skibet endnu.

På stedet opholdt sig den bugserende kutter E 126 »Vyl«, og fra den meddelte man, da redningsbåden

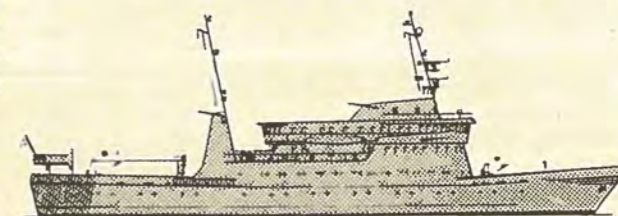
var undervejs, at man havde observeret de to forulykkede fiskere, og at man havde haft fat i en sele på den ene forulykkede fiskers gummidragt. Ulykkeligvis sprang selen, og man kunne ikke senere få øje på de forulykkede. Det lykkedes heller ikke for Esbjerg redningsbåd, da den nåede frem og sammen med 10 andre fortøjer, heriblandt redningsskibet »Nordsøen« samt en helikopter fra Skrydstrup fortsatte man eftersøgningen til hen på eftermiddagen. Esbjerg redningsbåd vendte tilbage til base ved middagstid efter en vanskelig eftersøgning i temmelig krap sø. Vinden var SSV 5-6 (12-13 sek./m) og strømmen stærkt udad-gående. Dette forhold bevirker, at søen i selve barren er som en »heksekedel« at sejle i - et forhold, som sikkert har indvirket i det tragiske forlis.

2. juli blev Esbjerg redningsbåd atter kaldt ud. Klokken 11.05 afgik redningsbåden med kurs mod Grådyb Barre for at undsætte en tysk lystbåd, der var kommet i vanskeligheder. Lystbåden havde mistet roret og drev for en hård NVtV vind 4-5 i en bølgehøjde på 1,5 meter. Om bord var et ægtepar og to børn på hhv. 7 og 12 år som blev overført til Esbjerg redningsbåd, der samtidig tog lystbåden på slæb til Esbjerg.

Fisker Kristian Ryloft Thomsen, Nørre Vorupør er ansat som opsynsmand ved redningsstationen samme sted. Han afløser Peder Munk Pedersen, der efter 32 års tjeneste har ansøgt om afsked. Som bådformand ved stationen fortsætter Jens Baltesen, der er fjerde generation ved redningsvæsenet. På billedet er den nye opsynsmand ved at blive sat ind i udrustningslisten sammen med redningsinspektør J. Ibsen, Farvandsdirektoratet.

Også i Hanstholm er der kommet en ny opsynsmand, idet fisker Charles Jeppesen fratrådte pr. 1. juli. Bådformanden Evald C. Harbo har, som nævnt i »mands minde«, overtaget hans plads og som ny bådformand har besætningen valgt Erik Vendelbo.

Fiskeriministeriet har sluttet kontrakt med Dannebrog Værft i Århus om bygning af et nyt fiskeriundersøgelsesskib til 82 mill. kr. Skibet, der skal leveres i 1980, bliver udstyret med laboratorier og akvariebassiner samt dataudstyr til behandling af indhøstede materialer. Tonnagen bliver ca. 1800 brt., og apertingen indrettes til en fast besætning på 26 mand med 28 mand i alt, når biologer m.v. deltager på togter. Med henblik på den øgede indsats ved Grønland isforstærkes skibet med højeste klasse i Norske Veritas. Hovedmaskineriet bliver B&W-Alpha på 2300 hk, hvilket skulle kunne give skibet en fart af 16 knob. Der installeres sidepropeller for og agter

HVIDE SANDE redningsbåd søgte 11. juli forgæves efter den 39 årige tyske tekniker, der med sin 6 meter lange sejlbåd var kæntrret i Ringkøbing Fjord ca. 1000 meter fra land ud for Hvide Sande. Om bord var hans hustru og tre børn. Sandsynligvis er han blevet så udmattewt, efter at have reddet sin hustru og tre børn om bord, at han ikke har haft kræfter til selv at komme op i båden og den er drevet fra ham.

Windsurfers på Ringkøbing Fjord satte den helt store eftersøgning i gang søndag den 22. juli. Både den store og den lille redningsbåd fra Hvide Sande deltog sammen med en gummidragt fra Falck og en helikopter fra Skrydstrup, ligesom politiet på land deltog. Da mørket faldt på opgav man. Politiet mener at de to, der blev observeret i vanskeligheder ude på fjorden, har reddet sig selv i land og ikke været klar over den aktion, de var skyld i blev iværksat.

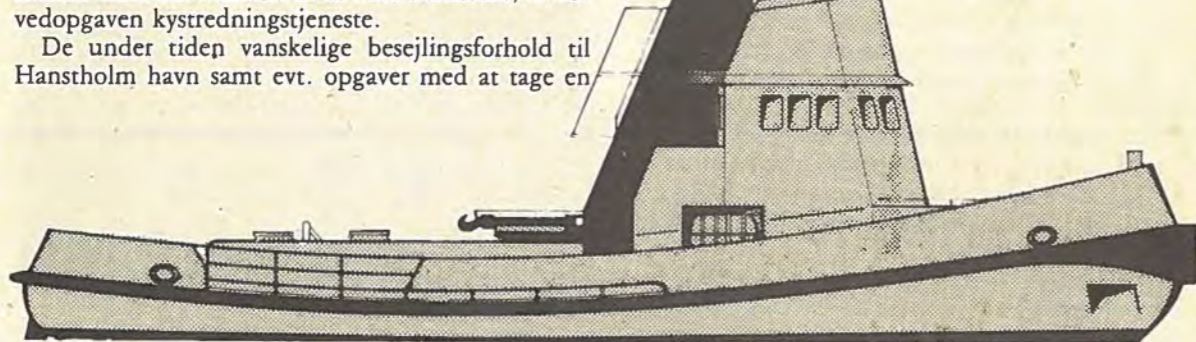
Thorsminde redningsbåd blev 2. juli alarmeret kl. 05.10. RI 351 »Sri Lanka« af Hvide Sande havde taget grund syd for indsejlingen. Redningsbåden var fremme kl. 05.30, men da der ikke skønnedes fare for besætningen blev redningsbåden i indsejlingen samtidig med at landroveren fra stranden var klar med håndraketter. Søen løftede kutteren længere ind og besætningen kunne senere komme i land ved egen hjælp.

9. juli: Fem lystfartøjer forsøgte at komme i læ i Thorsminde havn. Tiltagende vindstyrke og høj sø gjorde deres tilstedeværelse i Nordsøen risikabelt. Redningsbåden gi ud og fik lodset lystsejlerne sikkert ind i havn.

Besejlingsforholdene ved Hanstholm kan være yderst vanskelige i hårdt vejr, og havnemyndighederne har derfor efter flere alvorlige havarier og tab af menneskeliv presset på for at få et kombineret rednings- og bugserfartøj til havnen. Farvandsdirektoratet har imødekommet dette ønske og ladet bygge det hidtil største fartøj til kystredningstjenesten. Et fartøj med en displacement på 120 tons - 20 meter langt og 6 meter bredt og med en 800 hk Grenå motor. Skroget, der er med dobbeltbund, er bygget i Rudkøbing hos Alustål og apteringen er udført af Rantzausminde bådverft.

Som det første større fartøj til kystredningsvæsenet er det navngivet CLAUDI - et navn, der vil være velkendt blandt redningsmænd. Selv om fartøjet af udseende mere har karakter af at være slæbebåd, er hovedopgaven kystredningstjeneste.

De under tiden vanskelige besejlingsforhold til Hanstholm havn samt evt. opgaver med at tage en

Rednings- og bugserfartøj »CLAUDI«

Ventes til Hanstholm i september

havarist ind i havnen gør det nødvendigt, at fartøjet også har tilstrækkelig slæbekraft.

Marineconsult A/S i København har projekteret fartøjet efter modellforsøg i tanken i Lyngby. Et af kravene til fartøjet er, at det skal kunne rette sig op efter 90 graders krængning.

Det kombinerede rednings- og bugserfartøj, der har kostet godt 4,5 millioner kroner at bygge, ventes til Hanstholm i september.

Hoveddimensioner

Længde overalt inklusive fendere	20,00 m
Længde mellem perpendikulærene	17,25 m
Bredde på spant	6,00 m
Sidehøjde midtskibs	3,05 m
Dybgang lastet, midtskibs, moulded	2,35 m
Styrlastighed, ca.	0,52 m
Maksimal dybgang lastet, agter, ca.	2,70 m

Maskinkraft og fart

Maskinkraft	800 BHK
Prøvetursfart i frit vand	ca. 10 knob
Pæletræk	ca. 10 t

Kapaciteter

Brændseloliebeholdning	ca. 13 m ³
Ferskvandsbeholdning	ca. 1,4 m ³

Forbrug og distance

Brændselolieforbrug pr. døgn ved fuld kraft	ca. 3,2 t
Maks. sejl distance med 15% reservebeholdning	ca. 600 sømil

Beskrivelse

Fartøjet bygget som et enkeltskruet fartøj af stål og søvandsbestandigt aluminium til klassekrav.

Fartøjet har eet gennemgående dæk med kraftig spring og stort ruf. Fire vandtætte tværskibs skodder inddeler fartøjet i forrum, aptering, maskinrum, storsrum samt styremaskinrum. Der er anbragt langskibs skodder mellem forreste og agterste tværskibsskot samt dobbeltbund i maskinrummet, således at fartøjet i realiteten får »dobbeltkrog«.

Rummene uden for de langskibs skodder er indrettet til brændolietanke og tørtanke. Alle luger og åbninger i det gennemgående dæk udføres flush. Op-gange til døre recesses ind i ruffet og alle rufkanter udført med kraftige afrundinger for sikker og uhindret passage under operationer. Alle dæks- og rufarealer er udført skridsikre. Fartøjet kan med lukkemidler lukkes vandtæt op til niveau med ruftaget.

Aktuelle noter

Nordisk Gummibådsfabrik i Esbjerg har fået statens skibstilsyns godkendelse af redningsbåden Viking CLM 27. Den specielle brandsikre redningsflåde, der har plads til 40 personer, er særligt beregnet til større skibe og boreplatforme. På forsiden af Tidsskrift for Redningsvæsen nr. 2 viste vi et billede af Viking CLM 27.

Den gamle redningsstations hus på Mandø - en velbevaret bygning i læ af høje klitter - bliver formentligt indrettet til kunstgalleri. En særlig Mandø-fond arbejder med planer herom.

Fiskerlejet og turistbyen Vorupør

Af F. Bjørnager

Afsnit I: Pionerernes tid

Et af de ældste huse man kender til i Nørre-Vorupør var Gamle Svend's hus, der lå østen for Jens Poulsens strandfogedgård. Huset var opført omkring år 1800 og var beboet indtil år 1915. Sikre oplysninger om folk, der ernærede sig ved fiskeri fra kysten ved Vorupør, har man dog ikke før år 1820. Der berettes om folk bosat i Sønder Vorupør, som med 2- og 3-mands pramme drev et fiskeri i tilknytning til et mindre landbrug med fåreavl.

Fåreavl og fiskeri var hovedbeskæftigelsen for de første indbyggere i Sønder Vorupør.

Fiskeriet, som et egentligt livserhverv, tog først sin begyndelse, da redningsstation Nørre-Vorupør blev oprettet år 1851. Ved redningsvæsenets officielle oprettelsesår 1852 havde stationen fået raketmateriel fra England og en ro-redningsbåd fra København. Toldkontrollør C. L. Bolvig, Klitmøller, beklædte stillingen som opsynsmand ved stationen indtil år 1870, hvor han efterfulgtes af den daværende bådformand Søren Andersen. En ulykke med raketmaterialet resulterede i, at han mistede det ene øje i 1873 og han fratrådte efter eget ønske. Det var ikke mangel på viden om raketapparatets rette anvendelse, der var årsagen, for stationen havde indtil da ved 12 lejligheder reddet tilsammen 122 mennesker i land ved hjælp af raketapparatet.

Flere af fiskerlejets pramme blev ved den tid udskiftet med små sejlbåde, der på stedet blev benævnt »Horngjævere« på grund af bådernes spidse facon. Hver af disse sejlbåde havde sit bådelaag med en besætning på 6 mand og bådene fik navne efter dem. »Madses folk«, »Di ung'« (Jens Baltesen), »Di nye« (Jens Chr. Thomsen). En i Norge indkøbt ikke særlig køn sjægt fik navnet »Æ Wourrie« = »Ornen«. Den blev ført af Anders Josephsen - en mand, der kom til at gøre tjeneste ved redningsvæsenet i 52 år og som på mange andre områder kom til at markere sig i stedets historie. De nævnte bådes folk havde bosat sig i Nørre Vorupør, der nu også havde fået en strandfo-

gedgård. Både fra de bosatte i Sønder Vorupør bar navne som: »Stuer Hjulbor«, »Fløjrens Kaael« og »Æ Bakkere Boed«, men også mere kendte bådnavne som »Bellona« fandtes. Navnene til bådene tog man ikke så højtideligt dengang. Det var først efter at have vist sin magt, at bådnavnene fik de i dag mere kendte religiøse navne.

Om Mads styrmands bådelaag havde man et ordspil, der lød: »Fløjrens Kaael, de æ no gue Kaael, di vil aalle betaael«. Det vidner lidt om disse brave mænds lune. Fiskeriet dengang foregik med faststående kroge. Der blev fisket »bed« - agn - i siledrivgarn, men foruden brislinger, blev krogene også bedet med salter svinelever, stykker af kuller og rødspætter. Kuller fiskede man ikke efter med salg for øjet - dem var der ikke penge i - hvorimod makrel, vindtørret torsk, skader og hellefisk blev solgt i store mængder til egnens bønder og markeder. Senere, da Thybanen blev gennemført omkring 1883, solgtes til opkøbere i Thisted. Fiskeriets højsæson var gerne fra sidst i marts til sidst i maj og i sommertiden fiskede man især hummere fra 2-mands prammene.

Sidst på året holdt man »Hwælbøjl« - en betegnelse for at bådene blev trukket op til klitterne og bunden vendt i vejret. Makrelfiskeri med drivgarn kunne også give en god fortjeneste, men de lod sig kun fange fra maj til Sct. Hans. »Saa gæk æ Skjel fræ æ Ywn o dem, aa saa ku di si«, sagde man.

Trods det dejlige lune sprog var fiskerne i Vorupør alvorsmænd, der til fulde forstod, hvad det var, de havde med at gøre. Det tiltagende gode fiskeri og den meget fine kvalitet af fisk blev hurtigt en eksportvare til Tyskland, og i 1887 dannedes Fiskekom-pagniet i Vorupør på initiativ af lærer Jens Munk-Poulsen. En mand, der kom til at betyde temmelig meget for Vorupør. Han blev »en stor mand«, som det udtrykkes - måske »for stor« mener andre, der er

En af de første motorbåde ved Vorupør, »Pelle«, Niels Morsings bådelaag, lander i en pålandsstorm i 1902. Til venstre i billedet kommer Jens Munk til for sammen med Kr. Bonde, Thomas Præstegård, P. Fink, Svend Thomsen og yderst til højre »store Knud«, at hjælpe båden ind og fri af havstokkens brårsoer. Niels Morsings besætning er Marius Villanen, Svend Nielsen, A. Chr. Andersen og Søren Madsen.

af den opfattelse, at han alene var skyld i at Vorupør ingen havn fik, da tilbuddet blev givet. Hans indsats for områdets fiskere hersker der ingen tvivl om. Han var initiativtager til Fiskekompagniet, var med i stiftelsen af fiskeriforeningen (1892) og foregangsmand for bygning af læmolen (1904-1911). Han sluttede sin karriere som folketingsmand og døde i 1921. Den havn, der blev tilbudt Vorupør, var ikke stor nok, mente Jens Munk-Poulsen, der også ville have en trafikhavn, mens de lokale fiskere godt ville nøjes med en fiskerihavn. Og den mand, om hvem der står så megen respekt, siger man ikke imod. Dette skulle være årsagen til, at Vorupør ikke fik sin havn.

Som nævnt var redningsstation Nr. Vorupør tidligt etableret. Toldkontrollør C. L. Bolvig var beskikket opsynsmand for ikke færre end tre stationer, nemlig: Vorupør, Klitmøller og Hanstholm. Dette forhold ændredes 1870, hvor bådformænd ved hver af de tre stationer indtrådte som opsynsmænd. Ulykken, hvor Søren Andersen (Mikkelsen) mistede sit ene øje, bevirkede, at opsynsmanden i Klitmøller, Peder Frost, også varetog tjenesten i Vorupør frem til august 1882, hvor Anders Josephsen overtager pligten. 179 menneskeliv har stationen indtil da reddet i land hovedsagelig ved hjælp af raketapparatet. Kun 24 af dem blev taget ind med redningsbåden.

Befolkningen i Vorupør har for de flestes vedkommende en dyb kristelig livsindstilling, men en åndelig vækkelse gik over egnen efter den største ulykke, der har ramt fiskerlejet ved redningsbådens kæntring den 26. marts 1885.

To bådelaug fra Vorupør havde forladt deres både på søen og var gået ombord i redningsbåden. Den ene af de forladte både kom i land i fuldkommen tør tilstand. Den anden drev til søs og blev i 1894 genset ombord på en svensk kutter i en norsk havn.

Som følge af overbelastning kæntrerede redningsbåden i en sø ikke langt fra land, og der blev af de 10 mand, som var optaget i båden, kun reddet 2. På en mindsten på den gamle kirkegård i Vorupør står deres navne prentet.

Fiskelejet som det så ud ved århundrede-skiftet. Bemærk fiskeren, der bærer den sorterede fisk i en kurv på ryggen og bornene ved sorteringsbænken yderst til højre.

K. J. Hede, 67 år, N. V. Jensen, 52 år, K. H. Jensen, 47 år, N. J. Munk, 37 år, J. Andersen, 34 år, J. P. Pedersen, 21 år, K. Kristensen, 18 år, K. F. Kristensen, 17 år.

Allerede samme år fik stationen i Vorupør en ny og større ro-redningsbåd bygget på Orlogsværftet i København.

De gamle foregangsmand for fiskerne i Vorupør brugte ikke mange ord når ting skulle gøres. Der var karakter over deres livfulde færd og de barske ansigter kunne også vise mildhed og taknemmelighed. De var pionererne, der skabte Vorupør fiskerleje. En lille anekdote fra den tid bør med i denne artikel:

En af pionererne: Kristen Jensen Munk var sammen med kammeraterne Jens Christensen (Eriksen) og Jens Munk Nielsen taget på havet en morgen med dejligt vejr for at fiske fra en 3-mands pram. Op ad dagen friskede vinden af SSO, og kun efter megen møje blev krogene bjerget, hvorefter fiskerne skulle til at holde mod land, men det var ikke nogen let opgave, da fiskeriet foregik i en afstand af 3-4 danske mil af kysten. Vinden sprang over i SV og det blev storm. »Kræn« Jensen Munk sejlede sin 3-mands pram ind til Nr. Vorupør landingsplads. Undervejs gennem brændingen sagde Jens Christensen (Eriksen) opgivende »Nu ka' a ett længere«, hvortil »Kræn« Jensen Munk tørt bemærkede: »Vi ved ett, was vi ka'«, og så blev der endnu en tid roet til af al kraft og prammen nåede land.

Samme Kristen Jensen Munk var også med til at stifte Fiskekompagniet i 1887. Et initiativ som lærer Jens Munk-Poulsen havde taget. Kompagniets formål blev fastsat til, at drive timeligt erhverv i fællesskab for samtidig at støtte og hjælpe hverandre i økonomisk henseende. For at blive optaget i kompagniet måtte man dog kendeligt - som der stod i loven - være ven af Guds børns samfund. Formålet måtte man snart lave lidt om på, da ikke alle var lige ivrige efter at komme på havet for at fiske. Især ikke når man nu alligevel skulle deles om den samlede fangst. Allerede i efteråret 1888 bestod kompagniet af 27 fiskere foruden forhandleren og regnskabsføreren Jens Munk-Poulsen, der fik en halv lod for sit arbejde.

Et fiskerihus blev bygget ved stranden, og en signalstation blev oprettet.

Den gamle statsredningsbåd, som kom til Vorupør i 1885. Fra højre til venstre: Anders Josephsen, opsynsmand, Knud Jensen Knudsen (store Knud), bådformand, Niels Munk, Jens Vækild, Erik Jensen, Erik Baltesen, Peder Pedersen (Knudsen), Jacob Thomsen, Jens Peder Munk (halvt skjult), Erik Mikkelsen, Hans Jensen og Jens Munksen.

Et uddrag af fiskekompagniets forhandlingsprotokol:

»Den 26. marts var en mærkedag for kompagniet, det var nemlig 4-års dagen for den store ulykke her, da der druknede 8 fiskere ved Vorupør og 4 ved Stenbjerg. Dagen oprandt og forløb som for 4 år siden med hensyn til vejret og havet. En af kompagniets både var ude med 7 mand. De måtte søge land ved Hanstholm, hvor båden kæntrerede, og Niels Trab druknede. De øvrige 6 blev reddet af Hanstholm redningsbåd. Niels Trabs lig drev i land ved Hjarthemål klit med øjnene opadvendt og med foldede hænder på brystet. Vi tror han frydes hjemme hos Herren«.

Oprettelse af Vorupør Fiskeriforening i 1892 var ligeledes udtryk for forståelsen af, at sammenhold er til fiskeren fordel. 101 medlemmer var med fra begyndelsen, og man tilsluttede sig straks Dansk Fiskeriforening. Senere skiftede man til Vestjysk Fiskeriforening, da dette blev oprettet. Man satte sig straks nogle opgaver, der skulle løses, og de blev løst, en enkelt dog først 15 år senere. Det var molen ud i Vesterhavet.

Bestyrelsen for Vorupør Fiskeriforening med formanden, strandfoged Jens Poulsen, i spidsen og i særdeleshed lærer Munk-Poulsen vedblev med at fremhæve betydningen af, at der ved Vorupør blev bygget en mole til gavn for fiskeriet. Arbejdet kronedes med heid til sidst, og i 1904 påbegyndte man molebyggeriet. Det tog 7 år at bygge den 2 meter høje og 310 meter lange mole, der i den tid trak mange mennesker til. Selv så prominente personer som kong Frederik VIII og dronning Louise aflagde 6. august 1908 fiskerlejet besøg.

Kort før molens færdiggørelse blev moleformand Anton Pedersen slået ud i havet af en brådsø (1/11 1910). Hans kollega Jens Jensen og seks fiskere ilede til hjælp, men de blev alle slået ud i havet. Moleformand Jens Jensen og to fiskere, Hans Josephsen og Mads Christensen Kiel, mistede på denne måde livet.

Også på havet - især ved landingerne, har fiskere ved Vorupør sat livet til, således mistede Jens Chr. Andersen (Fladskær) livet ved en kæntringsulykke 20. marts 1893.

Den store katastrofenat 21. november 1893 - da 49 fiskere og redningsmænd forulykkede på kyststrækningen fra Bovbjerg til Klitmøller, krævede havet 2 ofre fra Vorupør: Mikkel Pedersen og Otto Pedersen, der var svogre. Også de kæntrerede under landing.

20. januar 1895 kæntrer en af de store både med 6-mands besætning. Jens Chr. Jørgensen og Jens Chr. Pedersen Fink, der var fætre, sætter livet til.

Mest tragisk var vel ulykken 18. januar 1900, hvor en far og hans tre sønner mistede livet. De kuldsejlede med en 4-mands snare i en natlig snestorm. De forulykkede: Jens Chr. Hede og sønnerne Christian, Erik og Jens.

18. september 1901 kæntrerede en båd med 5 mand ved landingen. Fiskere dannede kæde og reddede derved 3 mand. Jens Mathias Madsen og Christian Andersen mistede livet. Samme dag forulykker Hans Nielsen fra en 2-mands pram.

40 pramme og 11 sejlbåde var på dette tidspunkt hjemmehørende i Nr. Vorupør og man arbejdede på at bygge større og mere egnede både til fiskelejet. Bådebygger Chr. Thomsen, Sdr. Vorupør, blev pioner på det område da han i 1898 leverede den første dæksbåd. Prototypen kom til at danne forbillede for de senere kystbåde langs hele Jyllands kyst.

12. december 1898 vedtog fiskeriforeningens nu 125 medlemmer en håndfæstning, der forpligtigede dem til at betale, hvad staten ikke ville betale ved opstilling af to ledefyr ved Nr. Vorupør hage. Fyrene blev bygget og var blandt de første ved den åbne vestkyst.

I 1902 tog foreningen initiativ til bygning af en prøve-redningsbåd. Man ansøgte staten om en bevilling på 9100 kr. til opgaven. Pengene blev bevilget, og i 1904 fik bådebygger Thomsen opgaven overdraget. Båden var klar i 1907, og 25. juli tilgik den stationen i Vesteragger for at blive afprøvet.

I bogen: »Man kom hinanden ved« fortæller Kr. Madsen, Agger. Vi havde hørt om prøveredningsbåden, en ny og - mente eksperterne - bedre type, der var afprøvet forskellige steder på kysten. Nu skulle den også prøves ved Agger, der vitterligt regnes for

det vanskeligste sted på kysten. I hvert fald var det den station, der havde det største antal redningsforsøg og det største antal ilandbragte skibbrudne. - Og her gik det galt. Søen var urolig og strømforholdene vanskelige, og under en landing kæntrede båden. Alle blev reddet, også far og farfar, fortæller Kr. Madsen og fortsætter. Farfar havde instiktmæssigt søgt op under båden i den smule luft, der havde samlet sig, så han havde ikke fået ret meget havvand i sig. Farfar var derfor straks på benene, da han blev bragt i land. Opsynsmanden (Thøger Sørensen) derimod havde slugt en masse vand, og han blev hjulpet i land af to mænd, der havde ham under armen. Efter sigende klagede han sig højlydt: »Æ dør, æ dør! Hold we mæ, a ska' bræk mæ!«. Da får han pludselig øje på farfar og siger: »Hur var do, Mads?« - »Det we æ et, æ vil ha' luft«, svarede farfar. Da blev den forvirrede opsynsmand arrig og sagde: »Do vil ha' luft. Do vil skid, vil do! Do såd på æ ryg af mæ«.

Efter denne hændelse tabte de brave Aggerfolk til-

liden til prøveredningsbåden, der returneredes til Nr. Vorupør.

Fiskeriforeningen i Vorupør byggede et hus til båden ved landingspladsen og lønede opsynsmand og mandskab, samtidig fik båden motor isat og blev dermed Danmarks første motorredningsbåd. I Vorupør kom båden ud ved flere lejligheder og viste fortrinlige egenskaber. Ikke mindst kunne den lettere komme fri af brådsøen i havstokken end roredningsbåden, fortæller de nulevende gamle i Vorupør.

Faldt der ikke ros til Vorupør-folkene for initiativet, så tog man dog ved lære af det i redningssvæsenet. Allerede 1914 fik Skagen en motorredningsbåd, Klitmøller 1916 og Nr. Vorupør 1920.

I Vorupør havde man nu længe bygget dæksbåde med motor og Nørre Vorupør var vokset anseligt i modsætning til Sønder Vorupør. En ny bådebygger og en vod-binder var kommet til.

Fortætes i næste nummer

MANDS MINDE

80 år

Fhv. betjeningsmand O. D. Sørensen, redningsstation »Stevns« fylder 80 år den 26. august 1979.

70 år

Fhv. bådmand A. B. Jensen, redningsstation »Nørre Tornby« fylder 70 år den 20. august 1979.

65 år

Fhv. betjeningsmand V. A. Tranberg, redningsstation »Gudhjem« fylder 65 år den 10. august 1979.

Fhv. betjeningsmand K. I. L. Jensen, redningsstation »Kandestederne« fylder 65 år den 18. august 1979.

Afsked

Bådmand E. C. Hansen, redningsstation »Odden Havn« er afskediget efter ansøgning med udgangen af juli måned 1979.

Ansættelser

Bådmand Chr. Lauridsen, redningsstation »Hvide Sande« er ansat som bådformand samme sted fra 1. juni 1979.

Bådmand E. V. Pedersen, redningsstation »Hanstholm« er ansat som bådformand samme sted fra 1. juli 1979.

Carl Aage Schou Pedersen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation »Rønne« fra 1. juli 1979.

Svend Aage Nielsen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation »Sæby« fra 1. juli 1979.

Finn Helge Christensen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation »Hanstholm« fra 1. juli 1979.

Flemming Ruby Iversen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation »Hvide Sande« fra 1. juli 1979.

Dødsfald

Fhv. bådmand Poul Edward Adam Øhlenschläger, redningsstation »Esbjerg« er afgået ved døden den 30. maj 1979. P. E. A. Øhlenschläger var født den 5. maj 1901, ansat den 1. oktober 1934 og afskediget den 30. september 1963.

Fhv. bådmand Kristian Peter Mikkelsen, redningsstation Torup Strand er afgået ved døden den 2. juni 1979. K. P. Mikkelsen var født den 2. oktober 1912, ansat den 1. oktober 1941 og afskediget den 30. juni 1963.

Fhv. opsynsmand Viggo Hjorth, tidligere redningsstation »Kandestederne« er afgået ved døden den 10. juni 1979. V. Hjorth var født den 10. maj 1909, ansat den 1. oktober 1937 og afskediget den 31. juli 1972.

Fhv. bådmand Karl Emil Lauritsen, redningsstation »Lønstrup« er afgået ved døden den 13. juni 1979. K. E. Lauritsen var født den 19. juli 1883, ansat den 1. oktober 1914 og afskediget den 30. september 1945.

Fhv. bådmand Svend Cilius Møller, redningsstation »Rømø« (tidligere Kirkeby) er afgået ved døden den 16. juni 1979. S. C. Møller var født den 11. november 1896, ansat den 1. oktober 1923 og afskediget den 30. september 1957.

Direktør A. W. Nielsen, Carlsberg, overrakte 10. juli en check pålydende kr. 20.000,- til redningsmuseet i Nymindegab. Pengene skal bruges til restaurering af museets gamle ro-redningsbåd, der blev bygget i 1870 og er Danmarks ældste. Pengene er skænket af Carlsbergs mindeligat efter ansøgning formidlet af justitsminister Nathalie Lind.

Ingen hastværk med nødsendere

En af de største eksperter hethjemme i søhavaritjenesten og skibes redningsmateriel, kommandørkaptajn J. E. Undén, Søværnets Materielkommando er stærkt rystet over den tid det tager at få indført obligatorisk nødsender-udstyr i redningsflåder og mener at Post- og Telegrafvæsenet udviser en total mangel på respekt for det arbejde, der er udført af, blandt andet, søværnet.

Det er flere år siden Undén med personel og materiel fra søværnet, Nordisk Gummibådsfabrik og radiofirmaer påviste betydningen af at skibbrudne kunne lokaliseres dels fra skibe og dels fra fly. Ved flere lejligheder siden var han også forrest, for at sikre øvelser i redning af skibbrudne, ikke alene fik et tilstrækkeligt realistisk skær, men også sluttede med et brugbart rapportmateriale.

Ikke uden grund er kommandørkaptajnen skuffet over fiskeriorganisationernes manglende interesse for at kræve sagen færdigbehandlet hos Post- og Telegrafvæsenet. Den lille udgift, nødsenderen koster til gummiflåderne, kan næppe være årsagen. En effektiv sender har længe været på markedet, en sender, der automatisk går i gang, og som kan opfanges indenfor 100 sømil af både skibe og fly - men den er ikke dansk-fremstillet og det skal den helst være efter P&T's mening.

De danske radiofabrikker bl. a. SP-radio er nok vilige til at starte en produktion op af små nødsendere, men tror ikke på et tal på mellem 5-6000 sendere som skønnet af P&T, snarere det halve. Desuden er man heller ikke enige om frekvensområdet på internationalt plan. Det er ikke alle skibe, der har automatisk vagt på frekvens 2182 MHz eller VHF kanal 16. Skal nødsenderen have mere end en frekvens, bliver den både dyrere og tungere. Billigere og lettere vil være en sender, der aktiveres automatisk på de korte flyfrekvenser. Frekvenser, der kan indsættes på VHF stationer i redningsskibe, redningsbåde og militære og civile skibe uden større udgifter. Det er P&T, der skal træffe afgørelsen, men inden da kan menneskeliv gå tabt fordi man ikke finder dem i tide. Efterårs- og vinterstorme har før tvunget en fiskerkutters besætning i gummiflåden. Deres situation kan kun blive kendt, hvis de forinden når at kontakte en kystradiostation eller anden kutter.

Derfor bør fiskeriorganisationerne ikke lade stå til og som P&T - vente og se, hvad andre lande gør. En frekvens kan skiftes ud - materiellet kan fornyes, men de mennesker, man ikke fik reddet, kan ikke erstattes.

fbj

Bladet og lille mig

Fra alle sider - ikke mindst ved årsmødet - har jeg modtaget mange gode ønsker og glæde over, at jeg har påtaget mig det redaktionelle ansvar, overfor presseloven, ved redigeringen af bladet »Tidsskrift for Redningssvæsen«. Det var da heller ikke uden betæneligheder, at jeg imødekom en opfordring fra redningsmand Arne Baltesen, Vorupør. Hvordan skulle jeg - uden journalistisk uddannelse - kunne redigere et blad efter journalistisk begavede personer som Ingemann i Ringkøbing og Jørgen Pedersen i Ydby (bedre kendt som »Mågen«). Det er selvsagt umuligt - men ét var sikkert for mig. Det blad måtte ikke gå ind. Nok er kystredningsbådenes betydning reduceret i dette århundrede, takket være helikoptere og navigatorisk teknik, og nok er lønnen lige ussel og takket lige ringe, selv om den heller ikke forventes/ønskes, så er tilstedeværelsen af en effektiv kystredningstjeneste lige så betyggende og betydningfuldt som i »de gamle dage«.

Mine 21 år i Marinehjemmeværnet, heraf 16 år som fartøjsfører, og mine mange venner blandt fiskere - takket være ægteskabet med en sød pige fra Vorupør, samt min interesse for journalistik vejede altsammen for . . . du har en chance for at klare jobbet, du gamle. Jeg er 47. Hvad mere bekymrede mig

LEMVIG

SOLV GULD URE

Smedegaard

Vestergade 7 . 7620 Lemvig . Tlf. (07) 82 12 11

LEMVIG SKIBSVÆRFT I/S
NYBYGNINGER OG REPARATIONER
P. POULSEN . TLF. (07) 82 02 09

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S
Telefon (07) 82 12 22

LEMVIG FISKEAUKTION
Statsautoriseret
v. P. Trillingsgaard
Telefoner: (07)
Hallen 82 03 35 . Kontor 82 06 13 . Privat 82 05 04

LEMVIG VODBINDERI
VIGGO JEPPESEN . TLF. (07) 82 06 03
Al slags vod og trawl leveres omgående

VESTJYSK SPORTSMAGASIN
Vestergade 19 . Lemvig . Tlf. (07) 82 11 63
ALT TIL JAGT, FISKERI OG CAMPING

LEMVIG TRÆLASTHANDEL
BRDR. SKOU
Telefon (07) 82 13 66
TRÆLAST OG BYGNINGSARTIKLER
CEMENTVARER . BETON . MØRTEL

H. P. PETERSENS BAADEVÆRFT
Dyrehaven . Nyborg . Tlf. (09) 31 06 58

NORDVESTBANK
- gør noget for pengene

Lemvig . Thyborøn . Harboøre

var, at jeg er stærkt engageret i dels mit arbejde som typotekniker ved dagbladet Vestkysten, dels i Marinnehjemmeværnet som leder af en kystradarstation (jeg er delvis gået i land) og det, at jeg i 1976 startede et typografisk laug med det formål at oprette Danmarks første arbejdende bogtrykmuseum. Vi er nu 264 medlemmer. Organisationen er etableret. Jeg skulle nu, og i højere grad, fremover få mere tid til rådighed til denne nye opgave.

Når jeg nævner alt dette og samtidig oplyser, at opgaven er påtaget uden ønske om honorar, så er det for, at I ude på stationerne skal forstå, at når jeg kan overkomme dette, så kan I også overkomme at give mig et fingerpeg, når der er et og andet, der måtte have interesse for andre kystredningsstationer.

En fast rubrik i bladet vil fremover være: Rapport fra kystredningsstationerne og hertil forventer jeg tekst (stof - som det kaldes i fagsproget) fra samtlige landets redningsstationer. En telefonopringning (05-15 10 75) eller en kopi af rapporter til farvandsvæsenet tilsendt (Neptunvej 68, Esbjerg). Men også et indlæg - stort eller lille - vil kunne glæde foreningens øvrige medlemmer - og lille mig.

Finn Bjørnager

PS:

Jeg har modtaget et dejligt brev fra chefredaktør H. Ingemann, der tilbyder sig som medarbejder i redaktionen af bladet, hvilket jeg med taknemmelighed tager imod. Også fra søfarts-journalister ved dagbladet Vestkysten har jeg fået løfte om opbakning. To ydede allerede i første nummer et bidrag, ligeledes to af bladets fotografer.

Ansvarshavende redaktør:

F. Bjørnager Jensen
Neptunvej 68 . Esbjerg . Tlf. (05) 15 10 75

Forretningsfører og ekspedition:

Bogtrykker Gadgaard Nielsen
Vasen 3-5 . 7620 Lemvig . Tlf. (07) *82 15 00

»FORENINGEN AF DANSKE REDNINGSMÆND«

Hovedbestyrelse:

Formand: O. Wenzel Rasmussen
Havnevej 223 . 8500 Grenå . Tlf. (06) 32 13 37
Næstformand: Martin Sørensen
Højvangen 15 . 9850 Hirtshals . Tlf. (08) 94 18 82
Kasserer: Robert Iversen
Morsøvej 12A . 7680 Thyborøn . Tlf. (07) 83 13 23
Knud E. Jensen
Julius Poulsensvej 9 . Nr. Vorupør . 7700 Thisted
Tlf. (07) 93 83 27
Søren Sørensen
Strandbygade 76 . 6700 Esbjerg . Tlf. (05) 12 91 89
Niels Peter Nielsen
Mosedalsvej 25 . Listed . 3740 Svaneke . Tlf. (03) 99 63 06
Helmer Nielsen
Thorup Strand . 9690 Fjerritslev . Tlf. (08) 22 54 07

HIRTSHALS

HANS SVENDSENS
SKIBSBYGGERI

Alt i nybygninger
samt reparationer

Hirtshals . Tlf. (08) *94 17 77

A/S HIRTSHALS FRYSE- & KØLEHUS
HIRTSHALS ISVÆRK

Telefon (08) 94 10 70

AKTIESELSKABET
VENDELBOBANKEN
HIRTSHALS AFDELING

Tlf. (08) *94 11 11

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telefon (08) *94 19 44

God borgerlig middag . Pæne værelser

Bestyrer Holger Nielsen

CHR. JEPSEN

Tlf. (08) 94 10 39 - 94 13 40

Altid 1. kl.s kød og pålæg

LEVORSEN & JØRGENSEN

LYS . KRAFT . SKIBSINSTALLATION

Telefon (08) *94 10 11

Betjening dag og nat

HIRTSHALS FISKEAUKTION

STATSAUTORISERET . v. CHR. BERG

Telefon (08) *94 12 33 . Privat (08) 94 13 16

Telegramadresse: »Fiskeauktionen«

BORNHOLMERBANKEN

Svaneke-afd.

Postgade 6 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 60 44

Sparekassen »BORNHOLM«

Svaneke-afd.

Nansensgade 5 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 64 20

KJÆRENÆS FILETFABRIK A/S

7770 Allinge . Tlf. (03) 98 02 12

Fiskesalgforeningen Østbornholm

A. m. b. a.

Havnen . 3700 Neksø . Tlf. (03) 99 21 99

Røgeri . Filetfabrik . Isværk . Salteri

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

Statsautoriseret

v. Aage Geisnæs . Telegramadr.: Fiskeauktion

Tlf.: Kontor (08) *44 12 00 . Privat (08) 44 10 29

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon (08) 44 12 77 (2 lin.)

KARSTENSENS SKIBSVÆRFT

Skibs- og bådbyggeri

Telefon (08) *44 13 11

SKAGENS

AARDBY

4 13 45

SKIBS

15 38

SKIBS

LEDHUGGERI

00 94

SKIBS

IDT I

YENS HJERTE

Morsø
Støbegods

SPAREKASSEN sds

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI A/S

Esbjerg . Telefon (05) *12 53 99

NYBYGNINGER . REPARATIONER . SMEDIE

ESBJERG

C. M. NØRSKOV LAURSEN

MASKINFABRIK I/S . Tlf. (05) *12 60 00

Dæksmaskineri spec. for fiskefartøjer

N. P. Jensen & Søn . Skibs- og bådbyggeri

NY HAVN

Telefon (05) *12 05 55 . Privat 12 82 63

Anbefales med såvel nybygning
som reparation

LEDIG

HANS AA & SØNNER

Sølmagere

NY HAVN . ESBJERG . TELEFON (05) *12 32 88

ROUST & NIELSEN

MASKINVÆRKSTED

NY HAVN . TELEFON (05) 12 03 87

ESBJERG FISKEAUKTION

Statsautoriseret

Indehaver: AAGE ANDERSEN

Telefon (05) 12 05 11 . Privat (05) 12 01 30

A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

Kvæsthusgade 1 . København K

Tlf. (01) 15 51 95 . Udenfor kontortid (01) 15 51 75

Telegramadresse: Svitzersalvage

Esbjerg Skibsværft

v. Andersen, Jensen og Hagde

Telefon (05) 12 68 77 - 12 33 95

ALT I NYBYGNINGER OG REPARATIONER

AGGER SKIBSVÆRFT

Nybygninger og reparationer
Smede- og Maskinværksted

Agger, 7770 Vestervig
tlf. (07) *94 15 55

Hvide Sande Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Henning Værne
Telefon (07) 31 10 89

Hanstholm Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Ib Holm Sørensen
Telefon (07) 96 11 66

Thorsminde Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Harald Winkel
Telefon (07) 49 51 23

SEJL TIL BORNHOLM

med BORNHOLMSTRAFIKKEN
»Bornholm«, »Kongedybet«,
»Hammershus« og »Rotne«

Daglig afgang fra København kl. 23.55
Daglig afgang fra Rønne kl. 23.00

I sommersæsonen tillige dagture flere af
ugens dage. Hver dag gennemgående for-
bindelser via Sverige.

BORNHOLMSTRAFIKKEN

LEMVIG TANDTEKNIK

Madsen
eksam. tandtekniker
ALT I MODERNE TEKNIK
Torvet 1 . Tlf. (07) 82 02 45

KØB

DANSK

ESBJERG**TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon (05) *12 40 00

Snorrevodstromler?

Så
GRENAA
STUNT
MACHINE

Lad os tage slæbet !!

Grenaa Smedie og Maskinfabrik A/S
Tlf. (06) 32 08 77

Den Danske Bank
af 1871 A/S

Hurup - Bedsted - Hørdum
Vestervig

POUL RAHBEK

Smede- og maskinværksted
Thyborøn . Tlf. (07) 83 10 61

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

☆
Thyborøn . Tlf. (07) *83 12 44

Thyborøn Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Jens Steen
Telefon (07) *83 14 11

Redaktør: F. Bjørnager, 6700 Esbjerg. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, 7620 Lemvig.

GADGAARD TRYK . LEMVIG

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 4

Oktober-November 1979

46. ARG.

Det vil ikke være forkert at fastslå, at den almindelige befolkning kender redningsfolkernes værd. Og en vogns deltagelse i et vognoptog i Ringkøbing bekræftede dette. Der var mange vogne arrangeret af byens foreninger og handlende. Og så var der en vogn med en redningsbåd. Ved siden af vognen gik redningsmænd. Det var ret primitivt, men velment. Vognen var pyntet af en mand, der er interesseret i heste. — Jeg ville bl. a. illustrere at før motorredningsbådene var der samhørighed mellem mennesker og dyr, siger vognens ejer, Villads Kristensen, No. Det var jo dyrene, der trak redningsbåden ned over klitterne til havet. Og samtidig glemmer vi ikke redningsmændenes betydningsfulde indsats.

Foto: Jørgen Kirk

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SÆLSKAB A/S

Gadgaard Nielsen · Lemvig

Bogtryk · Offset · Tlf. (07) *82 15 00

Papir en gros · Kontorforsyning · Tlf. (07) *82 17 11

LEDIG

MODERNE • AKTIV • VENLIG

Dampskibsselskabet
TORM
KøbenhavnMarketenderiet
»NY HAVN«
ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og smørrebrød
Telefon (05) *12 82 88J. GRUMSEN
MASKINFABRIK
Tlf. (05) *12 54 22
ESBJERG
ANDELS-SILDEOLIEFABRIKEN
 NY HAVN · ESBJERG
 SILDEOLIE – EKSPORT
 SILDEMEL – PRODUKT »999«
 TLF. (05) *12 09 99 TELEGR.-ADR.: ANSILD
JØRGEN HANSENS
SKIBSSMEDIE
v. K. Nielsen
Morsøgade 11 · Esbjerg
Telefon (05) 12 12 33

LEDIG

DANMARKS
HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE
 Uafhængigt ugeblad for udenrigshandel og shipping
 Abonnement: 20 kr. årlig.
 Bestilles på ethvert posthus samt på ekspeditionen
 Artillerivej 40 B · København S · Tlf. (01-27) AStA 782

LEDIG

HANSTHOLM SØMANDSHJEM
 Cafeteria · Restauration
 Nye, moderne værelser
 Tlf. (07 98 41 11) lokal 145

SEJL OG MOTOR

 Det store magasin for sejlsport
 Køb det i kiosken eller bestil
 abonnement på tlf. (01) 12 80 40

 AKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

 Esbjerg **Vestjysk Krystal Isværk** A/S Tlf. (05) 12 00 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 4

Oktober–November

46. årg.

Redningsbomber og morterapparater

Af A. V. Langer, Lemvig

At C. B. Claudi blev initiativtageren til virkeliggørelse af et organiseret dansk redningsvæsen, bliver formodentlig aldrig rokket. Men han havde sine forudsætninger, der var tænkt tanker før Claudi kom til.

En af dem, der før Claudis virke for den sag har tænkt på redning af skibbrudne, var by og herredsfoged F. C. Schönau, Lemvig (1801-29). Det ser man, når man læser det svar, han 29. juli 1824 sender, da amtmanden udbeder sig betænkning angående redningsbomber til mulig anvendelse i Schönaus embedsdistrikt:

„Jeg har ved forskellige Leiligheder været Øienvidne til saa Jammerfulde Rædsels Scener i Strandingstilfælde, at jeg ikke kan andet end fryde mig inderlig over enhver Udsigt, der gives til at faae saadanne Foranstaltninger iværksatte, hvorved det kan gøres mueligt at skaffe ulykkelige Skibbrudne Haab om Redning, naar endog Omstændighederne ere saaledes, at ingen fra Landet kan komme ud til dem, og da Anskaffelsen af de i Forslag bragte Redningsbomber frembyder et meget hensigtsmæssigt og virksomt Middel dertil, saa har jeg største Grund til at ønske den paatænkte Indretning maatte blive iværksat.

Efter mit Strand Districts Kyststrækning kunde der vistnok behøves flere end een saadan Indretning, for at man i paakommende Tilfælde kunde gjøre Brug af dette Redningsforsøg, men da jeg frygter Bekostningerne vilde blive alt for store, naar flere skulde anskaffes for ethvert District, saa indskrænker jeg mig til at andrage paa, at en Morteer med tilhørende Bomber og øvrige Apparater maa blive anskaffet for min Embedsjurisdiction, og formeener jeg da, at Opsynet dermed samt Commandoen, naar den imødende Tilfælde skulde afbenyttes, kunde meest hensigtsmæssig overdrages den ansættende Strand Opsynsmand, da han efter sin Bestemmelse skal boe i Nærheden af Stranden omtrent midt for Districtet og er forpligtet til ved enhver indtræffende Leilighed at være tilstæde, saa at han, naar Morteeren med Tilhørende opbevares hos ham, bekvemmest kunde foranstalte den transporteret til det Punct, hvor den skulde bruges, og kan tillige forudsættes at ville i ethvert Tilfælde være en af de første, der kom-

mer tilstæde ved Strandingsstedet, hvorved der gives ham Leilighed til saa betimeligen som mueligt at besørge Forsøget iværksat“. (Lemvig byfogeds kopibog 1823-24).

Som tidligere omtalt i dette blad (nr. 4, 1976, s. 39) og altså også nævnt af Schönau her, skulle Claudi gerne bo midt i sit distrikt, da han i 1824 blev ansat som strandopsynsmand, hvilket jo må siges at være opfyldt, da han – vistnok i 1828 – købte gården „Grydsbæk“ i Vandborg; men om han fik overladt et morterapparat med tilhørende bomber til skibbrudnes redning, vides ikke.

Derimod er det klart, at den slags apparater senere fandtes i det danske redningsvæsen.

I Tuskjær redningsstations inventarliste fra o. 1849 nævnes som tilgang for det år:

- 1 malm-morter med fod
- 1 kasse med 7 jernkugler til morteren
- 3 stk kobbermål af resp. 8, 4 og 2 unzer størrelse
- Den ældste inventarliste fra Flyvholm redningsstation er fra 1853. Den nævner:
- 1 malm-morter med underlag
- 2 cartuscher med afviskere
- 8 runde kugler med læderstrop
- 8 do. med hager og do.
- 8 aflange med do.
- 2 stk. til lys med læderstrop
- Længere nede i listen nævnes endvidere:
- 1 jern-morter med underlag
- 5 runde kugler med læderstrop
- 3 stk. morter-lunter
- 6 fængrør til morteren

Jeg erindrer ikke, at jeg nogen steder har set dette redningsapparat beskrevet i anvendelse, hverken ved redningsforetagende eller øvelse; men så sent som 15. juli 1911 fortæller Flyvholms inventarprotokol, at der da er afgået fra stationen:

- 2 morterer med underlag
- 31 kugler
- 1 kurv med remme og line til do.

– altså må apparatet have været anset som anvendeligt helt op imod 1911, da det åbenbart endelig afskaffes.

En morter kan beskrives som en kort, grydeformet kanon, der er bestemt til at udkaste sine projektiler i høje, krumme baner.

De skulle have haft en udbredt anvendelse i begyndelsen af 1800-tallet, f.eks. ved Københavns bombar-

dement i 1807, da der på volden skulle have stået 345 kanoner og 82 *morterer*, mens de engelske angrebsbatterier skulle have været forsynet med 47 *morterer*, 16 haubitser og 53 svære kanoner.

C. P. Eisenreich anfører („Det nørrejydske Redningsvæsen“, 1927, s. 85), at en engelsk marineløjtnant i 1791 „konstruerede en Morter, som vejede 600 Pd. og som efter Kanon-Harpun-Systemet kunde udskyde en svær Lodline i en Afstand af 400 Yards“. En anden engelsk officer „fremstillede i 1812 ligeledes en Morter til Redningsbrug. Denne udkød en kugle forsynet med Modhager, der førte Linen 150 Yards“. Endelig nævnes det, at selv om man snart gik over til at anvende raketter, vedblev man dog „i England lige til 1865 at benytte Morteren. Det var den såkaldte Coehorns Morter, som med en Ladning af 68 Kvint udkastede en til en Vægt af ca. 28 danske Pund med Bly udstøbt Granat. I Kuglen skruedes en Jernstang, hvortil der var fastet en Læderrem, der tjente som Forløber, og hvortil en 1¼ Tomme tyk Raketline var fastgjort. Rækningen var omtrent 350 Alen imod en stiv Kuling“.

– Det skulle interessere, om nogen – eventuelt i bladet her – kunne berette om morter-apparater til redningsbrug. (A. V. Langer)

„Både på Handels- og Søfartsmuseet og på Dansk Fiskerimuseum i København findes en redningsmorter med kugler. Disse kugler er forsynet med hager, der skulle holde dem fast til et strandet skibs rig. Forfanget på kuglerne er af skind, og grunden til, at man benyttede dette materiale, er den at skindet ikke så let som den efterfølgende line kunne brænde. Redningsmortererne på de to museer siges at være de sidste stadig eksisterende af sin art herhjemme“, skriver Otto Ludwig i Årbog 1955 for Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg. – Søfartsmuseets eksemplar, her efter foto 1978, angives at være fremstillet i England 1811.

Rapport fra redningsstationerne

REDNINGSSATION GEDSER har haft ret så travlt i sommerperioden og som så mange andre steder er det i særlig grad turister der giver anledning til udkald. I de fleste tilfælde modtager stationen sine alarmeringer fra Langelands Marinedistrikt eller Marinestation Gedser. Stationen er normeret med en redningsbåd, en dory, en gummibåd og de anvendes efter behov, vejr og opgave.

En olieplø, 2 liggestole, en fender og en lille fejekost observeret af en lokal fisker 6 sm øst for Gedser satte 24/5 en eftersøgning i gang, som dog forblev resultatløs. En badeulykke i Gedser ny lystbådehavn, hvor to drenge druknede indgår også i stationens journal for maj. Drengene blev fundet af stationens dory efter 3 timers eftersøgning. Bugserhjælp blev i samme måned til to tyske lystfartøjer, der var strandet på Rødsand. Begge lystbåde blev ført til Gedser havn.

En olieplø på 1½ × 1½ sm øst for Gedser blev observeret. Redningsbåden afhentede en prøve af olien til laboratorieundersøgelse. Den 12/6 afhentede en syg mand 5,6 sm syd for Gedser fra et svensk motortankskib. Slæbeassistance blev ydet til den 45 t store chartret lystfartøj „Noblesse“, der var havareret som følge af ild i maskinrummet. Fartøjet og dets 11 passagerer blev ført til Gedser havn. En kæntringsulykke sidst på måneden endte resultatløs, idet vedkommende ombord var kommet i land på anden vis.

Det er ikke kun tyske lystsejlere, der ikke tager tilstrækkelig højde for grunden Rødsand, også danske lystbåde indgår i Gedser journal. „Ninna“ af Lynetten tog således grunden VtN ca. 10 sm fra Gedser. Båden

og dens 5 personer blev bragt flot af redningsbåden. Tilsvarende blev „Kondor“ af Travemünde bragt flot dagen efter. En kæntringsulykke i vindstyrke 7 4-5 sm NNO af Gedser (ud for Marienlyst) blev observeret fra land. Redningsbåden blev alarmeret og gik ud, men da man nåede frem efter en hård sejlsads, konstateredes det, at de forulykkede var nået vel i land. Som det ofte sker, havde man også her glemt at informere politiet, således at udkald af redningsbåd kunne have været sparet. Forgæves sejlsads har redningsstationen i Gedser også efter observerede røde raketter. (Formentligt afsendt fra østtyske skibe). En vesttysk lystbåd „Hanse“ med 5 personer ombord måtte ligge strandet i 30 timer inden den blev observeret og bragt flot af redningsbåden. Årsagen: stærk tåge. Bedre gik det for „Roland zu Bremen“. Gedser færgestation havde fået melding om observeret SOS lyssignal fra Rødsand og redningsbåden var hurtigt på stedet. En eftersøgning efter eventuelle personer fra udbrændt lystfartøj gav intet resultat trods medvirken af helikopter. Det gjorde heller ikke eftersøgningen af en kæntrret windsurfer. Stationen har udført mange heldige flotbringninger af lystfartøjer fra Rødsand grunde, men 13/9 måtte man opgive som følge af skader på redningsbådens skruetøj.

Det andet afsnit om Nørre Vorupørs historie bringes i Decemernummeret.

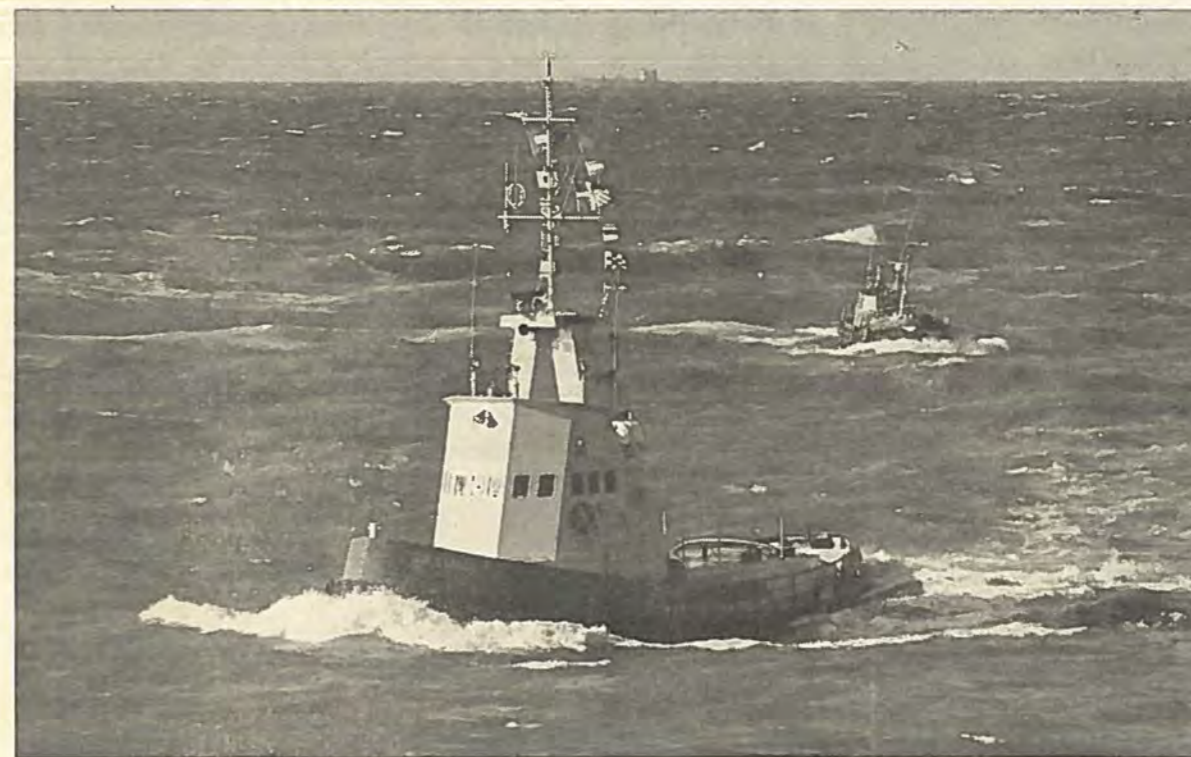

HANSTHOLM REDNINGSBAD havde to gange den 16. august udkald med MRB 33 – Først til Hanstholm-kutteren „Hjellen“ (30 t), der havde haft brand i maskinrummet og nu vanskeligheder med motoren. Om aftenen efter en motorjolle, der ligeledes havde motorvanskeligheder. I begge tilfælde ydede redningsbåden bugserhjælp og bragte de to fartøjer sikkert i havn. Aktionerne viser klart de opgaver Hanstholm nye rednings- og bugserbåd „C. B. Claudi“ vil blive engageret i.

Danmarks første rednings- og bugserbåd blev afleveret fra værftet i Rantzausminde den 19. september og efter en sejlsads i høj sø nåede den længe ventede rednings- og bugserbåd til Hanstholm havn. MRB 33 gik sin afløser i møde og med Nordsøstormen i hækket gik de to redningsbåde ind i Hanstholm havn, hvor de blev vel modtaget.

Der har længe været stor interesse omkring „C. B. Claudi“. Ikke mindst har de lokale fiskere været stærkt optaget af bemanningen af bugser- og redningsbåden. Man ønsker en fast besætning på 3 mand og ikke blot en fast motormand.

Billedet til venstre er taget af pressefotograf Frede Christensen i Svendborg og billedet nederst er taget af pressefotograf Tage Jensen i Thisted.

STATION CHRISTIANSØ er en raketstation, men på en ganske særlig måde. I erkendelse af den fare det vil være at føre skibbrudne ind mod klipperne, har stationen valgt at uddanne sig i at sende raketline fra skib til skib i åben sø. Den stedlige orlogskutter Y 338 fungerer som rednings-raket-fartøj og man har ved flere lejligheder afholdt øvelse med skoleskibet „Georg Stage“ hvor elever fra skoleskibet er blevet overført til orlogskutteren ved hjælp af redningsstol i åben sø. I juni afholdt man en øvelse for Hendes majestæt Dronning Margrethe. Stationen har også løst opgaver hvor der var fare for menneskeliv. En brand om bord på M/S „Raymond“ af Polen i april blev klaret med røgdykkere og brandmatroser fra orlogskutteren. Helikopter tog besætningen i land.

THYBORØN har haft det forholdsvist roligt i de sidste to måneder. Redningsbåd nr. 35 har været på værft i Agger og er blevet kølhalet samt fået indsat sprinkleranlæg for brandslukning ombord. Motorpasser Ejner Bruun Nielsen er blevet fast ansat ved redningsbåden. Det skyldes ikke mindst det store arbejde, der efterhånden er blevet med pasning af to redningsfartøjer, dory og gummibåd. Tilsvarende ordning ventes indført dels i Hanstholm og dels i Hvide Sande.

NØRRE VORUPØR redningsstation havde søndag den 5. august kl. 13,30 en alarmering. En tysk turist var kommet i vanskeligheder 800 meter nord for landingspladsen. Der blev dog ikke brug for båd og materiel, idet opsynsmand K. Rydahl Thomsen og to redningsmænd bjærgede turisten i land og bragte ham til redningshuset hvorfra han blev hentet af ambulance fra Thisted.

Samme dag kom Vorupør-kutteren „Alpha“ i vanskeligheder. En trosse havde sat sig fast i skruen og efter radiosamtale med Vorupør redningsstation kontaktes Hanstholm redningsbåd og denne førte „Alpha“ til Hanstholm.

Mandag den 27. august blev 4 mand af søen slynget ud mellem betonblokkene ved molen i Nørre Vorupør. Fhv. redningsmand Niels „Grønkjær“ observerede ulykken og ilede til hjælp. Tre kunne klare sig op ved egen hjælp, mens den fjerde var alvorligt skadet. Han blev fra molen ført til redningshuset ved hjælp af traktor og herfra videre til sygehuset i Thisted af Falck-Zonen.

Stationen havde den 3. september en vellykket redningsøvelse med båd og raketmateriel.

15. september gik der atter bud til redningsmændene i Vorupør. En tysk lystsejler lagde sig under stormen i læ af molen og havde tilsyneladende vanskeligheder med båden, men da der ikke blev gjort tegn til ønske om hjælp afventede man situationen. Det lykkedes lystsejleren at få en mindre påhængsmotor sat i gang og efter megen møje ført fartøjet uden om molen med kurs sydover.

Aktuelle noter

SKAGEN REV FYRSKIB undergår i øjeblikket en større stævning-reparation efter mødet med en 35.000 t italiensk bulk-carrier „Eugenio“, der under lodstagning drev ind mod fyrskibet.

Episoden har atter sat gang i debatten om separationszoner – en trafikseparering ved Skagen, men Farvandsdirektoratet mener ikke, det vil være teknisk gennemførligt bl.a. fordi, der ikke findes bøjer store nok til at bære 50-100 meter kæde eller mere. Fyrskibet er tidligere blevet flyttet mere østover for at give mere plads til den lokale kuttertrafik til og fra Skagen, således at de store skibe ikke som tidligere risikerede at komme imellem en sværm af kuttere og mindre skibe.

DEN ENGELSKKE KYSTREDNINGSTJENESTES central i Aberdeen deltog i slutningen af september i den storstilede redningsøvelse som NATO havde iværksat i Nordsøen. Et supponeret kutterforlis, et flystyrt og et mystisk nødsignal skulle lokaliseres og positionsbestemmes. I øvelsen indgik enheder fra flyredningstjenesten fra Danmark, Vesttyskland, Norge og Storbritannien.

Helikoptere af typen S 61, der anvendes herhjemme, samt den engelske Sea King deltog fra de nævnte lande. Desuden som recognosceringsfly deltog fra Danmark og USA de store og langtflyvende C130 Hercules fly.

DYKKERE FRA HOLSTEBRO henter kostbarheder i havet til Lemvig museum. Museumsinspektør Ellen Damgård, Lemvig har formået, at få dykker- og frømandsklubben i Holstebro til at hente effekter fra den russiske orlogsfregat „Alexander Newsky“ op fra skibets grav ud for Rønland på Harbøre-tangen. Farvandsdirektoratet har givet tilladelse til, at der også må hentes dele op fra den engelske damper „Arctic“, der ligger knap 200 meter fra den russiske fregat. „Alexander Newsky“ strandede for 112 år siden – nærmere betegnet 25. september 1868. Om bord var zarens yngste søn, der blev reddet i land af fisker Peiter Hyld og hans besætning på redningsbåden. 733 andre blev bjærget godt i land kun fem mistede livet. En historisk strandning, der ofte har været omtalt i dette blad.

KYSTINSPEKTORATET vil udlægge et hollandsk patenteret asfaltmateriale – kaldet Fixtone på en strækning af 160 meter syd for hofde Q ved Fjaltring strand, oplyser Folkebladet. Materialet, en blanding af asfaltmastic og 20/40 skærver, er så stærkt, at det skulle tåle Nordsøens kraftige bølger og strømme, trods en hulrumsprocent i materialet på ca. 30. Den udsatte strækning vil koste 1 million kroner at belægge med Fixtone og det bliver det danske firma Phoenix i samarbejde med Bitumarin, Holland, der skal udlægge materialet.

REDNINGSSTATION HVIDE SANDE kommer efter al sandsynlighed i TV børneudsendelse onsdag den 17. oktober kl. 17,30. TV producer Hanne Brandt har været i Hvide Sande og lavet en optagelse af en raketaffyring og en redningsaktion på fjorden.

Fire Hvide Sande børn medvirker i filmindslaget til TV.

FREGATTEN JYLLAND er kommet et skridt nærmere sin restaurering. Den selvejende institution, der varetager interessen for Danmarks ældste fregat har fået 30.000 kroner af Bikuben i Grenå.

Niels K. Andersen

Det var præsten i Hundborg, der mente at ét efternavn var nok. Derfor kom Niels „Grønkjær“ til at hedde Niels K. Andersen. De øvrige familiemedlemmer bærer navnet Andersen Grønkjær efter bedstefaderen, der stammede fra Vangså. Men det har ingen praktisk betydning. I Vorupør kendes flere af beboerne ved andre navne end det der står på skattebilletten.

Niels „Grønkjær“ er en stout og gemytlig fisker med en blændende god hukommelse. Forleden blev han 70 år, men det har heller ingen betydning. Han er stadig en aktiv mand i den bedste alder. Nok er han ikke længere formand for Fiskekompagniet, ej heller længere kasserer i vor forening, men han er stadig kasserer i fiskernes ulykkesforsikring og aktiv mange andre steder.

Han kom i redningsvæsenet 1. oktober 1937 og han virkede her til pensionsalderen. På reolen står en dejlig sølvlysestage med inskription. En gave fra de øvrige redningsmænd i Vorupør da han fejrede sit 25 års jubilæum i 1962. Den er han meget glad for.

Den 10. august 1951 står stærkt i hans erindring. Det var den dag han med redningsbåden måtte tilbringe 14 timer i storm og under åben himmel på søen. Det var den dag Vorupør-kutteren „Bethania“ forliste, men vi reddede da besætningen fortæller Niels „Grønkjær“, vi gik ud tidlig morgen kl. 4 og bjærgede „Bethanias“ besætning. Under forsøg på at lande var det nær gået galt for os. Søen var voldsom i havstokken og vi fik pludselig enorme vandmasser ind over os. Det ville uden tvivl have kæntrret båden hvis ikke der skete noget usædvanligt. Motormanden Niels Jensen holdt krampagtigt fast i gearstangen og regulatoren og da vandmasserne pressede ham tilbage resulterede det i at redningsbåden under vandmasserne gik fuld kraft bak. Da vi atter så Vorherres himmel vendte redningsbåden stævnen ud mod søen og vi fik kending af en anden savnet Vorupør-kutter „Simon“. Vi gik den i møde og forblev sammen med den hele natten og morgendagen med indtil søen var sådan som vi bedst kender den. Da landede vi lykkeligt.

EMBLEMER

for medlemmer af Foreningen af danske Redningsmænd kan nu atter købes for 25 kr. pr. stk. ved henvendelse til:

Thyborøn Redningsstation
Robert Iversen
Morsøvej 12 a, 7680 Thyborøn
Telefon (07) 83 13 23

Guldbryllup

Fhv. opsynsmand Niels J. Poulsen, Stenbjerg fejrede sammen med sin hustru guldbryllup den 15. september. Som så mange andre Stenbjerg-drenge kom Niels Thomsen kort efter skolegangen ud som aktiv fisker og i 1951 blev han ansat i redningsvæsenet, hvor han virkede som opsynsmand indtil stationens nedlæggelse i 1975. Helt kvittet redningsvæsenet har Niels Poulsen ikke. Ikke blot har han fortsat sit medlemskab af Foreningen for danske Redningsmænd, men han har også påtaget sig opgaven at være kustode ved redningsbådmuseet i Stenbjerg. En opgave han er helt suveræn i. Arme den, der ikke har set Stenbjerg redningsbådmuseum og husket at lægge en skilling herfor. En levende fortæller, lun og hjertevarm. Det er hans nye liv. Det han har lagt bag sig var en aktiv og stor indsats i mange foreninger, sogneråd, skolekommission og meget andet. Næppe muligt uden en forstående og medvirkende hustru. Fortsat lykke skal lyde herfra.

Museum for sand

Hele landsbyer og sogne er i tidens løb blevet nedlagt som følge af sandflugt. Marker blev umulige at dyrke på grund af sandet, og folk flygtede. Men der er også i tidens løb blevet ydet en kæmpeindsats mod sandflugten ved plantning af træer og græs. Alt dette og meget mere vil Europas første sandflugtsmuseum fortælle om.

Museet åbner til næste år i Rubjerg Knude fyr på den jyske vestkyst nord for badebyen Løkken. Fyret er selv en del af sandflugtens historie. Det blev bygget i 1899, men taget ud af drift allerede i 1968, da lyset, grundet sandflugten, ikke længere kunne ses fra havet.

Prisen for etableringen af museet, der også kommer til at rumme et beskedent cafeteria, bliver omkring to millioner kroner. Udgiften ventes betalt i fællesskab af stat, amt samt de fire kommuner i området.

Intiativtager er arkitekt Niels Bendsen fra Vendsyssel historiske museum, og han regner med, sandflugtsmuseumet årligt vil blive besøgt af 50.000-60.000 mennesker.

MANDS MINDE

95 år

Fhv. betjeningsmand S. Josephsen, redningsstation „Vangsa“ fylder 95 år den 5. oktober 1979.

75 år

Fhv. opsynsmand B. Pedersen, redningsstation „Hanstholm“ fyldte 75 år den 5. september 1979.

70 år

Opsynsmand J. C. Hejlesen, redningsstation „Hirtshals“ fylder 70 år den 28. oktober 1979.

Fhv. bådmand L. V. N. Haugaard, redningsstation „Hirtshals“ fylder 70 år den 15. oktober 1979.

Fhv. Betjeningsmand J. C. Jensen, redningsstation „Vedersø“ fylder 70 år den 19. oktober 1979.

Fhv. betjeningsmand K. P. Pedersen, redningsstation „Vigso“ fylder 70 år den 24. oktober 1979.

Fhv. bådmand og motorpasser S. O. Eriksen, redningsstation „Hals“ fylder 70 år den 31. oktober 1979.

Fhv. bådmand N. K. Andersen (Grønkjær), redningsstation „Nørre Vorupør“ fyldte 70 år den 19. september 1979.

50 år

Fhv. betjeningsmand J. E. Ipsen, redningsstation „Svaneke“ fyldte 50 år den 2. september 1979.

Fhv. betjeningsmand H. C. K. Jørgensen, redningsstation „Svaneke“ fylder 50 år den 10. oktober 1979.

Afsked

Opsynsmand J. C. Hejlesen, redningsstation „Hirtshals“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af oktober måned 1979.

Bådmand L. H. Skjødt, redningsstation „Anholt Havn“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af juli måned 1979.

Bådmand H. K. Jensen, redningsstation „Nørre-Vorupør“ er afskediget efter ansøgning med udgangen af september måned 1979.

Ansættelser

Bådmand K. R. Thomsen, redningsstation „Nørre Vorupør“ er ansat som opsynsmand samme sted fra 1. juli 1979.

Tonny Petersen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Odden Havn“ fra 1. august 1979.

Fisker Johnny Carlsen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Anholt Havn“ fra den 1. august 1979.

Fisker Børge Thomsen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Nørre Vorupør“ fra den 1. august 1979.

Bådmand E. B. Jensen er overgået til fuldtidsansættelse som motorpasser ved redningsstation „Thyborøn“ fra 1. august 1979.

Steffen Kjeldgaard er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Anholt Havn“ fra 1. august 1979.

Jubilæer

Opsynsmand J. C. Hejlesen, redningsstation „Hirtshals“ har 40 års jubilæum den 1. oktober 1979.

Bådmand C. Lauridsen, redningsstation „Hvide Sande“ har 25 års jubilæum den 1. oktober 1979.

Bådformand C. Gundersen, redningsstation „Rømø“ har 25 års jubilæum den 1. oktober 1979.

Opsynsmand I. K. Kragh, redningsstation „Slettestrand“ har 25 års jubilæum den 1. oktober 1979.

Bådmand C. Johansen, redningsstation Thyborøn“ og motorpasser E. Jensen, redningsstation „Thyborøn“ har 25 års jubilæum den 1. oktober 1979.

Dødsfald

Fhv. bådmand Hans Kristian Jakobsen, tidligere redningsstation „Vejs“ er afdød ved døden den 19. juli 1979. H. K. Jakobsen var født den 23. oktober 1920, ansat den 1. januar 1948 og afskediget den 31. december 1972.

Fhv. bejeningsmand Hans Peter Henriksen, redningsstation „Stevns“ er afdød ved døden den 25. august 1979. H. P. Henriksen var født den 15. februar 1896, ansat den 1. oktober 1937 og afskediget den 28. februar 1959.

Emile Robins legat for forældre til afdøde bådfolk ved det danske redningsvæsen

Den årlige rente af kapitalen uddeles i to lige store legatportioner. Hver af disse portioner tildeles et ægtepar (eller den efterlevende ægtefælle), hvis afdøde søn har henhørt til redningsbådernes besætninger og derhos ved sin død var forældrenes væsentlige forsørger.

»Fru Martha Kirstine Lerches Legat«, under Foreningen af danske Redningsmænd, påregnes at komme til uddeling i februar 1980. Legatet kan tildeles:

- Redningsfolk, der har sat livet på spil ved redningsaktioner på Vesterhavet (strækningen Rømø-Skagen).
- Enker eller livsarvinger (under 21 år) efter redningsmænd, som er omkommet på Vesterhavet under arbejde for at redde andre.

Ansøgningskema rekvireres hos:
G. Aaskov Petersen, Fiskopvej 23, 5700 Svendborg.

Oplys antal og hvilken kategori (ovennævnte A. eller B., eller begge).

Ansøgningsfristen udløber: 1. december 1979.

P. b. v.

Wenzel O. Rasmussen

Formand for Legatets bestyrelse

og

Foreningen af danske Redningsmænd.

Af »Fru Anna Elisabeth Rørbye's legat« vil der i december måned 1979 kunne uddeles et antal portioner til

- Trængende danske kystboere, som har sat livet i vove ved redning af menneskeliv på søen.
- Enker eller børn efter danske kystboere, der ved redningsforsøg har tilsat livet.

De, der mener sig berettiget til at komme i betragtning ved uddelingen, vil kunne få ansøgningskema tilsendt ved henvendelse til

FARVANDSDIREKTORATET
Overgaden oven Vandet 62 B,
Postboks 19,
1001 København K,

hvertil skemaerne tilbagesendes inden 1. november 1979.

Legatbestyrelsen.

Forsvarsministeriet bestemmer, hvem legatportionerne skal tildeles. De hvem en sådan portion er tildelt, beholder den for livstid.

Når den ene af to ægtefæller, der oppebærer en legatportion, afgår ved døden, beholder den efterlevende ægtefælle legatportionen til sin død.

Ansøgning fremsendes til Farvandsdirektoratet senest 15. november med oplysning om redningsstation samt redningsmandens navn.

»Emile Robins legat til fordel for enker efter mænd, der have tjent som formænd for de danske redningsbåde«

Renten af legatkapitalen udbetales en gang årligt i portioner à 100,00 kr. til enker efter mænd, der have tjent som formænd for de danske redningsbåde.

Forsvarsministeriet bestemmer, hvem legatportionerne skal tildeles. Den, hvem en sådan portion er tildelt, beholder den, under forudsætning af vedblivende trang og værdighed, for livstid, medmindre vedkommende indgår nyt ægteskab.

Ansøgning fremsendes til Farvandsdirektoratet senest 15. november med oplysning om redningsstation samt redningsmandens navn.

»Emile Robins legat til konfirmationshjælp for døtre af personalet ved det danske redningsvæsen«

Legatet består af et sølvkors med kæde, som uddeles til den forestående konfirmation, til døtre af det danske redningsvæsens ansatte personale.

Indstilling om nydere foretages 2 x årligt, disse skal

Af »Kasserer Gotlieb Ølsted's legat« vil der i december måned 1979 kunne uddeles et antal portioner til

- Gamle, afgåede medlemmer af bådmandskabet ved stationerne under det tidligere »Nørrejylland Redningsvæsen«.
- Midlertidig hjælp til enker eller børn af medlemmer af nævnte bådmandskab, fortrinsvis medlemmer som er omkommet under udøvelse af redningsarbejdet.

De, der mener sig berettiget til at komme i betragtning ved uddelingen, vil kunne få ansøgningskema tilsendt ved henvendelse til

FARVANDSDIREKTORATET
Overgaden oven Vandet 62 B,
Postboks 19,
1001 København K,

hvertil skemaerne tilbagesendes inden 1. november 1979.

Legatbestyrelsen.

LEMVIG

SOLV . GULD . URE

Smedegaard

Vestergade 7 . 7620 Lemvig . Tlf. (07) 82 12 11

LEMVIG SKIBSVÆRFT I/S
NYBYGNINGER OG REPARATIONER
P. POULSEN . TLF. (07) 82 02 09

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S
Telefon (07) 82 12 22

LEMVIG FISKEAUKTION

Statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Telefoner: (07)

Hallen 82 03 35 . Kontor 82 06 13 . Privat 82 05 04

LEMVIG VODBINDERI

VIGGO JEPPESEN . TLF. (07) 82 06 03

Al slags vod og trawl leveres omgående

VESTJYSK SPORTSMAGASIN

Vestergade 19 . Lemvig . Tlf. (07) 82 11 83

ALT TIL JAGT, FISKERI OG CAMPING

LEMVIG TRÆLASTHANDEL

BRDR. SKOU

Telefon (07) 82 13 66

TRÆLAST OG BYGNINGSARTIKLER

CEMENTVARER . BETON . MØRTEL

H. P. PETERSENS BAADEVÆRFT

Dyrehaven . Nyborg . Tlf. (09) 31 06 58

NORDVESTBANK

— gør noget for pengene

Lemvig . Thyborøn . Harbøre

være FRD i hænde senest 15. februar (forårskonfirmation) eller 15. august (efterårskonfirmation) med oplysning om redningsstation, redningsmandens og pigens navn.

»Emile Robins legat til fordel for kvinder der indgår ægteskab med bådformænd og bådmænd ved det danske redningsvæsen, og for sådanne mænds hustruer og enker«

Ægteskabslegatet uddeles til kvinder, der indgår ægteskab med bådformænd og/eller bådmænd ved redningsvæsenet (nu Farvandsvæsenet).

Legatet består af en familiebibel samt kr. 200,-.

Første barns fødselslegat uddeles til bådformænds- eller bådmandshustruer. Legatportionerne udgør kr. 100,-.

Indstilling af nydere til de to legater, skal være FRD i hænde senest 15. februar og 15. august, med oplysning om redningsstation samt navne.

For de nedlagte redningsstationer skal ansøgning om tildeling af portioner til de nævnte legater, sendes til:

Farvandsdirektoratet
Overgaden oven Vandet 62 B,
Postbox 19,
1001 København K.

For aktive redningsstationer skal såvel mandskab som afgangsmandskab samt disses enker, aflevere ansøgning til stationslederen, som herefter indsender denne til FRD.

Ansvarshavende for dette nummer:

F. Bjørnager Jensen
Neptunvej 68, Esbjerg . Tlf. (05) 15 10 75

Forretningsfører og ekspedition:

Bogtrykker Gadgaard Nielsen
Vacen 3-5 . 7620 Lønvig . Tlf. (07) *82 15 00

»Foreningen af danske Redningsmænd«

Hovedbestyrelse:

Formand: O. Wenzel Rasmussen
Havnevej 223 . 8500 Grenå . Tlf. (06) 32 13 37
Næstformand: P. Munk Pedersen
Vesterhavsgade 123 . Nr. Vorupør . 7700 Thisted
Tlf. (07) 93 80 04
Kasserer: Robert Iversen
Vesterhavsgade 121 . 7680 Thyborøn . Tlf. (07) 83 13 23
Søren Sørensen
Strandbygade 76 . 6700 Esbjerg . Tlf. (05) 12 91 89
Niels Peter Nielsen
Mosedalsvej 25 . Listed . 3740 Svaneke . Tlf. (03) 99 63 08
Helmer Nielsen
Thorup Strand . 9690 Fjerritslev . Tlf. (08) 22 54 07
Martin Sørensen
Højvængen 15 . 9850 Hirtshals . Tlf. (08) 94 18 82

HIRTSHALS
HANS SVENDSENS
SKIBSBYGGERI
Alt i nybygninger
samt reparationer
Hirtshals . Tlf. (08) *94 17 77

A/S HIRTSHALS FRYSE- & KØLEHUS
HIRTSHALS ISVÆRK
Telefon (08) 94 10 70

AKTIESELSKABET
VENDELBOBANKEN
HIRTSHALS AFDELING
Tlf. (08) *94 11 11

HIRTSHALS SØMANDSHJEM
Telefon (08) *94 19 44
God borgerlig middag Pæne værelser
Bestyrer: Holger Nielsen

CHR. JEPSEN
Tlf. (08) 94 10 39 - 94 13 40
Alltid 1. kl.s kød og pålæg

LEVORSEN & JØRGENSEN
LYS . KRAFT . SKIBSINSTALLATION
Telefon (08) *94 10 11
Betjening dag og nat

HIRTSHALS FISKEAUKTION
STATSAUTORISERET . v. CHR. BERG
Telefon (08) *94 12 33 . Privat (08) 94 13 16
Telegramadresse: »Fiskeauktionen«

BORNHOLMERBANKEN
Svaneke-afd.
Postgade 6 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 60 44

Sparekassen »BORNHOLM«
Svaneke-afd.
Nansensgade 5 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 64 20

KJÆRENÆS FILETFABRIK A/S
7770 Allinge . Tlf. (03) 98 02 12

Fiskesalgforeningen Østbornholm
A. m. b. a.
Havnen . 3700 Neksø . Tlf. (03) 99 21 99
Røgeri . Filetfabrik . Isværk . Salter

SKAGEN
SKAGENS FISKEAUKTION
Statsautoriseret
v. Aage Gelsnæs . Telegramadr.: Fiskeauktion
Tlf.: Kontor (08) *44 12 00 . Privat (08) 44 10 29

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning
Telefon (08) 44 12 77 (2 lln.)

KARSTENSENS SKIBSVÆRFT
Skibs- og bådbyggeri
Telefon (08) *44 13 11

OSCAR SKOUGAARD
Aut. Installatør
SKAGEN . TELEFON (08) 44 13 45

Aktieselskabet
SKAGEN ISVÆRK
Skagen . Telefon (08) 44 15 38

THISTED
MINDESMÆRKER
BRDR. JENSEN . STEN- OG BILLEDHUGGERI
Thisted . Telefon (07) 92 00 94

SØRENSENS
Herremagasin
TORVEGADE 1 TELF. 92 04 99 THISTED
MIDT I
BYENS HJERTE

Marsø
Støbegods

SPAREKASSEN sds

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI A/S
Esbjerg . Telefon (05) *12 53 99
NYBYGNINGER . REPARATIONER . SMEDIE

ESBJERG

C. M. NØRSKOV LAURSEN
MASKINFABRIK I/S . Tlf. (05) *12 60 00

Dæksmaskineri spec. for fiskefartøjer

N. P. Jensen & Søn . Skibs- og bådbyggeri
NY HAVN
Telefon (05) *12 05 55 . Privat 12 82 63
Anbefales med såvel nybygning
som reparation

LEDIG

HANS AA & SØNNER
Sejlmagere
NY HAVN . ESBJERG . TELEFON (05) *12 32 88

ROUST & NIELSEN
MASKINVÆRKSTED
NY HAVN . TLF. (05) 12 03 87

ESBJERG FISKEAUKTION
Statsautoriseret
Indehaver: AAGE ANDERSEN
Telefon (05) 12 05 11 . Privat (05) 12 01 30

gs-Entreprise

enhavn K
rtid (01) 15 61 75
rsalvage

sværft
Hagde
12 33 95

PARATIONER

AGGER SKIBSVÆRFT

Nybygninger og reparationer
Smede- og Maskinværksted

Agger, 7770 Vestervig
tlf. (07) *94 15 55

Hvide Sande Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Henning Værne
Telefon (07) 31 10 89

Hanstholm Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Ib Holm Sørensen
Telefon (07) 96 11 66

Thorsminde Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Harald Winkel
Telefon (07) 49 51 23

SEJL TIL BORNHOLM

med BORNHOLMSTRAFIKKEN
»Bornholm«, »Kongedybet«,
»Hammershus« og »Rotna«

Daglig afgang fra København kl. 23.55
Daglig afgang fra Rønne kl. 23.00

I sommersæsonen tillige dagture flere af
ugens dage. Hver dag gennemgående for-
bindelser via Sverige.

BORNHOLMSTRAFIKKEN

LEMVIG TANDTEKNIK

Madsen
eksam. tandtekniker
ALT I MODERNE TEKNIK
Torvet 1 . Tlf. (07) 82 02 45

KØB

DANSK

ESBJERG**TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon (05) *12 40 00

Snorrevodstromler?

Så
GRENAA
STUNT
MACHINE

Lad os tage slæbet !!

Grenaa Smedie og Maskinfabrik A/S
Tlf. (06) 32 08 77

Den Danske Bank

af 1871 A/S

Hurup - Bedsted - Hørdum
Vestervig

POUL RAHBEK

Smede- og maskinværksted
Thyborøn . Tlf. (07) 83 10 61

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

★
Thyborøn . Tlf. (07) *83 12 44

Thyborøn Fiskeauktion

Statsautoriseret
v. Jens Steen
Telefon (07) *83 14 11

Redaktør: F. Bjørnager, 6700 Esbjerg. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, 7620 Lemvig.

GADGAARD TRYK . LEMVIG

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 5

December 1979

46. ARG.

LEMVIG BIBLIOTEK

1980

Med dette maleriske billede af Nørre Vorupør gamle roredningsbåd sendes en anerkendende tanke til pionererne til det gamle fiskerleje, hvor man endnu kan opleve at „der sættes agn på kroge“.

REJS MED D. F. D. S.
DET FORENEDE DAMPSKIBS-SÆLSKAB

Gadgaard Nielsen · Lemvig

Bogtryk · Offset · Tlf. (07) *82 15 00
Papir en gros · Kontorforsyning · Tlf. (07) *82 17 11

LEDIG

MODERNE • AKTIV • VENLIG

Dampskibsselskabet
TORM
København

 SPAREKASSEN
THY

J. GRUMSEN
MASKINFABRIK
Tlf. (05) *12 54 22
ESBJERG

Marketenderiet
»NY HAVN«
ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og smørrebrød
Telefon (05) *12 82 88

ANDELS-SILDEOLIEFABRIKEN
NY HAVN · ESBJERG
SILDEOLIE – EKSPORT
SILDEMEL – PRODUKT »999«
TLF. (05) *12 09 99 TELEGR.-ADR.: ANSILD

JØRGEN HANSENS
SKIBSSMEDIE
v. K. Nielsen
Morsøgade 11 · Esbjerg
Telefon (05) 12 12 33

LEDIG

DANMARKS
HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE
Uafhængigt ugeblad for udenrigshandel og shipping
Abonnement: 20 kr. årlig.
Bestilles på ethvert posthus samt på ekspeditionen
Artillerivej 40 B · København S · Tlf. (01-27) ASta 782

LEDIG

HANSTHOLM SØMANDSHJEM
Cafeteria · Restauration
Nye, moderne værelser
Tlf. (07) 96 41 11, lokal 145

AKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

SEJL OG MOTOR

Det store magasin for sejlsport
Køb det i kiosken eller bestil
abonnement på tlf. (01) 12 80 40

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk ²/₃ Tlf. (05) 12 00 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 5

December 1979

46. årg.

Ind under jul

Af A. V. Langer, Lemvig

Tider skifter, og alting ændres. Og dog er vore grundvilkår stadig de samme. Det møder også en gennem dette blad, der har livet på og ved havet som emne.

Forrige nummer bragte billede og omtale af Hanstholms nye rednings- og bugserbåd med navnet C. B. Claudi på stævnen. Den – som andre moderne redningsbåde – fortæller vel om noget nær det fuldkomne, hvad redningsmateriel angår, og det føles berettiget, at Claudis navn anvendes her.

Og ens tanker går tilbage til „Vertumnus“s stranding ved Harboøre 1847, hvor det lykkedes Claudi og hans hjælpere efter utrolige anstrengelser at redde fire af tretten skibbrudne, mens de ni omkom. Det er især slutningen af Claudis beretning om ulykken, der taler:

„Jeg har nu desværre mange gange været vidne til, at mennesker er gået bort på samme måde, og lige så mange gange har jeg bedt den gode Gud om, at det måtte blive den sidste gang. – Denne sidste sørgelige begivenhed har dybt rystet mig.“

– Og Claudi fortsætter, hvor anderledes det kunne være gået, om han havde haft hensigtsmæssige redningsmidler.

Nu har vi disse midler, og alligevel oplever vi, at selv den mest perfekte teknik ikke er sikker nok. Sidste vinters tragiske forlis på grund af overisning talte vel deres stærke sprog.

Vi nærmer os igen en julehøjtid, hvor vi igen skal høre om den almægtige Guds redningsforetagende:

„ – det var ham svært at tænke på,
at verden skulle under gå,
det skar ham i hans hjerte;
i sådan hjertens kærlighed
han kom til os på jorden ned,
at lindre al vor smerte“.

Det er Brorsons ord, julens salmedigter og vestkystens biskop, der både vidste om og kunne skildre menneskets egentlige nød: adskillelsen fra Gud, „at dog så få betænke vil den inderlige kærlighed –“, Guds kærlighed, der drog ham „til vor jammer ned“.

Derfor er det så aldeles vigtigt at få det „vidt og bredt bekendt, at Gud sin Søn for os har sendt“, at få det forkyndt, så enhver kan høre det: „Gud er nu ikke længer vred, det kan vi deraf vide, at han har sendt sin Søn herved –“.

Det er julens glade budskab, også til hjælp for den, der har sorg og savn, og for den, der nages af bekymringens tunge byrde eller synes, at verden i dag er af lave. Der er en, der har båret byrden og kom til os på jorden ned, at lindre al vor smerte.

– Måtte Brorsons julesalmer igen en gang få lov at tale til sindene med deres ægte alvor og rige indhold – som han selv udtrykker det:

„O Jesus, dig at finde
er nu vor fulde agt,
o, giv os ret i sinde
at gå med samlet magt,
din krybbe at omringe
med hjertens tak og tro,
så salmerne kan klinge
i hver mands bus og bo“!

Grenå i december 1979

EN JULEHILSEN

Til alle i Forsvarsministeriet og i Farvandsdirektoratet ansatte – og til mandskabet ved alle redningsstationer – samt til de afgåede redningsmænd – sendes hermed de bedste ønsker om en glædelig jul samt et godt og lykkebringende nytår!

Med venlig hilsen,
Foreningen af danske Redningsmænd,
Wenzel O. Rasmussen, Grenå
formand

Nyt redningsfartøj til Hirtshals

Af Ib Otte, Farvandsdirektoratet

I 1978 besluttede Farvandsdirektoratet at bygge en ny type redningsfartøj, hurtigere og noget større end de traditionelle kystredningsbåde.

Sødygtigheden skulle prioriteres, og der blev krævet 360° stabilitet, farten skulle være ca. 17 knob.

Disse egenskaber kan kun opfyldes i et fartøj med moderat displacement, og det var derfor naturligt at bygge fartøjet i aluminium.

Fartøjet blev udliciteret, og ordren gik til Alu-Boats Aps i Nyborg. Fartøjet bliver konstrueret af Niels Roos, Hundested. Byggearbejdet kunne først igangsættes, når tilfredsstillende resultat fra prøvetanken i Lundtofte forelå. Det har været nødvendigt med flere forsøg, før et tilfredsstillende kompromis mellem fart, stabilitet og sødygtighed forelå, især har det været vanskeligt at opnå gode egenskaber i høj medløbende sø, uden at andre egenskaber blev tilsidesat.

Det endelige resultat gav et fartøj med følgende hoveddata:

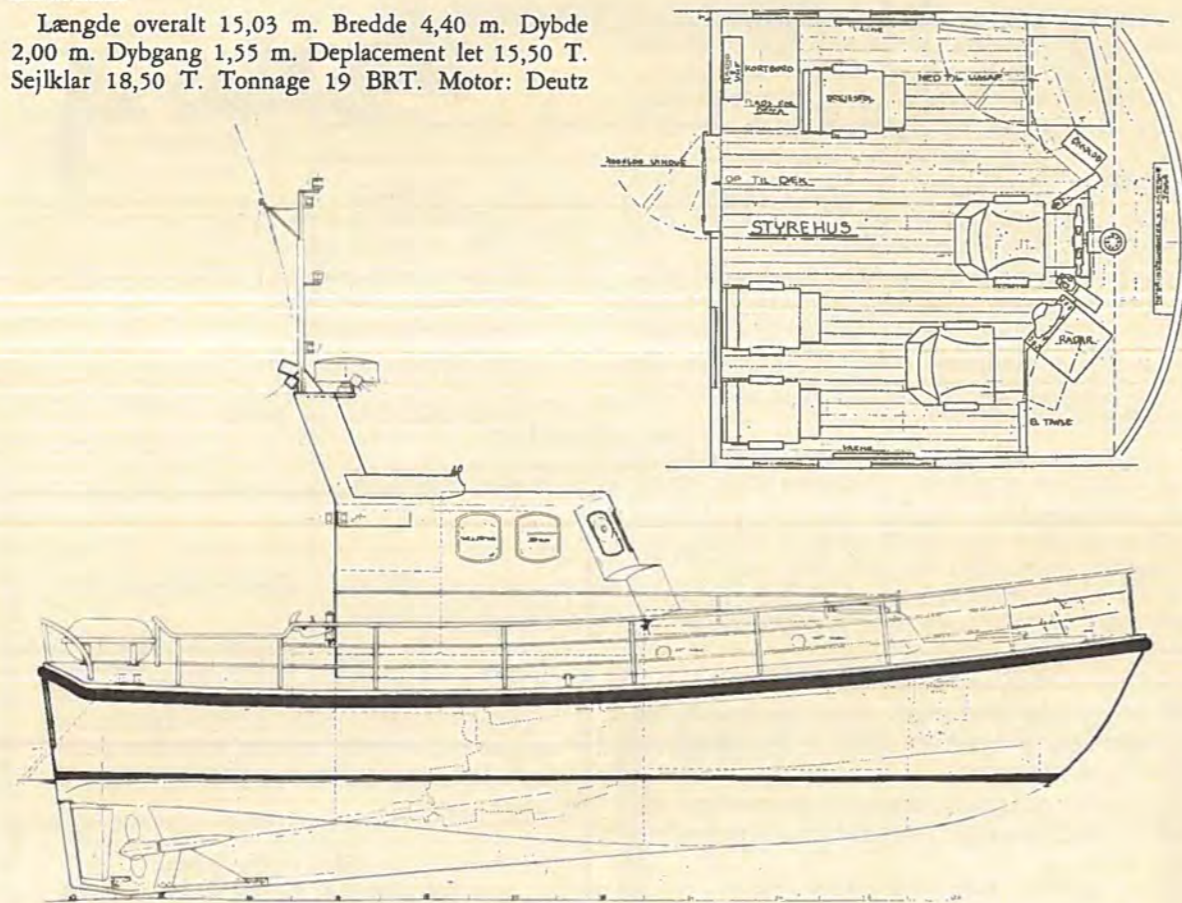
Længde overalt 15,03 m. Bredde 4,40 m. Dybde 2,00 m. Dybgang 1,55 m. Deplacement let 15,50 T. Sejlklar 18,50 T. Tonnage 19 BRT. Motor: Deutz

diesel BA 8 M 816 490 HK. Brændstof 3000 L. Aktionsradius ca. 500 sømil.

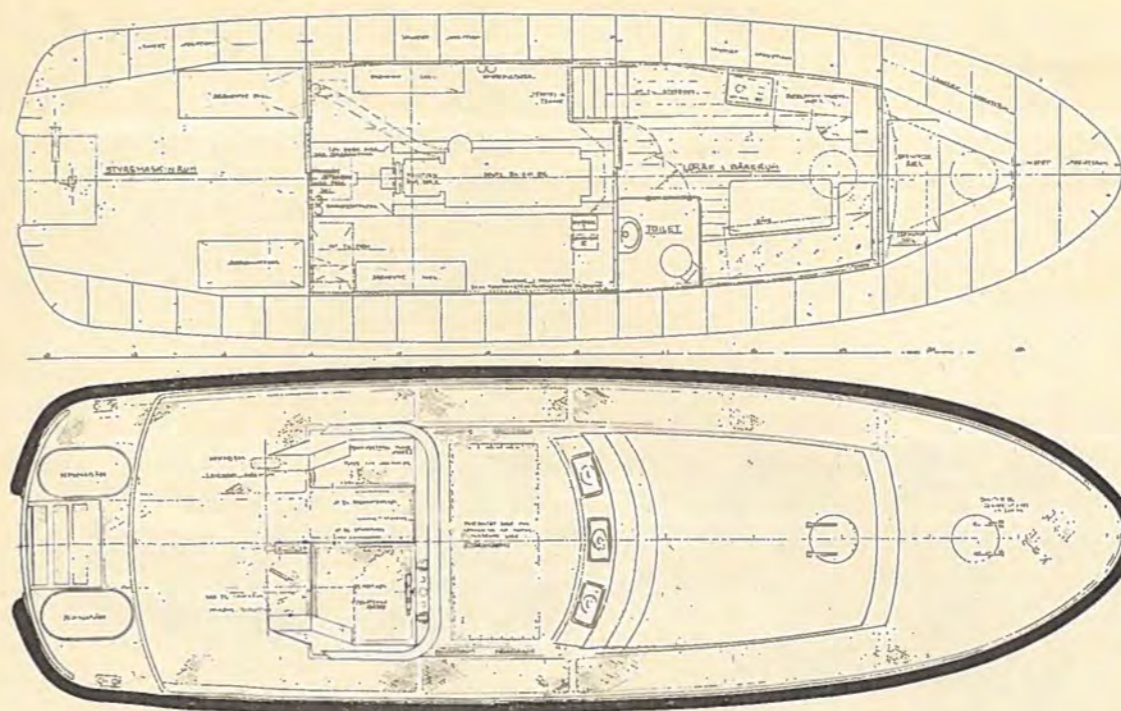
Fartøjet er af halvplanende type. Efter eksperimenter i prøvetanken med et delvist rundspantet fartøj blev resultatet en chine (knæk) i kimningen fra for til agter. Chinen har en vandret flade på 80 mm, der medvirker til at kaste bovandet bort fra fartøjet, ingen forventer dog, at dækket vil være tørt med 17 knob i høje Nordsø-bølger.

Fartøjet kan styres og manøvreres, dels fra styrehus, som tænkes anvendt under almindelig sejlads, dels fra åben bro, der tænkes anvendt under eftersøgnings- og redningsaktioner. En stor del af fartøjets sider og bund er indrettet som lukkede opdriftsrum, d.v.s. at skibet er synkefrit, omtrent uden hensyn til hvilken skade der skulle ske på skroget.

Byggeriet er igangsat i oktober i år, og fartøjet forventes afleveret sidst på sommeren 1980.

Det speedbåd-lignende redningsfartøj, der nu er under bygning på værft i Nyborg, skal udstationeres i Hirtshals og bliver muligvis prototypen på flere tilsvarende, såfremt virkeligheden også svarer til de vellykkede modelforsøg. Bemærk et tilsyneladende nyt nationalt kendetegn for farvandsvæsenets skibe – skrånstillet sammenbygget portalmast og skorsten. Det kendes også på miljøstyrelsens nye skibe samt fiskeriinspektionsskibet „Havornen“. Bemærk også trappen i bækken.

Fiskerlejet og turistbyen Vorupør

Af F. Bjørnager

Afsnit II: Teknikkens tid.

Mod slutningen af det 19. århundrede var der i Danmark opstået skarpe modsætninger både religiøst og politisk. Grundtvigianismen vandt frem, men stødte for eksempel ved den jyske vestkyst, hvor fiskerne stod magtesløse overfor en helt overmægtig natur sammen med Indre Mission, der nådeløst krævede det enkelte menneskes overgivelse i Guds hånd, hvis det ville undgå helvedets ild.

Så kom stormen 21. november 1893, der kostede 49 fiskere livet på den jyske vestkyst. De var som sædvanligt stået ud i deres åbne både før middagstid, og endnu kl. 3 var havet roligt, men kl. 5 stod en vældig brænding over revlerne og mens fiskerne søgte land skete ulykkerne. Ved klitmøller kæntrede 2 både med 8 fiskere og kun én nåede land. Ved Vorupør omkom 3 fiskere. I Agger forliste tre både, 13 omkom. Værst gik det ud over Harboøre, hvor 27 fiskere mistede livet. De mange ulykker resulterede i, at man i Vorupør gjorde forsøg med en dæksbåd til afløsning dæksbådene, som vi kender dem i dag, vandt indpas overalt langs den jyske kyst og i det første årti ind i af de åbne sejlbåde. Forsøget blev så vellykket, at det 20. århundrede kom der motorer i. Vi kom ind i teknikkens tidsalder for kystfiskeriet.

De første århundredes mange strandinger skyldes først og fremmest vind- og vejrforhold, samt de begrænsede muligheder for stedbestemmelse. Tåge og ukendskab til strømsætninger ved den jyske kyst tog

også sin part af den øgede trafik i Nordsøen. Opførelsen af Hanstholm fyr i 1843 samt de øvrige fyr ved Jyllands vestkyst (Lodbjerg 1884) samt det forhold, at en væsentlig del af skibsfarten over Nordsøen var gået fra sejlskibe til dampskibe og senere motordrevne fragtskibe, betød et væsentligt fald i antallet af strandinger. Forbedrede søkort og nye navigatoriske hjælpemidler bragte yderligere et fald.

For redningsstation Vorupør blev strandingen af dampskibet „Skjalm Hvide“ af København 26. oktober 1906 den stranding, hvor det største antal perso-

Dampskibet „Skjalm Hvide“ af København strandede 26. oktober 1906 ved Nr. Vorupør. 47 personer blev reddet i land.

Fiskerlejet Nr. Vorupør som det så ud omkring år 1903. Molebyggeriet er sat i gang og blev i de følgende år Thylands største attraktion.

ner blev reddet ved hjælp af redningsstol. Ikke færre end 47 blev heldigt ført i land. Skibet blev til vrage og dele fra „Skjalm Hvide“ findes i dag i enkelte hjem i Vorupør. I strandfoged Julius Poulsens tidligere ejendom, der nu beboes af fiskeeksportør Theodor Jensen pryder et restaureret navnskilt fra skibet og en trappe til 1. sal er ligeledes hentet fra „Skjalm Hvide“. En stranding i 1914 – skonnerten „Aerial“ af Marstal og en stranding i 1916 – tjalk „Christiana“ af Groningen giver et indtryk af udviklingen. Det blev oftere assistance til stedets fiskefartøjer, der kom til at præge redningsstationernes protokol.

Dæksbådene, der havde fået så stor succes voksede i størrelse til 6-8 tons forsynet med en 30 hk motor. De betød man kunne sejle længere ud og tage større mængder fisk med ind, men samtidig betød det et umenneskeligt slid at tage fartøjerne op på landingspladsen. Mange rygge skulle lægges til og mange kræfter skulle der bruges.

Året 1916 var et særdeles givtigt år for fiskeriet ved Vorupør, men krigen satte en brat afslutning herpå som følge af mangel på petroleum. Rationering måtte indføres. I fiskekompagniets jubilæumsskrift 1942 kan læses, at fiskerlejet under 1. verdenskrig havde 22 store dæksbåde, der hver fik tildelt 74 liter petroleum 50 liter til 2 små dæksbåde og 5 liter til 4 sejlbåde til lanterneerne. I 1918 måtte man ligge stille, da man intet brændstof kunne få.

EN STRANDING

2. juledag 1920 blev 15 mennesker reddet i land da motorskonnerten „Oberon“ af Kristiania strandede syd for molen i Vorupør. Skibet fik en læk og vand trængte ind. De 15 ombordværende blev reddet af Nr. Vorupørs nye motorredningsbåd, der få måneder forinden var tilgået stationen fra orlogsværftet i København. „Oberon“, der var på 607 registerton, blev få dage efter bragt flot af Switzer, men friheden varede kun kort. Allerede få dage efter – den 28. december kl. 10 – strandede skibet atter – nu ved Hanstholm.

Selv for de mere sikre dæksbåde kunne der ske ulykker. Motorbåden „Omega“ løb således skæv i en sø ved landingen, hvorved alle redskaberne rovsede. Fartøjet kuldsejlede og de fire ombord faldt i vandet. Det lykkedes Niels Rasmussen at bjerpe to af sine kammerater, mens Chr. Hansen Nielsen mistede livet ved denne ulykke. En af de reddede blev aldrig helt rask, han havde slugt for meget saltvand.

Det var ved samme tid flere af de kendte pionerer sagde farvel til livet af naturlige årsager. Det var navne som J. Munk Poulsen, Anders Josephsen og Niels Pedersen (Knudsen) – en ny generation skulle nu føre pionerernes livsværk videre.

Blandt dem var Jens Baltesen, bådfører ved redningsbåden (1920-1945) og formand for fiskeriforeningen (1933-1939). Hans indsats blev i særlig grad en forbedring af landingspladsen. Molen havde nok skabt læ ved landingspladsen, men også ført et nyt

problem med sig – en tilsanding længere ude, således at en landing tilstrækkeligt langt op på kysten blev vanskeligere og vanskeligere.

En tilsigtet stranding i forbindelse med en filmoptagelse, gav et fingerpeg om problemets mulige løsning. Kutteren der var døbt „Vester vov vov“ – (gl. bet. for Vesterhavet) „strandede“ nord for molen og gav i løbet af kort tid en større vanddybde ud for landingspladsen..

Jens Baltesen arbejdede energisk på at få penge til at bygge en hofde nord for landingspladsen og det lykkedes. En mindre hofde blev først bygget og da resultaterne heraf var særdeles gode afsluttedes hofdebyggeriet i 1937 med sænkningen af vandbygningsvæsenets båd „Prøven“, som blev fyldt op med cement. Dele af båden og cementkolossen kan endnu ses i dag ligesom resultatet – den store landingsplads.

TEKNIKKENS TRIUMF

Ophalingen af de nye store dæksbåde var, som allerede nævnt et umenneskeligt slid og yderst farlig i alle henseender, fordi selve det at bakse med de tunge fartøjer oversteg den menneskelige fysik. Altid måtte der løftes over evne og ofte væltede bådene over en fisker, når han på den ene side og en kammerat på den anden skulle holde bådens balance på rullerne under ophalingen med håndspillet. Claus Sørensen, Esbjerg – daværende formand for Vestjysk Fiskeriforening, løste problemet: et ophalerspil, der med wirer via hjul på kraftige cementklodser i havet og på forstranden skulle trække bådene op og ud i havet uden anden menneskelig indsats end betjening af spillet. Den revolutionerende idé fik rigsdagens støtte og med 20.000 kr. og 5000 kr. fra Carlsberg iværksattes arbejdet som dog kom til at koste 32.000 kr. Ved indvielsen af ophalingsspillet 29. juni 1940 udsattes kystbåden „Thabor“ ved hjælp af spillet. Næppe nogen tilfældighed, at det skulle være Jens Balteses båd.

En stranding i december 1936 bør medtages i denne skildring af Nørre Vorupør. Det var strandingen af fragtskibet „Aune H“ af Bjørneborg, hvor 22 menne-

Masser af gratis kul i en kold tid trak mange af Thylands beboere til. Skibet skulle lettes for at bringe det flot – og det blev det.

sker blev reddet i land ved hjælp af raketapparat og redningsstol. For hurtigt at få fragtskibet bragt flot fik de lokale beboere lov til at tage al det kul, som skibet var lastet med. Det rygtedes naturligtvis hurtigt over hele Thy og mange mennesker med heste og vogn kom til. Ikke alle var lige ivrige efter selv at skovle kullene i sække, så de fandt lejlighed til at „låne“ hvad andre havde skovlet op og sat på stranden. En mand fra Hørdum kom uheldigt afsted. Han „fiktede“ et par sække ved en husmur og vel ankommet hjem måtte han skuffet konstatere, at det var muslinger han havde fået fat i.

Bådfører Kr. Baltesen har lige afløst kong Frederik ved roret for at føre redningsbåden de sidste meter ind på landingspladsen.

En redningsbådsøvelse ved Nørre Vorupør blev forsidestof i flere af landets aviser og samtidig en stor begivenhed i fiskerlejet. Opsynsmand Jens Baltesen havde indkaldt stationens mandskab til øvelse den 28. juli 1951 kl. 10 og netop som man skulle sætte båden ud ankom to biler med kong Frederik og dronning Ingrid. Kongen og dronningen fik lov at tage med ud på betingelse af at de iførte sig redningsbælte. De indvilgede og redningsbåden gik ud, mens meddelelsen om det kongelige besøg gik fra hus til hus og flagene gik til tops. Ind over fik kongen lejlighed til at føre redningsbåden og det blev bemærket af de mange mennesker, der nu havde samlet sig på landingspladsen – og der blev råbt hurra.

Det var naturligtvis en stor oplevelse for redningsbådens mandskab. En måned senere fik mandskabet en ny oplevelse – omend af en anden karakter. Hundrede af vestkystfiskere blev overrasket af stormen og mange var 6-7 timer fra land. To Vorupør-både nåede ikke frem før landing på stranden blev erklæret for umuligt og sammen med redningsbåden red man stormen af i 14 timer. En drøj tur for mandskabet i den åbne redningsbåd.

Den 10 meter lange åbne motorredningsbåd blev først i juni 1964 udskiftet med en nybygget lukket motorredningsbåd, der var forsynet med en dobbelt så kraftig motor – en Scandia Vabis 120 hk.

MANDS MINDE

95 år

Fhv. betjeningsmand C. A. Nielsen, redningsstation „Gudhjem“, fyldte 95 år den 20. november 1979.

90 år

Fhv. bådmand H. Pedersen, redningsstation „Nymindegab“ fyldte 90 år den 15. november 1979.

80 år

Fhv. bådmand H. C. Munch, redningsstation „Sønderho“, fyldte 80 år den 7. december 1979.

70 år

Fhv. bådmand L. T. Michaelsen, redningsstation „Manø“, fyldte 70 år den 2. november 1979.

Fhv. betjeningsmand J. R. Jensen, redningsstation „Tuskær“, fyldte 70 år den 27. november 1979.

Opsynsmand P. Rasmussen, redningsstation „Sæby“, fylder 70 år den 27. december 1979.

Fhv. bådformand J. H. Kristensen, redningsstation „Thorupstrand“ fylder 70 år den 15. december 1979.

65 år

Fhv. bådmand og rev. motorpasser N. C. Pedersen, redningsstation „Hirtshals“, fyldte 65 år den 5. november 1979.

Fhv. bådmand K. P. Petersen, redningsstation „Slettestrand“, fylder 65 år den 24. december 1979.

60 år

Fhv. bådmand K. T. Andersen, redningsstation „Klitmøller“, fyldte 60 år den 12. november 1979.

Dødsfald

Bådmand Peter With Thygesen, tidligere redningsstation „Sønderho“, er afgået ved døden den 27. marts 1979. P. W. Thygesen var født den 11/10 1905, ansat den 1/10 1952 og afskediget den 31/10 1968.

Fhv. bådmand Niels Knudsen Kristensen, tidligere redningsstation „Vejs“, er afgået ved døden den 16/9 1979. N. K. Kristensen var født den 16/9 1907, ansat den 1/10 1948 og afskediget den 30/9 1967.

Fhv. betjeningsmand Kristoffer Christiansen Krogh, tidligere redningsstation „Lyngby“, er afgået ved døden den 6/10 1979. K. C. Krogh var født den 13/7 1893, ansat den 1/10 1920 og afskediget den 30/9 1953.

Ansættelser

Fisker John Munk Jensen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Nørre-Vorupør“ fra 1. oktober 1979. Bådmand på prøve ved redningsstation „Neksø“ B. H. Hansen, er fastansat samme sted.

Leif Hansen er ansat som betjeningsmand på prøve ved redningsstation „Christiansø“ fra 1. oktober 1979.

Bådformand M. T. Sørensen, redningsstation „Hirtshals“, er ansat som opsynsmand samme sted fra 1. november 1979.

Fisker Sivert Mikkelsen er ansat som bådmand på prøve ved redningsstation „Hanstholm“ fra 1. november 1979.

Afskedigelser

Bådmand H. V. Marcher, redningsstation „Christiansø“, er afskediget efter ansøgning fra udgangen af september måned 1979.

Bådmand på prøve, Jan Thomsen, redningsstation „Sønderho“, er afskediget efter ansøgning fra udgangen af august 1979.

Bådformand J. N. Hjermitsev, redningsstation „Lønstrup“, er afskediget efter ansøgning fra udgangen af september måned 1979.

J. C. Hejlesen, Hirtshals

RIDDER AF DANNEBROG

En af Hirtshals mest kendte personligheder fhv. opsynsmand og redningsmand gennem 40 år, Jørgen Hejlesen, blev 1. november belønnet for sin indsats i redningsvæsenet, da redningsinspektør J. Ibsen, Farvandsdirektoratet, overbragte ham medaljen: Ridder af Dannebrog på Hendes Majestæt dronningens vegne.

Jørgen Hejlesen, der også er en kendt personlighed i Danmarks Havfiskeriforening og Hirtshals Fiskeriforening, fejrede 1. oktober i år sit 40 års jubilæum i redningsvæsenet, og den 28. oktober rundede han de 70 år, og dermed faldt han for aldersgrænsen for aktiv tjeneste i redningsvæsenet.

Det er næppe for meget sagt, når vi skønner, at det må have været svært for J. C. Hejlesen at skulle sige farvel til tjenesten ved redningsvæsenet efter så mange år. Hejlesen er stadig en meget aktiv og rask mand, for hvem det at være med er af stor betydning for ham.

Vi siger tak for hans indsats og tillykke med titlen.

Af »Fhv. farmer Christian Mumme Bondo og hustru Christiane, f. Hartmann's legat« vil

der den 6. marts 1980 kunne uddeles nogle portioner til værdige trængende fiskere ansatte, eller forhen ansatte, under redningsvæsenet i Jylland, og deres enker samt uforsørgede børn.

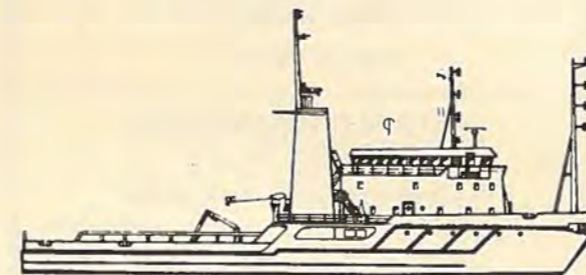
Ansøgningskema vil blive tilsendt efter henvendelse til legatbestyrelsens formand, cand. jur. Henrik Fog, Hans Jensens Vej 32, 2900 Hellerup, til hvem skemaet må tilbagesendes i udfyldt stand inden 15. januar 1980.

Aktuelle noter

THYBORØN FISKERIFORENING fejrede 23. oktober sit 50 års bestående med udsendelse af et festskrift „Thyborøn mellem hav og politik“ skrevet af forfatterne Ellen Damgaard og Poul H. Moustgaard.

TIDLIGERE KAPTAJN på redningsskibet „Vestkysten“ Kai Semestes Schoubye er afgået ved døden. Han blev 75 år.

BLÅVAND RADIO indviede 3. oktober sine nye lokaler og samtidig nyt teknisk udstyr. Udstyret er af norsk oprindelse med forbedret af P & T's egne teknikere, således at det i dag er det mest moderne indenfor kystradiotjenesten, fortæller telegrafbestyrer C. C. Lykke til Dansk Fiskeritidende.

MILJØSTYRELSEN har bestilt to nye specialskibe til oliebekæmpelse i danske farvande. Skibene, der hver bliver på 800 tons dødvægt, skal også anvendes til andre opgaver, bl. a. lettere isbrydning, havundersøgelser m.v. Det er personel fra Søværnet, der til sin tid skal bemane miljøskibene, der bliver 56 m oa med en bredde på 12,30 m og en dybdegang på 3,85 m. De to hovedmaskiner yder hver 1160 hk, der skal give skibene en fart af 12 knob. De forsynes med vendbare skruer og bovpropel. Apterungen indrettes til 16 mands besætning og plads til 8 medsejlenle videnskabsmænd. Et lukaf med 10 pullmankøjer er beregnet til evt. bjærgede personer.

FARVANDSVÆSENETS 26 kystredningsstationer har i 1978 reddet 38 mennesker, der var i overhængende fare på søen, fremgår det af en beretning udsendt fra Farvandsdirektoratet. Endvidere er der ydet undsætning og assistance til 184 fartøjer under vanskelige forhold. Til løsning af disse opgaver er der i alt brugt 563 timer, fastslår rapporten fra Farvandsdirektoratet, der også omtaler nyanskaffelsen „C. B. Claudi“ til Hanstholm og en ny kystredningsbåd til Hirtshals. Sidstnævnte er dog endnu under bygning.

LARS A. KRUSE af Skagen er navnet på det nye danske fiskeriuddannelsesskib, der nu har afsluttet en præsentationsrunde til de store danske fiskeribyer. Det 39 meter lange skib har alle steder fået en god modtagelse, og der stilles store forventninger til de 20 elever, der kan uddannes i praktisk fiskeri ombord. Navnet er velkendt blandt kystredningsmænd – det er såmænd den kendte Skagen-redningsmand, der har lagt navn til skibet.

FISKERNE på otte svenske kuttere har sendt 26.000 kr. til indsamlingen til fordel for enker og børn efter 16 druknede Skagen- og Thorsminde-fiskere. Dermed er det samlede beløb oppe på 411.000 kr., oplyser Ole Nielsen, Skagen, til pressebureauet RB. De 16 druknede samme nat, da i alt fire kuttere sank på grund af overisning i februar bl. a. ved Hanstholm. Indsamlingen blev startet af direktøren for Skagen Museum, Knud Voss.

BJERGNINGSSKABET SWITZER er nu overtaget af rederiet A. P. Møller, der vil videreføre det verdenskendte firma. Bjergningsselskabet blev oprettet i 1833 af trælastgrosserer Emil Zeuthen Switzer, og fra en beskeden start udviklede det sig til et internationalt anerkendt firma, som stifteren også nåede at opleve inden sin død i 1886.

LEMVIG

SOLV GULD . URE

Smedegaard

Vestergade 7 . 7620 Lemvig . Tlf. (07) *82 12 11

LEMVIG SKIBSVÆRFT I/S
NYBYGNINGER OG REPARATIONER
P. POULSEN . TLF. (07) 82 02 09

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S
Telefon (07) *82 12 22

LEMVIG FISKEAUKTION
Statsautoriseret
v. P. Trillingsgaard
Telefoner: (07)
Hallen 82 03 35 . Kontor 82 06 13 . Privat 82 05 04

LEMVIG VODBINDERI
VIGGO JEPPESEN . TLF. (07) 82 06 03
Al slags vod og trawl leveres omgående

VESTJYSK SPORTSMAGASIN
Vestergade 19 . Lemvig . Tlf. (07) 82 11 63
ALT TIL JAGT, FISKERI OG CAMPING

LEMVIG TRÆLASTHANDEL
BRDR. SKOU
Telefon (07) *82 13 66
TRÆLAST OG BYGNINGSARTIKLER
CEMENTVARER . BETON . MØRTEL

H. P. PETERSENS BAADEVÆRFT
Dyrehaven . Nyborg . Tlf. (09) 31 06 58

NORDVESTBANK
— gør noget for pengene

Lemvig . Thyborøn . Harboøre

Rapport fra Redningsstationerne

NØRRE VORUPØR. 24. september ved 5-tiden sattes faresignal ved station Nørre Vorupør. En kraftig sø fra SW gjorde landing på kysten vanskeligt, og da man manglede tre af stedets fiskefartøjer, blev redningsbåden gjort klar. Stormen tiltog i styrke, og redningsbåden blev sat ud, og kort efter landede to af fiskefartøjerne heldigt. Den tredje nåede først frem ved 20-tiden og havde vanskeligheder med lænsningen, men det lykkedes dog efter et par forsøg at lande. En lang dag for redningsbådens besætning, der ligesom stedets øvrige havde været på fiskeri det meste af natten og dagen.

HANSTHOLM. Rednings- og bugserbåd „C. B. Claudi“ har forlængst bevist sin eksistensberettigelse i Hanstholm. Allerede kort efter ankomsten kom den på sin første opgave, og 6. og 8. november påny efter kuttere med trawlet i skruen. Det var hhv. „South Sea“ T-160 og „Betina Marlene“ T-186, der i urolig sø var i manøvre-vanskeligheder.

SIKKERHEDSUDVALG . . .

Næstformand for foreningen af danske redningsmænd Martin Thorleif Sørensen, har sammen med A. K. Pedersen fra Farvandsvæsenet været på inspektion for sikkerhedsforanstaltninger hos følgende:

Redningsbådsstation Esbjerg,
Redningsbådsstation Rømø,
Redningsbådsstation Sønderho samt
Blåvand fyr, Sædding strand lededyr.

Ansvarshavende redaktør:

F. Bjørnager Jensen
Neptunvej 68 . Esbjerg . Tlf. (05) 15 10 75

Forretningsfører og ekspedition:

Bogtrykker Gadgaard Nielsen
Vasen 3-5 . 7620 Lemvig . Tlf. (07) *82 15 00

»Foreningen af danske Redningsmænd«

Hovedbestyrelse:

Formand: **O. Wenzel Rasmussen**
Havnevej 223 . 8500 Grenå . Tlf. (06) 32 13 37
Næstformand: **Martin Sørensen**
Højvangen 15 . 9850 Hirtshals . Tlf. (08) 94 18 82
Kasserer: **Robert Iversen**
Morsøvej 12A . 7680 Thyborøn . Tlf. (07) 83 13 23
Knud E. Jensen
Julius Poulsensvej 9 . Nr. Vorupør . 7700 Thisted
Tlf. (07) 93 83 27
Søren Sørensen
Strandbygade 76 . 6700 Esbjerg . Tlf. (05) 12 91 89
Niels Peter Nielsen
Mosedalsvej 25 . Listed . 3740 Svaneke . Tlf. (03) 99 63 06
Helmer Nielsen
Thorup Strand . 9890 Fjerritslev . Tlf. (08) 22 54 07

HIRTSHALS
HANS SVENDSENS
SKIBSBYGGERI
Alt i nybygninger
samt reparationer
Hirtshals . Tlf. (08) *94 17 77

A/S HIRTSHALS FRYSE- & KØLEHUS
HIRTSHALS ISVÆRK
Telefon (08) 94 10 70

AKTIESELSKABET
VENDELBANKEN
HIRTSHALS AFDELING
Tlf. (08) *94 11 11

HIRTSHALS SØMANDSHJEM
Telefon (08) *94 19 44
God borgerlig middag . Pæne værelser
Bestyrer Holger Nielsen

CHR. JEPSEN
Tlf. (08) 94 10 39 - 94 13 40
Allid 1. kl.s kød og pålæg

LEVORSEN & JØRGENSEN
LYS . KRAFT . SKIBSINSTALLATION
Telefon (08) *94 10 11
Betjening dag og nat

HIRTSHALS FISKEAUKTION
STATSAUTORISERET . v. CHR. BERG
Telefon (08) *94 12 33 . Privat (08) 94 13 16
Telegramadresse: »Fiskeauktionen«

BORNHOLMERBANKEN
Svaneke-afd.
Postgade 6 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 60 44

Sparekassen »BORNHOLM«
Svaneke-afd.
Nansensgade 6 . 3740 Svaneke
Tlf. (03) 99 64 20

KJÆRENÆS FILETFABRIK A/S
7770 Allinge . Tlf. (03) 98 02 12

Fiskesalgforeningen Østbornholm
A. m. b. a.
Havnen . 3700 Neksø . Tlf. (03) 99 21 99
Røgeri . Filetfabrik . Isværk . Salter

SKAGEN
SKAGENS FISKEAUKTION
Statsautoriseret
v. Aage Geisnæs . Telegramadr.: Fiskeauktion
Tlf.: Kontor (08) *44 12 00 . Privat (08) 44 10 29

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning
Telefon (08) 44 12 77 (2 lln.)

KARSTENSENS SKIBSVÆRFT
Skibs- og bådbyggeri
Telefon (08) *44 13 11

OSCAR SKOUGAARD
Aut. installatør
SKAGEN . TELEFON (08) 44 13 45

Aktieselskabet
SKAGEN ISVÆRK
Skagen . Telefon (08) 44 15 38

THISTED
MINDESMÆRKER
BRDR. JENSEN . STEN- OG BILLEDHUGGERI
Thisted . Telefon (07) 92 00 94

MIDT I
BYENS HJERTE

sø
ods

N sds

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI A/S
Esbjerg . Telefon (05) *12 53 99
NYBYGNINGER . REPARATIONER . SMEDIE

ESBJERG
C. M. NØRSKOV LAURSEN
MASKINFABRIK I/S . Tlf. (05) *12 60 00
Dæksmaskineri spec. for fiskefartøjer

N. P. Jensen & Søn . Skibs- og bådbyggeri
NY HAVN
Telefon (05) *12 05 55 . Privat 12 82 63
Anbefales med såvel nybygning
som reparation

LEDIG

HANS AA & SØNNER
Sejlmagere
NY HAVN . ESBJERG . TELEFON (05) *12 32 88

ROUST & NIELSEN
MASKINVÆRKSTED
NY HAVN TLF. (05) 12 03 87

ESBJERG FISKEAUKTION
Statsautoriseret
Indehaver: AAGE ANDERSEN
Telefon (05) 12 05 11 . Privat (05) 12 01 30

A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise
Grundlagt 1833
Kvæsthusgade 1 . København K
Tlf. (01) 15 51 95 . Udenfor kontortid (01) 15 51 75
Telegramadresse: Svitzersalvage

Esbjerg Skibsværft
v. Andersen, Jensen og Hagde
Telefon (05) 12 68 77 - 12 33 95

ALT I NYBYGNINGER OG REPARATIONER

AGGER SKIBSVÆRFT
Nybygninger og reparationer
Smede- og Maskinværksted
Agger, 7770 Vestervig
tlf. (07) *94 15 55